

REFINC

**Zwiększony udział uchodźców w
szkołach europejskich**

ZESTAW NARZĘDZI SZKOLENIOWYCH

**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694

REFINC

INDEKS

<u>Wprowadzenie</u>	<u>3</u>
<u>Cele pedagogiczne i szkoleniowe</u>	<u>6</u>
<u>Spis treści (narzędzia i formularze)</u>	<u>9</u>
<u>Moduł 1 – Praktyki nauczania włączającego</u>	<u>12</u>
<u>Moduł 2 – Wrażliwość kulturowa</u>	<u>30</u>
<u>Moduł 3 – Rozwiązywanie konfliktów i mediacje</u>	<u>44</u>
<u>Moduł 4 – Wsparcie psychospołeczne i dobre samopoczucie</u>	<u>57</u>
<u>Moduł 5 – Adaptowalność i elastyczność</u>	<u>80</u>
<u>Moduł 6 – Budowanie i integracja społeczności</u>	<u>102</u>
<u>Moduł 7 – Innowacyjne i angażujące nauczanie</u>	<u>120</u>

Co-funded by
the European Union

REFINC

WSTĘP

W ramach projektu Erasmus+ KA220 REFINC (Refugee Inclusion in Education), niniejszy program szkoleniowy Train-the-Teachers ma na celu wyposażenie nauczycieli w niezbędne umiejętności, wiedzę i strategie, aby skutecznie wspierać uczniów będących uchodźcami w klasie. Niniejszy zestaw szkoleń opiera się na rezultatach poprzednich projektów, w tym na Księdze Dobrych Praktyk i Ramach Kształcenia Nauczycieli, zapewniając kompleksowe i ustrukturyzowane podejście do wspierania edukacji włączającej.

Uczniowie-uchodźcy często borykają się z wyjątkowymi wyzwaniami, takimi jak bariery językowe, adaptacje kulturowe i trudności społeczno-emocjonalne. Nauczyciele odgrywają kluczową rolę w ułatwianiu im integracji i osiąganiu sukcesów akademickich. Celem tego programu szkoleniowego jest wyposażenie nauczycieli w narzędzia pedagogiczne, wskazówki metodyczne i praktyczne zasoby, które pomogą im tworzyć wspierające i inkluzywne środowiska edukacyjne.

Klasy są dziś coraz bardziej zróżnicowane, a uczniowie pochodzą z różnych środowisk kulturowych, językowych i społeczno-ekonomicznych. Wśród nich dzieci uchodźców często borykają się z dodatkowymi wyzwaniami, takimi jak trauma, przerwa w nauce i ograniczona znajomość języka kraju przyjmującego. Nauczyciele, niezależnie od przedmiotu, muszą być odpowiednio przygotowani.

Co-funded by
the European Union

Program szkoleniowy dla nauczycieli jest częścią projektu REFINC (Włączenie uchodźców do edukacji) programu Erasmus+ KA220 i został stworzony, aby wyposażyć nauczycieli w niezbędne umiejętności, wiedzę i strategie, dzięki którym będą mogli skutecznie wspierać uczniów będących uchodźcami w klasie.

Zestaw szkoleń wdrażających opiera się na wynikach poprzednich projektów, w tym na Księdze dobrych praktyk i Ramach dla nauczycieli, zapewniając kompleksowe, ustrukturyzowane podejście do wspierania edukacji włączającej.

Studenci-uchodźcy często stają w obliczu szczególnych wyzwań, w tym barier językowych, konieczności dostosowania się do kultury oraz trudności społeczno-emocjonalnych.

Nauczyciele odgrywają kluczową rolę w ułatwianiu im integracji i sukcesów akademickich. Celem tego programu szkoleniowego jest wyposażenie nauczycieli w narzędzia pedagogiczne, wskazówki metodyczne i praktyczne zasoby, które pomogą im tworzyć wspierające i inkluzywne środowiska edukacyjne.

Współczesne klasy są coraz bardziej zróżnicowane, a uczniowie pochodzą z różnych środowisk kulturowych, językowych i społeczno-ekonomicznych.

Dzieci uchodźców często borykają się z dodatkowymi wyzwaniami, m.in. traumą, przerwami w nauce i ograniczoną znajomością języka kraju przyjmującego.

Nauczyciele, niezależnie od przedmiotu, muszą posiadać umiejętności tworzenia inkluzywnego środowiska edukacyjnego, które spełnia potrzeby wszystkich uczniów, jednocześnie promując spójność i integrację w klasie.

Aby sprostać tym wyzwaniom, program szkoleniowy REFINC Train-the-Teachers zapewnia nauczycielom:

Ustrukturyzowana metodologia wdrażania inkluzywnych praktyk nauczania, które uwzględniają uczniów z różnych środowisk, w tym tych, którzy mogą być traumatyzowani lub mają niewystarczające umiejętności językowe.

Seria działań i planów lekcji, które zapewniają uczniom-uchodźcom aktywny udział w procesie nauki, jednocześnie promując kulturę klasy integracyjnej.

Nauczyciele mają możliwość monitorowania i oceniania postępów uczniów w zakresie integracji akademickiej i społecznej, co pozwala im dostosowywać metody nauczania w zależności od potrzeb.

Podejście refleksyjne, które pozwala nauczycielom oceniać i udoskonalać własne praktyki dydaktyczne w oparciu o metodologię REFINC, gwarantując ciągły rozwój zawodowy i doskonalenie.

Dzięki programowi szkoleniowemu nauczyciele nauczą się:

Obserwuj i zapisuj zachowania i interakcje uczniów, aby lepiej zrozumieć ich potrzeby.

Przed wdrożeniem działań edukacyjnych należy przeanalizować indywidualne i zbiorowe potrzeby uczniów lokalnych i uczniów uchodźców.

Planowanie i realizacja działań na podstawie ustalonych ram i listy kontrolnej w celu zapewnienia inkluzywności i skuteczności.

Zastanowić się nad własnymi strategiami nauczania, dokumentując reakcje studentów i krytycznie oceniając ich działania, aby udoskonalić swoją praktykę nauczania.

Szkolenie składa się z siedmiu modułów, z których każdy obejmuje kluczowy obszar rozwoju nauczycieli.

Moduł 1:
Praktyki nauczania włączającego

Moduł 2:
Wrażliwość kulturowa

Moduł 3:
Rozwiązywanie konfliktów i mediacje

Moduł 4:
Wsparcie psychospołeczne i dobre samopoczucie

Moduł 5:
Adaptowalność i elastyczność

- **Moduł 6:**
Budowanie społeczności i integracja

Moduł 7:
Innowacyjne i angażujące nauczanie

Każdy moduł składa się ze wstępu do tematu zawierającego treści teoretyczne, które nauczyciele mogą poznać i zrozumieć, testu oceniającego oraz trzech planów lekcji z ćwiczeniami przeznaczonymi dla trzech różnych obszarów wiedzy:

Językoznawstwo i Wiedza o Społeczeństwie. Ten obszar koncentruje się na nauce języków, umiejętnościach komunikacyjnych i interakcjach społecznych. Zajęcia rozwijają umiejętność wyrażania siebie, rozumienia nowych języków i prowadzenia wartościowych rozmów z rówieśnikami i nauczycielami. Plany lekcji będą integrować rozwój umiejętności czytania i pisanie, tematy z zakresu wiedzy o społeczeństwie oraz ćwiczenia z odgrywaniem ról, które zachęcają do dialogu międzykulturowego i wzajemnego zrozumienia.

Nauki ścisłe, technologia i matematyka. Ćwiczenia w tej sekcji mają na celu rozwijanie logicznego myślenia, rozwiązywania problemów i umiejętności analitycznych. Integrując przedmioty STEM z edukacją włączającą, nauczyciele mogą zapewnić uczniom-uchodźcom możliwość zapoznania się z koncepcjami naukowymi, narzędziami technologicznymi i rozumowaniem matematycznym. Eksperymenty praktyczne, wspólne zadania wymagające rozwiązywania problemów oraz interaktywne zasoby cyfrowe zapewnią angażujące doświadczenie edukacyjne, które przekracza bariery językowe i...

Sztuki plastyczne i muzyka. Ten obszar wykorzystuje siłę ekspresji twórczej, aby promować inkluzywność i dobrostan emocjonalny. Sztuka i muzyka to uniwersalne języki, które pozwalają uczniom komunikować swoje myśli, emocje i tożsamość kulturową bez polegania wyłącznie na komunikacji werbalnej. Plany lekcji będą obejmować takie działania, jak opowiadanie historii poprzez sztukę, wspólne projekty muzyczne oraz eksploracja kulturowych form wyrazu artystycznego, budując poczucie przynależności i pewności siebie wśród uczniów-uchodźców.

WSTĘP

Taka struktura gwarantuje, że treść jest przydatna dla nauczycieli uczących szerokiego zakresu przedmiotów i oferuje praktyczne zastosowania w różnych warunkach klasowych.

Dzięki uwzględnieniu planów lekcji w tych trzech obszarach, program szkoleniowy jest dostosowany do potrzeb nauczycieli różnych dyscyplin. Niezależnie od tego, czy nauczyciel specjalizuje się w naukach humanistycznych, ścisłych czy artystycznych, znajdzie cenne spostrzeżenia i strategie nauczania dopasowane do swojego przedmiotu.

Interdyscyplinarne podejście sprzyja współpracy między nauczycielami i zachęca do stosowania praktyk inkluzywnych w całym programie nauczania, gwarantując uczniom-uchodźcom wszechstronne i holistyczne wsparcie we wszystkich obszarach nauki.

Co-funded by
the European Union

CELE PEDAGOGICZNE I SZKOLENIOWE

Poprawa zrozumienia przez nauczycieli potrzeb społeczno-emocjonalnych i edukacyjnych uczniów-uchodźców.

Przedstawienie wiedzy na temat emocjonalnego wpływu przesiedlenia, traumy i barier językowych na uczniów-uchodźców.

Pomóż nauczycielom rozpoznawać u uczniów oznaki niepokoju, lęku i braku zaangażowania.

Zaproponuj strategie mające na celu stworzenie bezpiecznego i przyjaznego środowiska w klasie, które będzie sprzyjać dobremu samopoczuciu i sukcesom w nauce.

Wyposażenie nauczycieli w strategie tworzenia klas integracyjnych.

Wprowadź zróżnicowane techniki nauczania odpowiadające zróżnicowanym potrzebom edukacyjnym.

Zachęcaj do stosowania metod nauczania uwzględniających różnice kulturowe, które potwierdzają tożsamość i pochodzenie uczniów.

Przedstaw strategie mające na celu wspieranie współpracy rówieśniczej i spójności grupy, dbając o to, aby wszyscy uczniowie czuli się doceniani i włączeni.

Zapewnij narzędzia umożliwiające ocenę i śledzenie postępów uczniów-uchodźców.

Opracować metody oceny uwzględniające bariery językowe i kulturowe.

Przedstaw wytyczne dotyczące oceniania kształtującego i podsumowującego dostosowane do indywidualnego procesu edukacyjnego uczniów-uchodźców.

Wprowadź narzędzia śledzące, które umożliwią monitorowanie postępów w nauce, integracji społecznej i dobrego samopoczucia na przestrzeni czasu.

Rozwijanie umiejętności komunikacji międzykulturowej i rozwiązywania konfliktów.

Szkolenie nauczycieli w zakresie skutecznych technik komunikacji, które pozwalają pokonać bariery kulturowe i językowe.

Przedstawianie strategii rozwiązywania konfliktów w celu łagodzenia nieporozumień i napięć wynikających z różnic kulturowych.

Wspieraj empatię i otwartość w klasach, zachęcając uczniów do doceniania i szanowania różnorodności.

Co-funded by
the European Union

Ankieta przed szkoleniem dla studentów

Niniejsza ankieta ma pomóc nauczycielom lepiej zrozumieć doświadczenia i odczucia uczniów związane z różnorodnością kulturową w ich klasach. Pomoże im ona dowiedzieć się, czy uczniowie napotykają trudności w kontaktach towarzyskich lub pracy z kolegami z klasy pochodzącymi z różnych środowisk geograficznych i kulturowych. Dowiedzą się również, na ile uczniowie są gotowi i zainteresowani poznawaniem różnorodności kulturowej swoich kolegów z klasy. Celem jest uczynienie ich klas miejscem bardziej inkluzywnym i przyjaznym dla wszystkich.

Link: Ankieta przed szkoleniem REFINC dla studentów

- **Lista kontrolna dla nauczycieli**

Ta lista kontrolna ma na celu zapewnienie, że nauczyciele są przygotowani do prowadzenia zajęć inkluzywnych i uwzględniających różnice kulturowe, promując zaangażowanie i wsparcie dla wszystkich uczniów, zwłaszcza uchodźców.

- **Link: Lista kontrolna REFINC dla nauczycieli – przygotowanie do zajęć.pdf**

- **Ocena potrzeb uczniów**

Niniejszy formularz oceny jest częścią zestawu narzędzi szkoleniowych REFINC, który pomaga nauczycielom ocenić aktualne doświadczenia i potrzeby uczniów w zakresie inkluzywności, wsparcia akademickiego i szacunku kulturowego w środowisku szkolnym. Rozumiejąc te aspekty, nauczyciele mogą skuteczniej dostosowywać interwencje, aby stworzyć wspierającą i angażującą atmosferę nauki dla wszystkich uczniów.

Link: Ocena potrzeb studentów REFINC.pdf

Narzędzie do obserwacji i autorefleksji dla nauczycieli

- Formularz ten służy jako narzędzie samooceny i rozwoju. Zachęca nauczycieli do refleksji nad dynamiką każdego działania, własnymi wynikami nauczania oraz reakcjami uczniów i współpracowników. Poprzez regularne rejestrowanie obserwacji i przemyśleń, nauczyciele mogą wskazać swoje mocne strony i obszary do poprawy, wspierając ciągły, dynamiczny i efektywny proces uczenia się.

- **Link: Formularz obserwacji i autorefleksji REFINC.pdf**

- Formularze obserwacji nabytych umiejętności i zmian postaw
Formularze te służą nauczycielom do obserwacji i dokumentowania zmian w zachowaniach i umiejętnościach uczniów związanych z inkluzywnością i uczestnictwem w całym programie REFINC. Ułatwiają one śledzenie indywidualnego i zbiorowego rozwoju uczniów w zakresie inkluzywności i uczestnictwa. Obserwując zmiany u uczniów przed i po różnych segmentach programu, nauczyciele dążą do zrozumienia, jak skutecznie ich inicjatywy promują bardziej spójne i inkluzywne środowisko wśród uczniów z różnych środowisk.

Link: Ocena zmiany zachowania REFINC.pdf

- **Ankieta ewaluacyjna programu**

- Formularz ten ma na celu zbieranie opinii na temat naszego programu szkoleniowego, ocenę jego skuteczności i zbieranie sugestii dotyczących usprawnień.

Link: Ocena

REFINC

MODUŁY

**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694

Moduł 1: Praktyki nauczania włączającego

PREZENTACJA

Wstęp

Nauczanie inkluzywne to zobowiązanie do równości, empatii i adaptacji w środowisku edukacyjnym. Zapewnia ono wszystkim uczniom – zwłaszcza tym z rodzin uchodźców, osób zmarginalizowanych lub osób z niepełnosprawnościami – realny dostęp do edukacji. Ten moduł kładzie nacisk na trzy powiązane ze sobą filary: nauczanie uwzględniające różnice kulturowe (CRT), inkluzywne środowiska klasowe oraz dostępność poprzez technologie wspomagające. Łącznie te elementy zapewniają nauczycielom wielopłaszczyznowe podejście do tworzenia inkluzywnych, wrażliwych na traumę i afirmujących kulturę przestrzeni edukacyjnych. Nauczanie inkluzywne nie polega jedynie na uwzględnieniu różnorodności jako abstrakcyjnej zasady – chodzi o przełożenie równości na konkretne działania, które uznają i rozwiązują historyczne, kulturowe i systemowe nierówności w edukacji.

1. Nauczanie uwzględniające różnice kulturowe (CRT)

Definicja i znaczenie: CRT to model pedagogiczny, który integruje tożsamość kulturową, języki i doświadczenia uczniów we wszystkich aspektach nauczania. Koncentruje się on na pochodzeniu ucznia jako potencjale, a nie barierze, tworząc pomost między wiedzą szkolną a rzeczywistością uczniów. Jest to szczególnie ważne dla uczniów uchodźców, którzy doświadczają traumy, barier językowych i dezintegracji. CRT potwierdza ich tożsamość, wzmacnia pewność siebie i sprzyja głębszemu zaangażowaniu.

CRT wyposaża wszystkich studentów w kompetencje międzykulturowe i przygotowuje ich do życia w zróżnicowanym, globalnym społeczeństwie poprzez pielęgnowanie wzajemnego szacunku i świadomości.

Koncepcje podstawowe

Kompetencje kulturowe: Nauczyciele muszą nieustannie zastanawiać się nad swoimi uprzedzeniami i doskonalić swoje zrozumienie zróżnicowanego pochodzenia uczniów poprzez aktywne słuchanie, szkolenia i dialog w klasie.

Tożsamość kulturowa: Potwierdzanie tożsamości kulturowej uczniów sprzyja bezpieczeństwu psychologicznemu i lepszym wynikom w nauce.

Źródła wiedzy: Wiedza uczniów na temat domu i społeczności jest cennym zasobem edukacyjnym, który wpływa na projektowanie lekcji i dyskusje w klasie.

Co-funded by
the European Union

Moduł 1: Praktyki nauczania włączającego

Kluczowe strategie

Włączaj do lekcji teksty, przykłady i studia przypadków odnoszące się do danej kultury. Buduj zaufanie poprzez działania mające na celu budowanie relacji i praktyki naprawcze. Promuj dwujęzyczność poprzez udostępnianie zasobów dwujęzycznych i współpracę między rówieśnikami w zakresie nauczania języków.

Zaangażuj głosy społeczności, starszych i rodziców jako osoby biorące udział w zajęciach. Wykorzystuj projekty realizowane przez studentów, aby zgłębiać narracje i historie kulturowe.

Podstawy teoretyczne

Edukacja wielokulturowa i pedagogika krytyczna kładą nacisk na treści inkluzywne i kwestionują dynamikę władzy.

Nauka społeczno-emocjonalna (SEL) sprzyja relacjom w klasie i dobremu samopoczuciu. Teoria konstruktywistyczna zakłada, że uczenie się jest procesem opartym na doświadczeniu życiowym.

Wpływ na studentów-uchodźców

CRT pozwala uczniom-uchodźcom dostrzec swoje odbicie w programie nauczania i kulturze klasy. Pomaga im odbudować tożsamość, poczuć się pewnie i utrzymać zaangażowanie w naukę w środowiskach, które często wydają się obce lub nieprzyjazne.

2. Włączające środowisko klasy

Definicja i cel: Klasa inkluzywna celebryje różnorodność, wspiera indywidualne ścieżki edukacyjne oraz pielęgnuje empatię i poczucie przynależności. To coś więcej niż fizyczna dostępność – to holistyczny ekosystem, który uwzględnia wymiar emocjonalny, kulturowy i akademicki. Uczniowie-uchodźcy w szczególności korzystają z klas inkluzywnych jako przestrzeni do integracji społecznej, uzdrowienia i odbudowy pewności siebie.

Role i obowiązki

Nauczyciele: Wspierajcie empatię i integrację poprzez zróżnicowane nauczanie, świadomość traumy i pedagogikę uwzględniającą różnice kulturowe.

Uczniowie: Praktykujcie empatię wobec rówieśników, bierzcie udział w wymianie kulturowej i wspólnie twórzcie normy obowiązujące w klasie, które szanują różnorodność.

Społeczność szkolna: Wdrażanie polityk wspierających walkę z dyskryminacją, współpraca z rodzinami uchodźców i tworzenie inkluzywnych programów w całej szkole.

Co-funded by
the European Union

Moduł 1: Praktyki nauczania włączającego

Teorie fundamentalne

- Nauczanie uwzględniające traumę: zrozumienie, w jaki sposób przemieszczenie i konflikt wpływają na regulację emocji i poznanie.
- Teoria socjokulturowa Wygotskiego: Nauka powstaje poprzez interakcje społeczne i kulturowe.
- Hierarchia potrzeb Masłowa: Bezpieczeństwo emocjonalne jest podstawą rozwoju poznawczego.
- Teoria systemów ekologicznych Bronfenbrennera: Uznaje wiele warstw wpływających na rozwój dziecka — rodzinę, rówieśników, społeczeństwo.

Najlepsze praktyki i działania

- Dni wymiany kultur: Uczniowie prezentują potrawy, języki i tradycje swoich kultur.
- Systemy partnerskie: łącz nowych uczniów będących uchodźcami z empatycznymi kolegami z klasy.
- Warsztaty wsparcia językowego: angażujące treści, które pozwalają na naukę na różnych poziomach zaawansowania.
- Ćwiczenia uważności uwzględniające traumę: obejmują pisanie pamiętnika, ćwiczenia oddechowate i kąci ki wyciszenia.
- Projekty współpracy wielokulturowej: celebrowanie globalnych perspektyw poprzez grupowe tworzenie dzieł sztuki, pisanie lub prezentacje.
- Kampanie antyprzemocowe: Wdrożenie podejścia zerowej tolerancji opartego na praktykach naprawczych.

Krytyczna refleksja dla nauczycieli

- Jak uwzględniać różne głosy uczniów?
- Czy moje materiały są inkluzywne i nieskłonne do dyskryminacji?
- Jak sobie radzić z zachowaniami wykluczającymi?
- Czy stale poszukuję możliwości rozwoju zawodowego w zakresie edukacji inkluzywnej?
- Czy tworzę przestrzeń, w których uczniowie czują się widoczni i bezpieczni?

Co-funded by
the European Union

Moduł 1: Praktyki nauczania włączającego

3. Dostępność i technologie wspomagające

Definicja i zakres

- Dostępność zapewnia równy udział wszystkim uczniom – osobom z niepełnosprawnościami, uczniom EAL (Eal) oraz uczniom dotkniętym traumą. Narzędzia i zasady, takie jak Uniwersalne Projektowanie Nauczania (UDL), są niezbędne, aby treści były zrozumiałe i angażujące dla osób o różnym poziomie sprawności.
- Kluczowe podstawy teoretyczne
- UDL: promuje elastyczne cele, metody i oceny dla różnych grup uczniów.
- Pedagogika opieki: stawia bezpieczeństwo emocjonalne i wsparcie relacyjne jako kwestie kluczowe.
- Podejście międzykulturowe: rozpoznaje i szanuje różnorodne logiki kulturowe i style komunikacji.

- Technologie wspomagające w praktyce

Transkrypcja na żywo: zamienia mowę na tekst — świetne rozwiązanie zarówno dla osób uczących się języka angielskiego jako języka obcego, jak i studentów z wadami słuchu.

- Kontroler adaptacyjny Xbox: wspiera zabawę i naukę uczniów niepełnosprawnych fizycznie.
- Monitory brajlowskie i e-booki: ułatwiają samodzielne czytanie i dostęp do materiałów.
- Funkcja VoiceOver/Lupa firmy Apple: wspiera uczniów ze szczególnymi potrzebami poznawczymi lub wzrokowymi.
- Wayfindr: Nawigacja z dźwiękiem dla uczniów z dysfunkcją wzroku w dużych przestrzeniach.
- Milo (robot społeczny): Pomaga uczniom neuroatypowym w rozumieniu emocji i sygnałów społecznych.
- Tobii Dynavox (Eye-Tracking): umożliwia uczniom niemówiącym komunikowanie się i pisanie.
- Napisy dla niesłyszących: ułatwiają zrozumienie tekstu w środowiskach nauczania cyfrowego i asynchronicznego.

Co-funded by
the European Union

Moduł 1: Praktyki nauczania włączającego

Projektowanie aktywności integracyjnej

Projekty grupowe powinny być zorganizowane wokół:

- Współpraca uczniów o różnych zdolnościach.
- Wykorzystanie różnych modalności (wizualnej, słuchowej, dotykowej).
- Bezpieczeństwo emocjonalne i przewidywalne rutyny.
- Wskazówki i opcje oceny uwzględniające uwarunkowania kulturowe.

- Wyzwania i rozważania
- Luki w finansowaniu: Wiele szkół nie dysponuje odpowiednim wyposażeniem technicznym lub infrastrukturą.
- Szkolenie nauczycieli: Ciągłe doskonalenie zawodowe jest niezbędne do efektywnego korzystania z technologii wspomagających.

Równość cyfrowa: Studenci-uchodźcy mogą nie mieć dostępu do urządzeń/internetu w domu.

- Zrównoważony rozwój: Szybkie zmiany w technologii wymagają od szkół ciągłej aktualizacji systemów.
- Unikanie symboliki kulturowej: Włączanie oznacza autentyczny dialog kulturowy, a nie stereotypy.

- Podsumowanie: Włączanie jako proces ciągły

Nauczanie inkluzywne to nie jednorazowa decyzja, lecz dynamiczna, trwająca całe życie praktyka. Nauczyciele muszą:

- Bądź otwarty na opinie studentów i współpracowników.
- Weź udział w autorefleksji i dialogu społecznym.
- Szukaj rozwijających się narzędzi i pedagogiki inkluzywnej.
- Postrzegaj różnorodność jako siłę, a nie wyzwanie.
- Połączenie technologii CRT, klas inkluzywnych i technologii wspomagających tworzy transformacyjne środowiska edukacyjne. Przestrzenie te nie tylko pomagają uczniom z marginesu społecznego w adaptacji, ale także dają wszystkim uczniom możliwość stania się empatycznymi, krytycznymi myślicielami, gotowymi do życia w świecie pełnym wzajemnych powiązań.

Co-funded by
the European Union

REFINC

PLANY LEKCJI

**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694

Nazwa aktywności: Dzielenie się historiami kulturowymi

- **Rodzaj aktywności: Praca grupowa i prezentacje**

Cele edukacyjne:

- Promowanie zrozumienia i szacunku dla różnorodnych środowisk kulturowych.
- Zachęcaj uczniów do dzielenia się swoimi osobistymi historiami, aby promować integrację.
- Buduj empatię, łącząc doświadczenia kulturowe uczniów z treściami nauczania.
- Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych i prezentacyjnych.

Potrzebny sprzęt/zasoby/wymagania dotyczące przestrzeni roboczej:

- - Sprzęt: komputery, projektor, tablica, markery.
- - Zasoby: Szablony prezentacji lub organizery graficzne, dostęp do Internetu w celu przeprowadzenia badań.
- - Przestrzeń robocza: Sala lekcyjna z miejscami do siedzenia w grupach, umożliwiającymi współpracę.

Plan lekcji 1: Językoznawstwo i nauki społeczne.

Wyjaśnienie i przypisanie czynności:

Krok 1: Wprowadzenie do aktywności (5 minut)

- - Wprowadzenie koncepcji dziedzictwa kulturowego i wyjaśnienie jego znaczenia w budowaniu społeczności inkluzywnych.
- Wyjaśnij, że uczniowie będą pracować w małych grupach, badając i prezentując kluczowe elementy swojego pochodzenia kulturowego lub wybranej przez siebie kultury.

Dziedzictwo kulturowe

Krok 2: Praca grupowa (20 minut)

- - Podziel uczniów na małe grupy. Poproś każdą grupę o omówienie i zbadanie swojego pochodzenia kulturowego, skupiając się na wydarzeniach historycznych, tradycjach lub ważnych dla nich postaciach.
- Dostarczanie materiałów do badań i pomoc w prowadzeniu dyskusji, jeśli zajdzie taka potrzeba.

Krok 3: Przygotowanie prezentacji (15 minut)

- - Każda grupa przygotuje prostą prezentację lub plakat przedstawiający omówione elementy kulturowe.
- - Zachęcaj do kreatywności i wspieraj uczniów, udostępniając im szablony prezentacji i materiały graficzne.

Krok 4: Prezentacje grupowe (10 minut na grupę)

- - Poproś każdą grupę o przedstawienie swoich ustaleń, zwracając uwagę na ważne dla niej praktyki kulturowe lub historię.
- - Zachęcaj kolegów z klasy do zadawania pytań, aby pogłębić rozmowę.

Zalecane pytania do omówienia aktywności:

- Jak wiedza o różnych kulturach wpłynęła na twoje zrozumienie rówieśników?
 - Jakie wspólne tematy i różnice zauważyłeś pomiędzy naszymi kulturami?
- W jaki sposób zrozumienie uwarunkowań kulturowych może pomóc w stworzeniu bardziej inkluzywnego środowiska edukacyjnego?

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 2: Nauki ścisłe, technologia i matematyka.

Nazwa aktywności: Wiedza matematyczna i kulturowa

- **Rodzaj aktywności:** Praca indywidualna, po której następuje dyskusja grupowa

Cele edukacyjne:

Zastosuj rzeczywiste doświadczenia kulturowe uczniów w matematyce.

- **Rozwijaj umiejętności rozwiązywania problemów i krytycznego myślenia, łącząc pojęcia matematyczne z kontekstami kulturowymi.**

Zachęcaj do współpracy i dzielenia się wiedzą w rozwiązywaniu problemów.

Potrzebny sprzęt/zasoby/wymagania dotyczące przestrzeni roboczej:

- Sprzęt: Ołówki, kalkulatory, papier.

- **- Zasoby:** Wstępnie przygotowane arkusze ćwiczeń matematycznych zawierające przykłady odnoszące się do danej kultury (np. planowanie budżetu na targu).
- **- Miejsce pracy:** Biurka ustawione w sposób umożliwiający grupową dyskusję.

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 2: Nauki ścisłe, technologia i matematyka.

Wyjaśnienie i przypisanie czynności:

Krok 1: Wprowadzenie do aktywności (5 minut)

- - Wyjaśnij, że zadania matematyczne będą obejmować elementy kulturowe z różnych środowisk, takie jak handel i budżetowanie na rynkach.
- - Podaj przykład praktyki kulturowej, w której wykorzystuje się matematykę, np. obliczanie cen towarów sprzedawanych na lokalnym targu.

Krok 2: Praca indywidualna (15 minut)

- - Rozdaj arkusze z zadaniami matematycznymi odnoszącymi się do tych kontekstów kulturowych.
- - Poproś uczniów, aby indywidualnie wypełnili arkusze, zastanawiając się, w jaki sposób oni sami lub ich rodziny wykorzystują matematykę w praktykach kulturowych.

Zadania matematyczne

Krok 3: Dyskusja grupowa (10 minut)

- - Podzielcie się na grupy i poproście uczniów o omówienie swoich odpowiedzi. Zachęćcie ich do podzielenia się doświadczeniami z życia wziętymi, które mają związek z zadaniami z arkusza.
- - Kieruj dyskusją, upewniając się, że uczniowie rozumieją, w jaki sposób umiejętności matematyczne znajdują zastosowanie w życiu codziennym w różnych kulturach.

Zalecane pytania do omówienia aktywności:

- - Jaki jest związek matematyki z Twoim własnym środowiskiem kulturowym?
- - Czy potrafisz wymienić inne praktyki kulturowe związane z matematyką?
- - Dlaczego ważne jest łączenie nauki w klasie z doświadczeniami w prawdziwym życiu?

Plan lekcji 3: Sztuki plastyczne i muzyka.

Nazwa wydarzenia: JARMARK WYMIANY KULTURALNEJ

- **Rodzaj aktywności: Prezentacja**

Cele edukacyjne:

Pogłębianie wiedzy uczniów na temat różnych kultur poprzez muzykę.

- **Rozwijaj szacunek i empatię wobec różnych środowisk kulturowych**
- **Wspieranie wystąpień publicznych, ekspresji twórczej i umiejętności prezentacyjnych.**

Pielęgnuj dumę ze swojego dziedzictwa i otwartość na innych.

Potrzebny sprzęt/zasoby/wymagania dotyczące przestrzeni roboczej:

Tablice plakatowe, markery, papier, kredki kolorowe

- **Projektor multimedialny (opcjonalnie do filmów lub klipów muzycznych)**
- **Stoły/przestrzeń ścienna do ekspozycji**
- **Dostęp do Internetu/biblioteki (w razie potrzeby do celów badawczych)**
- **Głośniki (opcjonalne, do odtwarzania muzyki tradycyjnej/nowoczesnej)**

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 3: Sztuki plastyczne i muzyka.

Wyjaśnienie i przypisanie działań:

- **Opis aktywności:**
- Uczniowie przygotowują mini-prezentację (indywidualnie lub w małych grupach) na temat muzyki z własnej kultury lub kultury kolegi/koleżanki-uchodźcy/imigranta. Mogą skupić się na tradycyjnych instrumentach, pieśniach ludowych, tańcach, znanych muzykach, współczesnych trendach lub roli muzyki w ważnych wydarzeniach kulturalnych.
- Mogą wykorzystać plakaty, rysunki, klipy muzyczne lub artefakty, aby wesprzeć swoją prezentację.

Role:

- **Studenci:** przeprowadzają badania, tworzą plakaty/infografiki, przygotowują prezentacje ustne trwające 2–3 minuty.
- **Nauczyciel:** Przedstaw aktywność, podaj przykłady, pomóż w badaniach, utwórz sesję dzielenia się wiedzą.

Krok 1: Wprowadzenie (5 min)

Targi kulturalne

- Nauczyciel wyjaśnia zadanie, podaje przykłady (np. tradycyjny taniec irlandzki, syryjska muzyka oud, kolumbijska cumbia) i przydziela/doprecyzowuje tematy.

Krok 2: Czas przygotowania (15 min)

- Uczniowie pracują nad plakatami/infografikami i zapisują kluczowe punkty swoich prezentacji.

Krok 3: Czas prezentacji (30 min)

- Uczniowie prezentują klasie swoje projekty związane z muzyką kulturową (po 2–3 minuty każdy).

Zalecane pytania do omówienia:

Czego dowiedziałeś się o kulturach przedstawionych dzisiaj?
Jak się czułeś, dzieląc się czymś ze swojego własnego środowiska (lub badając czyjeś środowisko)?
Jakie tradycje lub historie muzyczne cię zaskoczyły?
W jaki sposób nauka o muzyce może pomóc nam lepiej się rozumieć?

Co-funded by
the European Union

REFINC

Ocena

**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694

Wersja do druku:

1. Jaki jest główny cel nauczania inkluzywnego?
 - a) Skupienie się wyłącznie na sukcesach akademickich b) Zapewnienie wszystkim uczniom sensownego dostępu do edukacji c) Nauczanie uczniów będących uchodźcami oddzielnie
2. Nauczanie uwzględniające kulturę (CRT) postrzega tożsamość kulturową uczniów jako:
 - a) Bariery do pokonania
 - b) Czynniki neutralne c) Zasoby do nauki
3. Jedną z kluczowych strategii CRT jest:
 - a) Unikaj materiałów dwujęzycznych b) Buduj zaufanie poprzez działania budujące relacje c) Kładź nacisk tylko na kulturę głównego nurtu
4. Która koncepcja ceni wiedzę domową uczniów w klasie?
 - a) Zasoby wiedzy b) Testowanie standaryzowane c) Uczenie się na pamięć
5. Pedagogika krytyczna zachęca nauczycieli do:
 - a) Skup się wyłącznie na treściach podręcznikowych
 - b) Kwestionuj dynamikę władzy i uwzględniaj różnorodne treści c) Ignoruj różnice kulturowe
6. Klasa integracyjna powinna koncentrować się przede wszystkim na:
 - a) Tylko dostępność fizyczna
 - b) Różnorodność, empatia i przynależność c) Ścisła standaryzacja zachowań
7. Nauczanie uwzględniające traumę kładzie nacisk na zrozumienie:
 - a) Ubrania uczniów
 - b) Jak przemieszczenie wpływa na naukę i emocje c) Tylko luki w nauce
8. Według teorii socjokulturowej Wygotskiego, nauka najlepiej odbywa się poprzez:
 - a) Interakcje społeczne i kulturalne b) Ćwiczenia zapamiętywania c) Izolacja i rywalizacja
9. Jaka jest najlepsza praktyka tworzenia klasy integracyjnej?
 - a) Kampanie antyprzemocowe oparte na praktykach naprawczych
 - b) Zadawanie uczniom będącym uchodźcami dodatkowych prac domowych c) Używanie jednego języka do wszystkich zajęć
10. System koleżeński ma na celu:
 - a) Pomóż nowym studentom-uchodźcom zintegrować się społecznie b) Zwiększ konkurencję c) Ogranicz interakcje między studentami

11. Uniwersalne projektowanie dla nauki (UDL) promuje:

a) Stałe metody dla wszystkich uczniów b) Elastyczne cele, metody i oceny c) Nauczanie wyłącznie za pomocą wykładów

• 12. Technologia wspomagająca, taka jak Live Transcribe, pomaga:

• a) Tylko uczniowie z wadami wzroku b) Tylko uczniowie z dysfunkcją ruchu c) Uczniowie z wadami słuchu i osoby uczące się języków

• 13. Głównym celem stosowania technologii wspomagających w edukacji jest:

• a) Aby ułatwić zajęcia b) Aby zapewnić równy udział c) Aby przyspieszyć naukę

• 14. W ramach zajęć „Dzielenie się historiami kulturowymi” uczniowie pracują głównie poprzez:

• a) Konkurencja w prezentowaniu najlepszej kultury

• b) Współpraca w małych grupach w celu zaprezentowania elementów kulturowych c) Zapamiętywanie dat wydarzeń historycznych

• 15. Jaki jest cel pytań podsumowujących po zajęciach kulturalnych?

• a) Aby ocenić umiejętności językowe uczniów b) Aby zastanowić się nad inkluzywnością i empatią c) Aby zapamiętać fakty dotyczące innych krajów

• 16. W ramach zajęć z wiedzy matematycznej i kulturowej, zadaniami matematycznymi są:

• a) Wybrane losowo

• b) Na podstawie doświadczeń kulturowych uczniów c) Tylko o rynkach zachodnich

17. Która z poniższych praktyk jest zalecana w celu połączenia matematyki z kulturą?

a) Rozwiązywanie ogólnych problemów z podręczników b) Dyskusja na temat budżetowania na targowiskach c) Unikanie przykładów z życia wziętych

18. Na Targach Wymiany Kulturalnej uczniowie proszeni są o:

a) Dowiedzieć się więcej o jednej tradycji muzycznej

b) Przygotuj prezentacje na temat muzyki różnych kultur c) Napisz eseje na temat historii

19. Plakat lub infografika na Targach Wymiany Kulturalnej muszą zawierać:

a) Ataki personalne b) Zdjęcia i najważniejsze informacje o muzyce i kulturze c) Tylko tekst, bez elementów wizualnych

20. Dlaczego ważne jest łączenie nauki w klasie z doświadczeniami w życiu realnym?

a) Aby pomóc uczniom szybciej zapamiętywać b) Aby nauka była bardziej znacząca i istotna c) Aby skrócić czas planowania lekcji

Prawidłowe odpowiedzi: 1b, 2c, 3b, 4a, 5b, 6b, 7b, 8a, 9a, 10a, 11b, 12c, 13b, 14b, 15b, 16b, 17b, 18b, 19b, 20b.

Gform

PREZENTACJA

Wstęp

W dzisiejszym, coraz bardziej zglobalizowanym i połączonym świecie, sale lekcyjne stają się mikrokosmosami różnorodności. Uczniowie pochodzą z różnych środowisk kulturowych, językowych i społeczno-ekonomicznych, wnosząc ze sobą bogate doświadczenia, które mogą znacząco wzbogacić środowisko edukacyjne. Jednak ta różnorodność stawia również wyjątkowe wyzwania, zwłaszcza dla uczniów-uchodźców, którzy często muszą zmierzyć się ze złożonością adaptacji do nowego kraju, języka i kultury, jednocześnie zmagając się z emocjonalnymi konsekwencjami wysiedlenia. Moduł „Wrażliwość kulturowa” został opracowany specjalnie po to, aby wyposażyc nauczycieli w narzędzia, strategie i nastawienie niezbędne do tworzenia inkluzywnego, empatycznego i wrażliwego kulturowo środowiska w klasie.

Moduł ten składa się z trzech powiązanych ze sobą jednostek:

Zrozumienie tła kulturowego i doświadczeń studentów-uchodźców

Wspieranie wielokulturowego środowiska klasowego

Promowanie szacunku i doceniania różnorodności

Każda jednostka bazuje na poprzedniej, prowadząc nauczycieli od uświadamiania do działania, a ostatecznie do stworzenia prawdziwie inkluzywniej i wrażliwej kulturowo przestrzeni edukacyjnej.

Zrozumienie tła kulturowego i doświadczeń studentów-uchodźców

Pierwszym krokiem w kierunku wrażliwości kulturowej jest zrozumienie różnorodnych środowisk kulturowych i doświadczeń, jakie uczniowie-uchodźcy wnoszą do szkoły. Uczniowie-uchodźcy to osoby, które uciekły ze swoich krajów ojczystych z powodu wojny, prześladowań lub klęsk żywiołowych. Często doświadczają barier językowych, dysonansu kulturowego, traumy i izolacji społecznej, co może znacząco wpłynąć na ich wyniki w nauce i integrację społeczną.

Dostrzeżenie wyjątkowej drogi uczniów-uchodźców jest kluczowe. Uczniowie ci często przeszli przez ekstremalne przemiany, które wpływają na ich poczucie tożsamości i przynależności. Dlatego rozwijanie świadomości kulturowej jest kluczowe. Świadomość kulturowa oznacza uznanie, że pochodzenie uczniów wpływa na ich zachowania, style uczenia się i interakcje społeczne. Wymaga to wyjścia poza stereotypy i uproszczone narracje o uchodźcach oraz przyjęcia niuansowego rozumienia ich doświadczeń.

Nauczyciele są zachęcani do wdrażania praktyk inkluzywnych, takich jak aktywne słuchanie, włączanie tradycji kulturowych uczniów do programu nauczania, elastyczne strategie nauczania dostosowane do zróżnicowanych potrzeb oraz tworzenie programów mentoringu rówieśniczego, które ułatwiają integrację społeczną. Poprzez sesje opowiadania historii, interaktywne mapowanie pochodzenia uczniów oraz codzienne praktyki w klasie, odzwierciedlające różnorodność kulturową, nauczyciele mogą tworzyć środowiska, w których uczniowie-uchodźcy czują się zauważeni, docenieni i szanowani.

Wspieranie wielokulturowego środowiska klasowego

Choć zrozumienie różnic kulturowych jest ważne, muszą mu towarzyszyć świadome działania. Klasa wielokulturowa to coś więcej niż tylko uznanie różnorodności; aktywnie integruje ona różnorodne perspektywy kulturowe we wszystkich aspektach nauczania i uczenia się. Ta jednostka kładzie nacisk na świadome budowanie środowiska, w którym tożsamość uczniów jest nie tylko uznawana, ale i celebrowana.

Edukacja wielokulturowa koncentruje się na trzech kluczowych zasadach: reprezentacji, równości i szacunku. Zadaniem nauczycieli jest zapewnienie, aby materiały dydaktyczne, dyskusje i zajęcia uwzględniały różnorodne perspektywy kulturowe. Reprezentacja obejmuje korzystanie z różnorodnych podręczników, studiów przypadków, historii i przykładów, które odzwierciedlają pochodzenie wszystkich uczniów. Równość wymaga zapewnienia wszystkim uczniom równego dostępu do zasobów i możliwości, niezależnie od ich pochodzenia. Szacunek oznacza tworzenie środowiska, w którym różne kultury są równo cenione i w którym zachęca się do współpracy ponad podziałami.

Aby wspierać wielokulturowość w klasie, nauczyciele mogą wdrażać takie strategie, jak:

- Opracowanie programu nauczania uwzględniającego różnorodność kulturową we wszystkich przedmiotach.
- Dekorowanie sal lekcyjnych obrazami, mapami i pracami artystycznymi uczniów o tematyce wielokulturowej.
- Organizowanie projektów współpracy kulturalnej i dni tematycznych, podczas których uczniowie prezentują aspekty swojego dziedzictwa kulturowego.
- Co więcej, wyzwania takie jak stereotypy, tokenizm i bariery językowe muszą być proaktywnie rozwiązywane. Rozwój zawodowy skoncentrowany na kompetencjach kulturowych, ciągłej refleksji i mechanizmach informacji zwrotnej jest kluczowym narzędziem wspierającym zrównoważone praktyki wielokulturowe. Nauczyciele muszą również zachować ostrożność, aby nie przedstawiać kultury jako bytu statycznego lub monolitycznego, lecz dostrzegać jej dynamiczną i ewoluującą naturę.
- Promowanie szacunku i doceniania różnorodności
- Ostatnim krokiem w budowaniu klasy wrażliwej kulturowo jest pielęgnowanie kultury szacunku i doceniania różnorodności. Choć tolerancja może pozwalać na istnienie różnic, szacunek podnosi je do rangi honoru i nauki. Prawdziwe włączenie ma miejsce, gdy uczniowie dostrzegają różnorodność jako siłę, która wzbogaca ich własne rozumienie świata.

Ta jednostka podkreśla wagę przejścia od biernej akceptacji do aktywnego zaangażowania w różnorodność kulturową. Nauczyciele muszą dawać przykład inkluzywnych zachowań poprzez codzienne interakcje, język i styl zarządzania klasą. Należy regularnie wspierać otwarty dialog na temat kultury, tożsamości i uprzedzeń, umożliwiając uczniom dzielenie się swoimi doświadczeniami i perspektywami w bezpiecznym środowisku.

Praktyczne metody promowania szacunku obejmują:

- Projekty wymiany kulturalnej, w ramach których uczniowie badają i prezentują kultury odmienne od ich własnej.
- Porozumienia klasowe, które kładą nacisk na zasady szacunku, empatii i współpracy.
- Ćwiczenia rozwijające myślenie krytyczne, które podważają stereotypy i zachęcają uczniów do kwestionowania uproszczonych narracji.

Budowanie szacunku obejmuje również nauczanie uczniów rozpoznawania i celebrowania symboli, historii i tradycji różnych kultur. Zajęcia artystyczne, takie jak tworzenie symboli kulturowych, sesje opowiadania historii, podczas których uczniowie dzielą się tradycyjnymi opowieściami, oraz kręgi dyskusyjne, w których zgłębiają wartości kulturowe, pomagają uczniom zrozumieć znaczenie różnorodności.

Co ważne, pielęgnowanie szacunku dla różnorodności przygotowuje uczniów do życia w świecie pełnym wzajemnych powiązań, gdzie współpraca międzykulturowa jest niezbędna. Pomaga to obalać uprzedzenia i budować mosty zrozumienia i empatii między osobami z różnych środowisk.

Całkowita integracja jednostek

- **Trzy moduły modułu „Wrażliwość kulturowa” są ze sobą ściśle powiązane i mają na celu zbudowanie kompleksowego zrozumienia inkluzyjności kulturowej. Przechodzą one od świadomości (rozumienia uwarunkowań kulturowych) przez działanie (budowanie środowiska wielokulturowego) po kształtowanie postaw (promowanie szacunku i doceniania różnorodności). Razem tworzą one holistyczne ramy, które pozwalają przekształcić sale lekcyjne w przestrzeń empatii, inkluzyjności i globalnego obywatelstwa.**

Po ukończeniu tego modułu nauczyciele będą lepiej przygotowani do:

- **Rozpoznaj złożoność doświadczeń uchodźców.**
- **Stwórz środowisko, w którym wszyscy uczniowie, niezależnie od pochodzenia, czują się bezpiecznie i doceniani.**
- **Wyposażenie uczniów w umiejętności pozwalające im angażować się w sposób pełen szacunku i skuteczny w zróżnicowanym społeczeństwie.**

Promowanie wrażliwości kulturowej w edukacji to nie tylko nakaz etyczny, ale wręcz konieczność edukacyjna. Klasa uwzględniająca różnice kulturowe przynosi korzyści każdemu uczniowi, poszerzając jego perspektywy, pogłębiając empatię oraz rozwijając zdolność krytycznego myślenia i współpracy. Przygotowuje uczniów nie tylko do sukcesów akademickich, ale także do wartościowego uczestnictwa w globalnej społeczności charakteryzującej się różnorodnością, złożonością i współzależnością.

Ostatecznie wrażliwość kulturowa w edukacji stanowi podstawę bardziej sprawiedliwego, empatycznego i inkluzyjnego społeczeństwa.

REFINC

PLANY LEKCJI

**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694

Plan lekcji 1: Językoznawstwo i nauki społeczne.

Nazwa aktywności: Opowiadanie historii kulturowych i budowanie tożsamości

Poziom klasy:

- 9–14 lat (możliwość dostosowania do różnych grup wiekowych)

Potrzebny czas:

- 45–60 minut

Cele edukacyjne:

Pod koniec tej lekcji uczniowie będą:

- Zrozumienie wyjątkowego pochodzenia kulturowego i doświadczeń uczniów będących uchodźcami i imigrantami.
- Rozwijaj empatię i umiejętność aktywnego słuchania poprzez opowiadanie historii i dyskusję.
- Zastanów się nad znaczeniem kultury w kształtowaniu tożsamości osobistej i społecznej.
- Doskonalenie umiejętności komunikacji ustnej i pisemnej poprzez tworzenie i prezentowanie narracji kulturowych.

Potrzebne materiały:

- Papier i długopisy lub markery
- Wydrukowane materiały z pytaniami pomocniczymi do opowiadania historii
- Przykładowe krótkie historie kulturowe (opcjonalnie)
- Mapa świata (wydrukowana lub rzutowana)
- Rejestrator dźwięku lub smartfon (opcjonalnie do opowiadania historii w formie cyfrowej)

Przygotowanie:

- Wydrukuj lub przygotuj pytania pomocnicze (np. „Jaka jest tradycja w Twojej rodzinie?”, „Jakim językiem mówisz w domu?”)
- Ustaw krzesła w kręgu, aby zachęcić uczniów do dzielenia się.
- Jeśli uczniowie potrzebują inspiracji, przygotuj przykładową opowieść kulturową.

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 1: Językoznawstwo i nauki społeczne.

Krok 1: Wprowadzenie do opowiadania historii kulturowych (10 minut)

- Przedstaw ideę, że każda kultura ma historie, tradycje i doświadczenia, które kształtują tożsamość.

Wyjaśnij, że dzielenie się osobistymi lub zbadanymi historiami może pomóc w budowaniu empatii i zrozumienia.

- Podkreśl znaczenie słuchania z szacunkiem i otwartości umysłu.

- Krok 2: Refleksja i przygotowanie historii (10 minut)

Poproś uczniów, aby indywidualnie zastanowili się nad własnym pochodzeniem kulturowym, tradycjami lub znanym im doświadczeniem kulturowym.

- Uczniowie sporządzają krótkie notatki lub zarys, aby przygotować swoją opowieść.

- Krok 3: Dzielenie się historiami w grupie (15–20 minut)

Podziel uczniów na małe grupy po 4–5 osób.

- Każdy uczeń opowiada swoją historię, podczas gdy pozostali słuchają uważnie.

Zachęcaj członków grupy, aby po każdej opowieści zadawali jedno grzeczne pytanie uzupełniające, aby pogłębić zrozumienie opowieści.

Krok 4: Dyskusja i mapowanie w klasie (10–15 minut)

Po podzieleniu się przemyśleniami w grupie zbierzcie ponownie całą klasę.

Poproś uczniów, aby na mapie świata umieścili znacznik wskazujący kraj lub region związany z ich historią.

Omów podobieństwa i różnice pomiędzy opowiadanymi historiami, podkreślając bogactwo różnorodności kulturowej.

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 1: Językoznawstwo i nauki społeczne.

Krok 5: Wnioski i refleksja (5–10 minut)

Poproś uczniów, aby zastanowili się nad tym, czego się nauczyli:

Co ich zaskoczyło?

Jak słuchanie opowieści innych zmieniło ich pogląd na kolegów z klasy?

Opcjonalnie uczniowie piszą krótki akapit, w którym podsumowują, w jaki sposób opowiadanie historii może wspierać integrację i szacunek.

Ocena:

Ocenianie kształtujące oparte na udziale w dzieleniu się wiedzą i dyskusjach grupowych.

Na koniec lekcji uczestnicy zajęć stworzyli krótką refleksyjną notatkę.

(Opcjonalnie) Nagranie audio lub wideo przedstawiające historie uczniów, na potrzeby portfolio.

Rozszerzenie (opcjonalne):

Stwórz „Klasową księgę opowieści kulturowych”, w której uczniowie napiszą lub narysują swoje historie, a następnie stworzą książkę, którą można będzie wystawić w klasie lub szkolnej bibliotece.

Istotne słowa kluczowe:

Opowiadanie historii kulturowych, tożsamość kulturowa, doświadczenia uchodźców, komunikacja ustna, empatia, świadomość kulturowa, aktywne słuchanie, różnorodność, narracje osobiste, umiejętności językowe

Co-funded by
the European Union

Nazwa aktywności: Mapowanie różnorodności kulturowej za pomocą danych

Poziom klasy:

9–14 lat (możliwość dostosowania do różnych grup wiekowych)

Potrzebny czas:

60 minut

Cele edukacyjne:

Pod koniec tej lekcji uczniowie będą:

Zbieraj i porządkuj rzeczywiste dane dotyczące tła kulturowego.
Zastosuj podstawowe umiejętności matematyczne do analizy statystyk różnorodności.

Interpretuj i przedstawiaj dane kulturowe w sposób wizualny za pomocą map i wykresów.

Zrozumieć znaczenie różnorodności kulturowej w społecznościach lokalnych i globalnych.

Potrzebne materiały:

- Puste mapy świata (jedna na ucznia lub grupę)
- Kolorowe kredki lub markery
- Materiały ankietowe (prosty kwestionariusz dotyczący pochodzenia kulturowego, przygotowany przez nauczyciela)
- Papier milimetrowy
- Władcy
- Dostęp do globusa lub mapy świata w klasie (projektor/wydruk)

Przygotowanie:

- Przygotuj prostą anonimową ankietę dla uczniów (np. „Jaki jest kraj pochodzenia Twojej rodziny?”, „Jakimi językami mówi się w domu?”)
- Wydrukuj puste mapy świata dla uczniów lub przygotuj mapę cyfrową online, jeśli korzystasz z komputerów/tabletów.
- Przygotuj podstawowe szablony wykresów dla uczniów (wykresy słupkowe lub kołowe).

Plan lekcji 2: Nauki ścisłe, technologia i matematyka.

Wyjaśnienie i przypisanie czynności:

Krok 1: Wprowadzenie do gromadzenia danych (10 minut)

Wyjaśnij, w jaki sposób naukowcy i badacze zbierają, analizują i wizualizują dane, aby zrozumieć złożone zagadnienia.

Czy mógłby Pan przedstawić pomysł, że różnorodność kulturową w klasie można badać naukowo poprzez zbieranie danych?

- **Krok 2: Zbieranie danych (10–15 minut)**

- **Rozdaj ankietę i poproś uczniów o jej wypełnienie.**
- **Zbierz wszystkie odpowiedzi (anonimowo lub od wolontariuszy) i zestaw dane dotyczące klasy na tablicy.**

- **Krok 3: Reprezentacja wizualna (20 minut)**

Uczniowie wykorzystują zebrane dane w celu:

- **Zaznacz kraje pochodzenia na pustych mapach świata.**
- **Za pomocą kolorowych kredek oznacz poszczególne regiony lub kontynenty.**
- **Uczniowie tworzą również proste wykresy słupkowe i kołowe pokazujące rozkład kulturowy w klasie.**

- **Krok 4: Analiza i dyskusja (10–15 minut)**

- **Przeanalizuj dane jako klasa:**
- **Które kraje lub regiony są najliczniej reprezentowane?**
- **Co to mówi o różnorodności społeczności?**

Omów, w jaki sposób różnorodne pochodzenie wpływa na atmosferę panującą w klasie.

Połącz ćwiczenie z zastosowaniami w świecie rzeczywistym, np. z metodami stosowanymi przez demografów, socjologów i naukowców w badaniu populacji ludzkich.

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 2: Nauki ścisłe, technologia i matematyka.

Wyjaśnienie i przypisanie czynności:

Krok 5: Refleksja (5 minut)

Uczniowie dokonują refleksji indywidualnie lub w parach:

- **Dlaczego ważne jest, aby dostrzegać i doceniać różnorodność kulturową wokół nas?**
- **W jaki sposób dane mogą pomóc nam lepiej zrozumieć ludzi i kultury?**

Ocena:

- **Ocenia się dokładność i kreatywność map i wykresów przygotowanych przez uczniów.**
 - **Uczestnictwo w dyskusji klasowej.**
- Krótki akapit refleksyjny lub 2–3 zdania podsumowujące to, czego nauczyli się podczas zajęć.**

Rozszerzenie (opcjonalne):

Uczniowie badają wzorce migracji w kontekście wydarzeń historycznych lub współczesnych i prezentują swoje ustalenia.

Wprowadź podstawowe pojęcia statystyczne (np. średnia, moda, zakres) wykorzystując zebrane dane kulturowe.

Istotne słowa kluczowe:

Analiza danych, różnorodność kulturowa, mapowanie, reprezentacja matematyczna, statystyka, obywatelstwo globalne, edukacja STEM, dane ze świata rzeczywistego, tło kulturowe, nauka wizualna

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 3: Sztuki plastyczne i muzyka.

Nazwa aktywności: Symbole kulturowe i muzyka: Wyrazy tożsamości

Poziom klasy:

9–14 lat (możliwość dostosowania do różnych grup wiekowych)

Potrzebny czas:

60 minut

Cele edukacyjne:

Pod koniec tej lekcji uczniowie będą:

- **Poznaj znaczenie symboli kulturowych i tradycyjnej muzyki w wyrażaniu tożsamości.**
- **Rozwijanie uznania dla różnorodnych tradycji artystycznych i muzycznych z całego świata.**
- **Wyrażanie własnego pochodzenia kulturowego lub uznania dla innej kultury poprzez sztukę wizualną.**
- **Wzmocnij umiejętności komunikacyjne poprzez prezentowanie i wyjaśnianie swojej twórczości.**

Potrzebne materiały:

- **Materiały artystyczne: papier, ołówki, markery, farby, nożyczki, klej**
- **Dostęp do próbek audio tradycyjnej muzyki z różnych kultur**
- **Głośniki lub sprzęt audio**
- **Wizualne przykłady symboli kulturowych (wyświetlane lub drukowane)**
- **Opcjonalnie: Szablony masek, flag lub motywów symbolicznych**

Przygotowanie:

- **Zbierz przykłady symboli kulturowych (np. maski afrykańskie, haft bośniacki, totemy indiańskie, islamskie wzory geometryczne).**
- **Przygotuj playlistę zawierającą tradycyjną muzykę z różnych regionów świata (krótkie 30-sekundowe próbki).**
- **Przygotuj stoły do pracy grupowej i tworzenia dzieł sztuki.**

**Co-funded by
the European Union**

Plan lekcji 3: Sztuki plastyczne i muzyka.

Wyjaśnienie i przypisanie działań:

Krok 1: Wprowadzenie do symboli kulturowych i muzyki (10 minut)

- Odtwórz krótką playlistę zawierającą tradycyjną muzykę różnych kultur.
- Pokaż wizualne przykłady symboli kulturowych i wyjaśnij ich znaczenie.
- Omów, w jaki sposób sztuka i muzyka stanowią ważny wyraz tożsamości kulturowej.

Krok 2: Aktywność twórcza – Wybierz symbol (25–30 minut)

- Studenci wybierają:
- Symbol kulturowy z ich własnego dziedzictwa.
- Symbol z innej kultury, który uznają za interesujący (w razie potrzeby zachęcani do krótkiego zapoznania się z nim).
- Uczniowie tworzą dzieło sztuki (rysunek, obraz lub kolaż) przedstawiające ten symbol.
- Zachęcaj uczniów do włączania elementów, które przekazują znaczenie i historię symbolu.

Krok 3: Krótka prezentacja (10–15 minut)

- Uczniowie prezentują swoje prace artystyczne w małych grupach lub na forum klasy.

Wyjaśniają:

Dlaczego wybrali ten symbol?

Czego dowiedzieli się o kulturze dzięki tej aktywności.

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 3: Sztuki plastyczne i muzyka.

Wyjaśnienie i przypisanie działań:

Krok 4: Refleksja i dyskusja w klasie (5–10 minut)

Jakie podobieństwa i różnice zauważyłeś pomiędzy różnymi symbolami kulturowymi?

- W jaki sposób muzyka i sztuka pomagają nam zrozumieć i szanować inne kultury?
- W jaki sposób Twoja własna tożsamość kulturowa wpływa na Twoje wybory artystyczne?

- Ocena:
- W pracach artystycznych widać kreatywność i zaangażowanie.
Udział w prezentacji i refleksji.
- Zdolność do wyrażenia znaczenia kulturowego wybranego symbolu.

- Rozszerzenie (opcjonalne):
- Stwórz na korytarzu szkolnym „Galerię sztuki kulturalnej”, w której znajdą się prace artystyczne uczniów i krótki opis każdej z nich.
Zaproś gościnnego artystę lub muzyka z lokalnej organizacji kulturalnej, aby opowiedział o swoich tradycjach.

Istotne słowa kluczowe:

- Symbole kulturowe, muzyka tradycyjna, ekspresja artystyczna, docenianie różnorodności, sztuki wizualne, obywatelstwo globalne, tradycje muzyczne, kreatywność, świadomość kulturowa i nauka międzykulturowa.

Gform

Co-funded by
the European Union

Moduł 3: Rozwiązywanie konfliktów i mediacje

PREZENTACJA

Wstęp

Ten moduł koncentruje się na rozwijaniu przez nauczycieli umiejętności rozwiązywania konfliktów i mediacji w sytuacjach konfliktowych w klasach wielokulturowych, zwłaszcza w przypadku uczniów pochodzących z rodzin uchodźczych. Dzieci uchodźców często niosą ze sobą wyjątkowe doświadczenia, takie jak traumy, trudności językowe i dezintegracja kulturowa. W zróżnicowanej klasie łatwo o nieporozumienia i konflikty – nie tylko z powodu odmiennych punktów widzenia, ale także z powodu głębszych zmagających z tożsamością, przynależnością i zaufaniem.

Konflikt jednak nie jest z natury negatywny. Skutecznie rozwiązany może prowadzić do rozwoju, głębszego zrozumienia i silniejszych relacji. Ten moduł pomoże nauczycielom: Wykorzystaj empatię jako narzędzie do zrozumienia źródła konfliktów. Budowanie zaufania i dobrych relacji ze studentami w celu zapobiegania napięciom i radzenia sobie z nimi. Rozwijaj umiejętność aktywnego słuchania, aby wspierać otwartą i szczerą komunikację.

Nauczyciele dowiedzą się, w jaki sposób przekształcić konflikty w klasie w okazje do nauki i nawiązywania kontaktów, dając wszystkim uczniom, w tym tym ze środowisk uchodźczych, poczucie bezpieczeństwa, wysłuchania i włączenia.

Podsumowanie ram teoretycznych. Ten moduł składa się z trzech kluczowych jednostek, z których każda koncentruje się na istotnych aspektach rozwiązywania konfliktów, które każdy nauczyciel powinien rozumieć i praktykować. Łącznie jednostki te stanowią kompleksowy przewodnik, który pomoże nauczycielom zapobiegać konfliktom i mediuować w klasach, zwłaszcza w pracy z uczniami-uchodźcami.

Jednostka 1: Empatia w sytuacjach konfliktowych – pomaga nauczycielom zrozumieć rolę empatii w zarządzaniu dynamiką w klasie i rozwiązywaniu konfliktów.
Jednostka 2: Budowanie zaufania i relacji – koncentruje się na tworzeniu silnych, wspierających relacji z uczniami jako fundamentu pokojowych i integracyjnych klas.
Jednostka 3: Umiejętność aktywnego słuchania – wyposaża nauczycieli w narzędzia komunikacyjne niezbędne do zrozumienia potrzeb uczniów i zapobiegania nieporozumieniom, zanim się zaostczą.

Co-funded by
the European Union

Moduł 3: Rozwiązywanie konfliktów i mediacje

Jednostki te mają na celu pomóc nauczycielom:

Rozpoznawać i reagować na emocjonalne i kulturalne potrzeby uczniów-uchodźców. Opracowywanie praktycznych strategii radzenia sobie z konfliktowymi sytuacjami w życiu rzeczywistym.

Tworzyć środowiska edukacyjne sprzyjające włączeniu społecznemu, promujące szacunek, zrozumienie i współpracę.

1. Empatia w sytuacjach konfliktowych

Rozwiązywanie konfliktów w klasie nie polega jedynie na egzekwowaniu zasad czy uspokajaniu sytuacji – chodzi o zrozumienie tego, co naprawdę dzieje się pod powierzchnią. Podstawą skutecznego rozwiązywania konfliktów jest empatia.

Empatia oznacza wczucie się w sytuację ucznia, odczuwanie jego emocji i spojrzenie na świat z jego perspektywy. Jest to kluczowe w pracy z uczniami-uchodźcami, którzy mogą stawiać czoła dodatkowym wyzwaniom, takim jak adaptacja do nowego języka, radzenie sobie z traumą z przeszłości czy poczucie obcości w innej kulturze.

Dlaczego empatia jest ważna

Buduje zaufanie: Uczniowie chętniej się otwierają, gdy czują, że są rozumiani.

Rozładowuje napięcie: Zrozumienie emocji stojących za działaniami może zapobiec eskalacji.

Tworzy bezpieczeństwo: Klasa, w której praktykowana jest empatia, wydaje się bezpieczniejsza dla wszystkich uczniów, szczególnie tych, którzy czują się bezbronni.

Podstawowe elementy empatii

Aktywne słuchanie: Nie tylko słyszenie, ale także autentyczne zwracanie uwagi.

Obserwowanie mowy ciała, tonu głosu i emocji.

Odzwierciedlanie uczuć: docenianie tego, co wyrażają uczniowie, np. „Widzę, że jesteś sfrustrowany”.

Podejście bez oceniania: Akceptowanie uczniów takimi, jacy są, bez etykietowania i stereotypizowania.

Nauczyciele mogą rozwijać empatię, zachęcając do otwartej komunikacji, koncentrując się na potrzebach uczniów, a nie tylko na ich zachowaniu, oraz wykazując się cierpliwością w obliczu różnic kulturowych.

Co-funded by
the European Union

Moduł 3: Rozwiązywanie konfliktów i mediacje

2. Budowanie zaufania i relacji

Zaufanie jest podstawą pozytywnego środowiska edukacyjnego, zwłaszcza w przypadku uczniów, którzy doświadczyli niepewności lub traumy, tak jak wielu uczniów będących uchodźcami.

- Czym jest zaufanie w klasie?
- Zaufanie to poczucie bezpieczeństwa. Oznacza, że uczniowie mają pewność, że nauczyciel się o nich troszczy, szanuje ich i będzie ich traktował sprawiedliwie. Relacja to codzienna więź – pozytywna, wspierająca relacja, która sprawia, że uczniowie czują się zauważeni i docenieni.
- W przypadku uczniów-uchodźców, którzy mogą mieć niestabilną lub traumatyczną przeszłość, budowanie zaufania wymaga czasu, ale jest kluczem do ich sukcesu.

Jak nauczyciele budują zaufanie i relacje

- Konsekwencja: Dotrzymuj obietnic. Stosuj zasady uczciwie.
- Integralność: Bądź szczery. Przyznawaj się do błędów. Okazuj szacunek.
- Zaangażowanie osobiste: Okazuj szczere zainteresowanie życiem uczniów. Zadawaj pytania, opowiedz trochę o sobie.

Dzięki tym elementom uczniowie czują, że nauczyciel nie jest tylko autorytetem, ale kimś, kto naprawdę się o nich troszczy.

Dlatego zaufanie i dobre relacje są ważniejsze dla studentów-uchodźców. Studenci-uchodźcy mogą zmagać się z problemami emocjonalnymi. Mogą nie ufać autorytetom ze względu na przeszłe doświadczenia. Aby się rozwijać, potrzebują bezpiecznego i przewidywalnego środowiska.

Budując zaufanie i relacje, nauczyciele tworzą wspierającą klasę, w której uczniowie-uchodźcy czują się zachęcani do nauki, uczestnictwa i nawiązywania kontaktów.

Co-funded by
the European Union

Moduł 3: Rozwiązywanie konfliktów i mediacje

3. Umiejętność aktywnego słuchania

- Aktywne słuchanie idzie w parze z empatią i zaufaniem. Chodzi o pełną obecność, gdy uczeń mówi – nie tylko słyszenie słów, ale także rozumienie ich znaczenia.
- W klasach z uczniami-uchodźcami bariery językowe mogą utrudniać komunikację. Aktywne słuchanie pomaga zniwelować tę przepaść, zapewniając uczniom poczucie wysłuchania i zrozumienia, nawet gdy ich język jest ograniczony.
- Kluczowe elementy aktywnego słuchania
- Zwróć pełną uwagę: kontakt wzrokowy, mowa ciała, nic nie rozprasza uwagi.
- Pokaż, że słuchasz: kiwaj głową, uśmiechaj się, dawaj sygnały werbalne, np. „Rozumiem”.
- Zastanów się i wyjaśnij: Powtórz lub przeformułuj, aby sprawdzić zrozumienie: „Więc mówisz...”
- Zadawaj pytania: Pomóż uczniom lepiej się wyrazić: „Czy możesz mi powiedzieć więcej?”

Korzyści w klasie

- Lepsze zrozumienie: Pomaga nauczycielom zrozumieć, co się dzieje.
- Zmniejsza liczbę nieporozumień, zwłaszcza w przypadku różnic językowych i kulturowych.
- Wzmacnia relacje: Uczniowie czują się szanowani i doceniani.

Model HURIER (słyszenie, rozumienie, zapamiętywanie, interpretowanie, ocenianie, reagowanie)

Model ten dzieli słuchanie na wyraźne kroki, pomagając nauczycielom skupić się na każdym aspekcie i udoskonalić umiejętność słuchania.

Co-funded by
the European Union

Moduł 3: Rozwiązywanie konfliktów i mediacje

Łączenie wszystkiego: rozwiązywanie konfliktów ze studentami-uchodźcami

- Kiedy pojawia się konflikt:
- Zatrzymaj się i posłuchaj: Skoncentruj się na zrozumieniu, a nie tylko na reagowaniu.
- Uznaj uczucia: Daj uczniom znać, że ich emocje są ważne.
- Spójrz pod powierzchnię: zadaj sobie pytanie: „Co tu się naprawdę dzieje?” Czy to strach, frustracja, a może nieporozumienie?
- Ułatwiał dialog: Pomóż uczniom wyrazić swoje potrzeby i zachęcaj ich do słuchania siebie nawzajem.
- Bądź przykładem komunikacji pełnej szacunku: stosuj zdania zaczynające się na „ja” i pomóż uczniom robić to samo.
- W rozwiązywaniu konfliktów nie chodzi o podział na zwycięzców i przegranych. Chodzi o to, by pomóc uczniom nauczyć się radzić sobie z różnicami, skutecznie wyrażać siebie i współpracować. Dla uczniów uchodźców te momenty mogą być kluczowe, by poczuć się akceptowanymi i docenianymi w nowym środowisku.
- Wniosek
- Empatia, zaufanie i aktywne słuchanie to nie tylko techniki – to postawy. Nauczyciele, przyjmując te postawy, tworzą przestrzeń, w której uczniowie-uchodźcy, i wszyscy uczniowie, mogą czuć się bezpiecznie, szanowani i gotowi do nauki. Konflikty się zdarzają, ale z odpowiednimi narzędziami mogą stać się potężną siłą napędową budowania więzi i rozwoju.

REFINC

PLANY LEKCJI

**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694

Plan lekcji 1: Językoznawstwo i nauki społeczne.

Zamiar:

Aby pomóc uczniom w budowaniu wspólnego słownictwa pełnych szacunku i empatii zwrotów, których mogą używać w codziennych interakcjach w klasie, zwłaszcza w sytuacjach nieporozumień lub gdy ktoś jest zdenerwowany. Wspiera to rozwój języka, naukę społeczno-emocjonalną i komunikację inkluzywną, co jest szczególnie pomocne dla uczniów będących uchodźcami, którzy wciąż uczą się języka.

- **Czas trwania: 15–20 minut (można go również stopniowo wydłużać w trakcie kilku lekcji).**

Potrzebne materiały:

Duża powierzchnia plakatu lub tablica ogłoszeń.

- **Kolorowe markery, karteczki samoprzylepne lub fiszki.**
- **Wstępne frazy napisane wcześniej (opcjonalne, patrz poniżej).**

**Co-funded by
the European Union**

Plan lekcji 1: Językoznawstwo i nauki społeczne.

Kroki:

1. Wprowadzenie (5 minut):

Zapytaj uczniów: „Co możemy powiedzieć, aby pokazać, że zależy nam na czyichś uczuciach?”. Porozmawiajcie o tym, dlaczego czasami trudno jest znaleźć odpowiednie słowa, zwłaszcza gdy jesteśmy zdenerwowani lub nie rozumiemy dobrze kogoś.

Wyjaśnij: „Stworzymy ścianę empatii i życzliwości, z pomocnymi zwrotami, z których każdy będzie mógł skorzystać, gdy pojawi się problem lub ktoś będzie potrzebował wsparcia”.

2. Frazy do burzy mózgów (5-10 minut):

Zachęcaj uczniów do proponowania zwrotów, które znają lub słyszeli, a które:

- **Okaż empatię.**
- **Pomóż rozwiązywać problemy pokojowo.**
- **Zachęcaj do słuchania i zrozumienia.**
- **Przykłady (możesz je podać, aby ułatwić im rozpoczęcie):**
- „Czuję się __, kiedy __.” „Czy możesz mi pomóc zrozumieć?” „Przepraszam, nie chciałem cię zranić.” „Znajdźmy sposób, żeby to razem rozwiązać.” „Widzę, że jesteś zdenerwowany, jak mogę pomóc?” „Jeszcze nie rozumiem, możesz mi to wyjaśnić jeszcze raz?” „To normalne, że się złościś, porozmawiajmy o tym.” „Nie musimy się zgadzać, ale możemy się nawzajem słuchać.”

Jeśli uczniowie-uchodźcy mówią innymi językami, uwzględnij proste tłumaczenia (opcjonalnie, w zależności od potrzeb klasy).

3. Budowanie ściany słów (5 minut):

Napisz te zdania na kolorowym papierze lub karteczkach samoprzylepnych lub poproś o to uczniów.

Rozmieść je na ścianie lub plakacie w miejscu, w którym wszyscy będą mogli je zobaczyć.

Jeśli to pomocne, pogrupuj je w kategorie:

Zwroty do słuchania Zwroty dotyczące uczuć Zwroty do rozwiązywania problemów

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 1: Językoznawstwo i nauki społeczne.

Ciągłe użytkowanie:

Prosimy o zapoznanie się ze Ścianą słów empatii podczas przyszłych lekcji, zwłaszcza w przypadku konfliktów lub nieporozumień.

Dodawaj nowe zwroty, gdy uczniowie je wymyślą.

Ścianę można wykorzystać jako tablicę pamiątkową lub skrzynkę z narzędziami podczas odgrywania ról lub rzeczywistych konfliktów w klasie.

Opcjonalne działania następce:

Poproś uczniów, aby wybrali ulubione zdanie ze ściany i narysowali je lub napisali krótką historię, w której wyjaśnią, kiedy mogliby je wykorzystać.

Użyj kilku zwrotów, na których skupisz się każdego dnia lub tygodnia: „W tym tygodniu postarajmy się wszyscy używać zwrotu: «Czy możesz mi pomóc zrozumieć?», gdy będziemy mieć jakieś pytanie lub problem”.

Co-funded by
the European Union

Nazwa aktywności: „Zbuduj, aby utrzymać” – wyzwanie dla zespołu STEM

Zamiar:

Wspieranie współpracy, empatii i rozwiązywania problemów w zróżnicowanym środowisku klasowym poprzez zachęcanie uczniów do wspólnej pracy nad prostym zadaniem inżynierskim. Ćwiczenie to podkreśla, jak pełna szacunku komunikacja, słuchanie i sprawiedliwy podział zadań są kluczowe dla skutecznej pracy zespołowej, szczególnie w klasach wielokulturowych, w których uczą się uczniowie będący uchodźcami.

Czas: 45–60 minut

Instrukcje:

1. Konfiguracja (5 minut):

- Podziel uczniów na małe grupy po 4 osoby.
- Wyjaśnij, że jest to wyzwanie STEM, które buduje zespół i każdy głos ma znaczenie.
- Przypisz im sprawiedliwe i rotacyjne role lub pozwól im je wybrać:
 - Budowniczy
 - Rejestrator/kierownik materiałów
 - Chronometrażysta
 - Prezenter

2. Opis wyzwania (2 minuty):

- Cel: Zbudować najwyższą wolnostojącą konstrukcję, używając:
 - 10–12 plastikowych słomek
 - 1 metr taśmy maskującej
 - 1 para nożyczek
- Konstrukcja musi utrzymać niewielki przedmiot (np. książkę lub małą piłkę) na górze przez co najmniej 10 sekund.
- Na zbudowanie konstrukcji mają 15 minut + 10 sekund na testowanie.

Plan lekcji 2: Nauki ścisłe, technologia i matematyka.

3. Zadanie grupowe (15–20 minut):

Zachęcaj uczniów do:

Przed rozpoczęciem budowy wspólnie zaplanujcie projekt.

Użyj zwrotów ze Ściany słów empatii (jeśli jest dostępna).

Regularnie rozmawiajcie ze sobą: „Czy wszyscy się zgadzamy?”, „Co o tym myślisz?”

4. Rejestracja w trakcie aktywności (5 minut):

Zatrzymaj się w połowie i zapytaj:

„Czy wszyscy są zaangażowani?”

„Co mogłoby usprawnić naszą pracę zespołową?”

W razie potrzeby pozwól uczniom dostosować swoją komunikację i role.

5. Testowanie i udostępnianie struktury (10 minut):

Każdy zespół testuje swoją konstrukcję za pomocą obiektu.

Grupa w skrócie przedstawia:

- Ich pomysł na projekt
- Jak pracowali jako zespół

Każde wyzwanie pokonali razem

- 6. Pytania podsumowujące (10–15 minut):

Użyj poniższych wskazówek, aby pokierować dyskusją w klasie:

- Co sprawiło, że praca zespołowa była udana lub trudna?
- Czy doświadczyłeś nieporozumienia lub konfliktu? Jak go rozwiązałeś?
- W jaki sposób upewniłeś się, że głos każdego został usłyszany?

Co zrobisz inaczej następnym razem, gdy będziesz pracować w grupie?

Rozszerzenie (opcjonalne):

Powtórz ćwiczenie, zamieniając się rolami, aby promować zdolność adaptacji i przyjmowania innej perspektywy.

Połącz to z prawdziwymi przykładami inżynierów lub naukowców rozwiązujących problemy w zróżnicowanych zespołach.

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 3: Sztuki plastyczne i muzyka.

Nazwa zajęć: „Uczucia poprzez sztukę: zrozumienie konfliktu bez słów”

Zamiar:

Aby dać uczniom, zwłaszcza tym z barierami językowymi, możliwość wyrażania emocji i doświadczeń związanych z konfliktami poprzez sztukę wizualną i muzykę. Ćwiczenie to zachęca do empatii, refleksji i integracji poprzez twórczą ekspresję, która pozwala zgłębić odczucia towarzyszące konfliktom i sposoby ich pokojowego rozwiązywania.

Czas: 45–60 minut

Instrukcje:

1. Wprowadzenie (5–10 minut):

Czy mógłbyś opowiedzieć, w jaki sposób sztuka i muzyka mogą wyrażać emocje bez użycia wielu słów?

Zapytaj uczniów:

„Jak się czujesz, gdy dochodzi do konfliktu lub nieporozumienia?”

„Czy kolory, kształty i dźwięki mogą wyrażać te uczucia?”

2. Tworzenie sztuki (20–25 minut):

Zadanie: Stwórz rysunek, obraz lub kolaż przedstawiający:

Czas, w którym czułeś się niezrozumiany lub zdenerwowany.

LUB jak się czujesz, gdy ludzie wspólnie rozwiązują problem.

Przybory:

Papier, kredki, markery, farby i czasopisma do kolażu.

Muzyka: Podczas pracy puść uspokajającą lub ekspresyjną muzykę w tle (opcjonalne, ale pomaga stworzyć nastrój do namysłu).

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 3: Sztuki plastyczne i muzyka.

3. Dzielenie się i refleksja (10–15 minut):

Pracując w małych grupach lub parach, uczniowie mogą:

- Podziel się swoją twórczością.
- Wyjaśnij (słowami lub gestami), jakie uczucie lub ideę próbowali przekazać.

Wypisz użyte kolory i kształty oraz uzasadnij ich zastosowanie.

- 4. Dyskusja grupowa (10 minut):

Zapytać:

„Co zauważyłeś w pracach swoich kolegów z klasy?”

- „Czy ktoś użył kolorów lub kształtów w sposób, który Cię zaskoczył?”
- „W jaki sposób dzielenie się sztuką pomaga nam się wzajemnie zrozumieć?”

Zadania podsumowujące:

- W jaki sposób sztuka może nam pomóc, skoro nie potrafimy znaleźć odpowiednich słów?
- Czego dowiedziałeś się o tym, jak inni czują się w czasie konfliktów?

W jaki sposób mógłbyś wykorzystać sztukę lub muzykę następnym razem, gdy poczujesz się zdenerwowany lub niezrozumiany?

Rozszerzenie (opcjonalne):

- Stwórz w klasie „Ścianę uczuć” przy użyciu prac artystycznych uczniów.

Niech uczniowie wybiorą lub stworzą piosenkę lub dźwięk, który pasuje do ich dzieła i wyjaśnią dlaczego.

Ankieta oceniająca

Co-funded by
the European Union

Moduł 4: Wsparcie psychospołeczne i dobre samopoczucie

PREZENTACJA

Wstęp

Ten moduł ma pomóc nauczycielom zrozumieć i wspierać psychospołeczne potrzeby uczniów-uchodźców w środowisku szkolnym. Dzieci i młodzież-uchodźcy często trafiają do szkół po doświadczeniach wstrząsów: wojny, przymusowej migracji, utraty domu i społeczności, a nawet traumy związanej z byciem świadkiem lub przeżyciem przemocy. Doświadczenia te nie pozostają poza klasą – kształtują sposób myślenia, odczuwania i uczenia się uczniów.

Dobrostan psychospołeczny nie jest oddzielony od sukcesów akademickich. W rzeczywistości jest fundamentem uczenia się. Uczniowie, którzy czują się bezpiecznie emocjonalnie, wspierani i zintegrowani, lepiej się koncentrują, przetwarzają informacje i nawiązują relacje z rówieśnikami. Z kolei dzieci, które doświadczyły traumy lub przewlekłego stresu, mogą przejawiać wycofanie, agresję, lękliwość lub brak zaangażowania – zachowania, które często są źle rozumiane bez perspektywy uwzględniającej traumę.

Celem tego modułu jest wyposażenie nauczycieli w wiedzę, narzędzia i nastawienie pozwalające im rozpoznawać tę dynamikę i reagować z empatią, strukturą i praktykami inkluzywnymi. Nie wymaga on od nauczycieli posiadania wykształcenia psychologicznego. Zamiast tego oferuje on ramy do tworzenia klas wspierających emocjonalnie, budowania zaufania i dbania o dobrostan uczniów (i nauczycieli) poprzez spójne, relacyjne praktyki.

Nauczyciele dowiedzą się, jak:

Rozpoznawać oznaki traumy i stresu emocjonalnego u uczniów, zwłaszcza uchodźców.

Wykorzystuj naukę społeczno-emocjonalną (SEL) w celu promowania kompetencji emocjonalnych i samoregulacji w zróżnicowanych klasach.

Stwórz codzienne rutyny i zajęcia w klasie, które będą sprzyjać bezpieczeństwu, więziom i odporności.

Dbaj o własne samopoczucie emocjonalne, unikać wypalenia zawodowego i zachowywać granice zawodowe.

W edukacji uchodźców klasa staje się czymś więcej niż tylko miejscem nauki – staje się przestrzenią uzdrowienia, poczucia przynależności i rozwoju. Ten moduł dostarcza nauczycielom wglądu i praktycznych strategii, które pozwolą im pewnie i trwale wypełniać tę rolę.

Co-funded by
the European Union

Moduł 4: Wsparcie psychospołeczne i dobre samopoczucie

Moduł składa się z trzech kluczowych jednostek:

Jednostka 1: Zrozumienie traumy i jej wpływu na proces uczenia się – pomaga nauczycielom rozpoznawać emocjonalne i poznawcze skutki traumy oraz wprowadza praktyki nauczania uwzględniające traumę.

Jednostka 2: Nauka społeczno-emocjonalna (SEL) – Oferuje strategie nauczania regulacji emocji, empatii i umiejętności interpersonalnych poprzez codzienne czynności i integrację treści.

Jednostka 3: Dobrostan nauczyciela i granice zawodowe – skupia się na pomaganiu nauczycielom w dbaniu o własne zdrowie psychiczne, unikaniu zmęczenia współczuciem i angażowaniu się w zrównoważoną opiekę nad sobą.

Każda jednostka łączy teorię z praktyką lekcyjną poprzez przykłady, pytania refleksyjne i proste, praktyczne strategie. Moduł zawiera również trzy interdyscyplinarne plany lekcji, przeznaczone dla:

Językoznawstwo i nauki społeczne – wspieranie ekspresji i słownictwa emocjonalnego.

Nauka, technologia i matematyka – rozwijanie logicznego myślenia przy jednoczesnym wzmacnianiu regulacji emocjonalnej i rozwiązywania problemów.

- **Sztuki plastyczne i muzyka – zapewnianie uczniom możliwości twórczego przetwarzania i wyrażania swoich uczuć w sposób niewerbalny.**

Wsparcie psychospołeczne nie polega na rozwiązywaniu wszystkich problemów – chodzi o rozpoznanie tego, co uczniowie ze sobą niosą, i stawienie im czoła z empatią, strukturą i nadzieją. Kiedy nauczyciele rozumieją, jak reagować na potrzeby emocjonalne w sposób uwzględniający wrażliwość kulturową i traumę, kładą podwaliny pod inkluzywne środowiska edukacyjne, w których wszyscy uczniowie, a zwłaszcza uchodźcy, mogą się rozwijać.

Co-funded by
the European Union

Moduł 4: Wsparcie psychospołeczne i dobre samopoczucie

Jednostka 1: Zrozumienie traumy i jej wpływu na uczenie się

Wsparcie psychospołeczne w klasach zaczyna się od zrozumienia, jak trauma może wpływać na emocje, zachowanie i zdolność uczenia się dziecka. Uczniowie-uchodźcy często doświadczają różnych form traumy – przed, w trakcie i po przesiedleniu. Mogą one obejmować przemoc, rozłąkę z bliskimi, utratę domu lub społeczności oraz ciągły stres związany z adaptacją do nowej kultury i języka.

Ale trauma nie zawsze jest widoczna. Nie zawsze objawia się łzami czy paniką. Może objawiać się milczeniem, wycofaniem, agresją, nadpobudliwością lub problemami z koncentracją. Uczniowie mogą wydawać się zdemotywowani lub buntowniczy, podczas gdy w rzeczywistości robią, co w ich mocy, aby poradzić sobie z przytłaczającymi emocjami lub wspomnieniami.

W tej jednostce nauczyciele zbadają, jak trauma wpływa na uczenie się i co mogą zrobić, aby wesprzeć uczniów, których ona dotknęła. Celem jest budowanie świadomości, a nie strachu – aby pomóc nauczycielom reagować ze spokojem, strukturą i współczuciem.

Kluczowe koncepcje

- 1. Czym jest trauma?
- Trauma to reakcja na głęboko bolesne lub niepokojące doświadczenie. Przekracza ona zdolność danej osoby do radzenia sobie z traumą i może wpływać na regulację emocji, pamięć, uwagę i zachowanie.
- Studenci-uchodźcy mogą doświadczyć:
 - Przemoc bezpośrednia (wojna, nadużycia, przesiedlenia)

Utrata (rodziny, przyjaciół, domu, stabilności)

Ciągły stres (niepewny status prawny, ubóstwo, dyskryminacja)

2. Mózg i uraz

Trauma wpływa na sposób przetwarzania informacji przez mózg. Studenci mogą: Utknąć w „trybie przetrwania” (walka/ucieczka/zamrożenie)

- Problemy z pamięcią lub koncentracją

Błędnie interpretuj sygnały społeczne jako zagrożenia

Nadmierna reakcja na postrzegane zagrożenie lub korektę

Co-funded by
the European Union

Moduł 4: Wsparcie psychospołeczne i dobre samopoczucie

3. Wpływ na klasę

W klasie trauma może objawiać się jako:

Agresja lub zachowanie destrukcyjne

- Unikanie, milczenie lub wycofanie
- Niska motywacja lub pewność siebie
- Trudności w relacjach lub zaufaniu

• 4. Nauczanie uwzględniające traumę

- Nauczyciel świadomy traumy:
- Tworzy przewidywalne rutyny i jasne oczekiwania
- Unika walk o władzę i dyscypliny publicznej
- Używa spokojnego, bezstronnego tonu
- Buduje relacje oparte na zaufaniu
- Zachęca uczniów do wyrażania swoich opinii i wyboru
- Dlaczego to ma znaczenie dla studentów-uchodźców
- Dzieci uchodźców nie są „poszkodowane” – są ocalałymi, często wykazującymi się niezwykłą siłą.

Ale potrzebują bezpiecznego, stabilnego środowiska, aby się leczyć i rozwijać. Kiedy nauczyciele rozumieją, jak trauma przejawia się w zachowaniu, mogą:

- Unikaj błędnej interpretacji stresu jako buntu

Stwórz przestrzeń wspierającą regulację emocji.

Pomóż uczniom poczuć się bezpiecznie, zauważanymi i kompetentnymi.

Co-funded by
the European Union

Moduł 4: Wsparcie psychospołeczne i dobre samopoczucie

Praktyczne wskazówki dla nauczycieli

- **Zacznij od małych rzeczy:** powitanie przy drzwiach, łagodny ton, przewidywalny harmonogram.

Zwróć uwagę na mowę ciała: Strach, napięcie i wycofanie mogą wyrazić więcej niż słowa.

- **Stosuj techniki uziemienia:** głębokie oddychanie, przerwy w ruchu i proste kontrole pomagają uspokoić układ nerwowy.
- **Normalizuj emocje:** „To normalne, że czujesz się przytłoczony. Zatrzymajmy się na chwilę”.
- 1. **Daj uczniom możliwość wyboru:** danie im możliwości decydowania, gdzie usiąść i jak wykonać zadanie, buduje poczucie sprawczości i kontroli.

• Refleksja dla nauczycieli

- **Zadaj sobie pytanie:**
 - Czy „odgrywanie ról” przez uczniów może być reakcją na przeszłe doświadczenia?

Jak reaguję, gdy czuję się nieuszanowany? Czy eskaluję sytuację, czy ją deeskaluję? Jakie procedury w klasie zapewniają bezpieczeństwo i przewidywalność wszystkim uczniom?

- **Łącząc wszystko w całość:** budowanie klas wrażliwych na traumę

- **Aby wspierać studentów-uchodźców, nie trzeba mieć dyplomu z terapii. Trzeba:**
 - Świadomość wpływu traumy na zachowanie i uczenie się.

Empatia – która wykracza poza powierzchowne zachowania.

Struktura – aby pomóc uczniom poczuć się bezpiecznie i wspieranymi.

Połączenie – bo uzdrowienie następuje w relacjach.

Co-funded by
the European Union

Moduł 4: Wsparcie psychospołeczne i dobre samopoczucie

Jednostka 2: Nauka społeczno-emocjonalna (SEL)

- Wstęp
- **Uczenie się społeczno-emocjonalne (SEL) jest kluczowym elementem wsparcia psychospołecznego. Odnosi się do procesu, w którym uczniowie – i dorośli – rozwijają umiejętności rozumienia i zarządzania emocjami, budowania zdrowych relacji, podejmowania odpowiedzialnych decyzji i skutecznego radzenia sobie z wyzwaniami.**
- **Dla uczniów uchodźców, którzy mogą mierzyć się z barierami językowymi, napięciem emocjonalnym lub trudnościami w zaufaniu innym, SEL może być kołem ratunkowym. Pomaga im nazywać swoje uczucia, nawiązywać kontakt z rówieśnikami i odzyskiwać poczucie sprawczości i własnej wartości. Dla nauczyciela nie jest to „dodatkowy” przedmiot – jest on wpisany w sposób, w jaki nauczamy, nawiązujemy relacje i budujemy środowisko w klasie.**
- **Jednostka ta oferuje nauczycielom jasne narzędzia i strategie nauczania, które pomogą im włączyć SEL do codziennej rutyny – co przyniesie korzyści nie tylko uczniom-uchodźcom, ale całej klasie.**
- Kluczowe koncepcje

1. Czym jest SEL?

- Zgodnie z modelem CASEL, SEL obejmuje pięć podstawowych kompetencji:

Samoświadomość: rozpoznawanie swoich emocji i wartości.

Samokontrola: zarządzanie emocjami i zachowaniami w celu osiągnięcia celów.

Świadomość społeczna: okazywanie empatii i zrozumienia innym.

Umiejętności nawiązywania relacji: jasna komunikacja i rozwiązywanie konfliktów.

Odpowiedzialne podejmowanie decyzji: podejmowanie etycznych, konstruktywnych wyborów.

1.2. Dlaczego SEL ma znaczenie w edukacji uchodźców

Studenci-uchodźcy mogą:

Czujesz się odizolowany lub niespokojny

Walka z regulacją emocjonalną

Brak bezpiecznych przestrzeni do wyrażania siebie.

Co-funded by
the European Union

Moduł 4: Wsparcie psychospołeczne i dobre samopoczucie

Praktyczne działania SEL

Koła emocji: Uczniowie wskazują lub opisują emocje towarzyszące początku i końcowi dnia.

Porozumienia klasowe: Współtworzenie norm klasowych, które kładą nacisk na szacunek i życzliwość.

Calm Corners: Ciche miejsce, do którego uczniowie mogą się udać, gdy czują się przytłoczeni.

Dzienniki wdzięczności: codzienne przemyślenia budujące optymizm i odporność.

Wskazówki dotyczące wspierania uczniów będących uchodźcami w ramach SEL

- **Modelowy wyraz emocji:** „Czuję się sfrustrowany, więc wezmę głęboki oddech”.
- **Używaj prostego języka i obrazów,** aby wyjaśnić emocje i wybory.
- **Szanuj wyrażanie kulturowe:** Normy emocjonalne mogą być różne — pytaj, nie zakładaj.

Doceniaj wysiłek: Uczniowie-uchodźcy mogą wątpić w swoje umiejętności, ale zachęta buduje zaufanie.

Refleksja dla nauczycieli

Jakie nawyki emocjonalne dają swoim uczniom wzór do naśladowania?

Jak tworzyć chwile empatii i wzajemnego zrozumienia?

W jaki sposób mogę dostosować swoje codzienne czynności do SEL, nie zwiększając przy tym ilości obowiązków?

Dlaczego to ma znaczenie

SEL wspiera zarówno odnowę emocjonalną, jak i zaangażowanie w naukę. Kiedy uczniowie czują się zrównoważeni emocjonalnie i zintegrowani społecznie,:

Bierz więcej udziału

Ucz się skuteczniej

Wykazuj się większą odpornością w obliczu wyzwań

Nauczanie SEL nie polega wyłącznie na badaniu zachowania – chodzi o kształtowanie ludzi, którzy potrafią nawiązywać kontakty, adaptować się i rozwijać.

Co-funded by
the European Union

Moduł 4: Wsparcie psychospołeczne i dobre samopoczucie

Jednostka 3: Dobrostan nauczyciela i granice zawodowe

Nauczyciele pracujący z uczniami-uchodźcami często wkładają ogromną energię emocjonalną w tworzenie bezpiecznych, inkluzywnych i elastycznych klas. Choć to poświęcenie jest godne podziwu – i niezbędne – niesie ono ze sobą również ryzyko: wypalenia zawodowego, zmęczenia współczuciem i wyczerpania emocjonalnego.

Ta jednostka koncentruje się na dobrostanie nauczyciela. Oferuje praktyczne strategie ochrony zdrowia psychicznego, utrzymania energii i wyznaczania zdrowych granic, a jednocześnie zachowania ciepła, zaangażowania i współczucia. Nauczyciele dbający o siebie są bardziej zdolni do wspierania innych.

- **Dobre samopoczucie nauczyciela to nie luksus, lecz konieczność zawodowa. Im bardziej zrównoważony emocjonalnie i stabilny jest nauczyciel, tym bardziej stabilna i wspierająca staje się klasa.**
- **Kluczowe koncepcje**
- **1. Zrozumienie zmęczenia współczuciem. Zmęczenie współczuciem to obciążenie emocjonalne wynikające z narażenia na cierpienie innych – powszechne w zawodach, w których opieka i empatia są niezbędne. Może ono prowadzić do:**

Wyczerpanie emocjonalne

Drażliwość lub oderwanie

Zmniejszone poczucie spełnienia

Trudności z koncentracją lub łączeniem się

2. Wypalenie zawodowe kontra stres

Stres to chwilowe uczucie przeciążenia, z którym można sobie poradzić poprzez odpoczynek lub wsparcie.

Wypalenie to przewlekły stan wyczerpania fizycznego i emocjonalnego. Wymaga proaktywnych strategii, a czasem profesjonalnej pomocy.

3. Znaczenie granic. Troska nie oznacza przesady. Granice pomagają nauczycielom:

Unikaj uwikłań emocjonalnych

Utrzymywanie profesjonalnych ról

Oszczędzaj energię, aby uzyskać długoterminowy efekt

Co-funded by
the European Union

Moduł 4: Wsparcie psychospołeczne i dobre samopoczucie

Praktyczne strategie dbania o siebie przez nauczycieli

Codziennie rutyny

Rób krótkie, uważne przerwy (2–5 minut na oddychanie lub rozciąganie).

Wyznaczaj sobie małe, osiągalne cele na każdy dzień.

Po szkole zrelaksuj się — posłuchaj muzyki, pospaceruj lub pisz w pamiętniku.

Praktyki tygodniowe

Prowadź dziennik refleksji i uwalniania emocji: zanotuj jeden emocjonalny moment z danego tygodnia i opisz, jak sobie z nim poradziłeś.

Zaplanuj radosne aktywności — poza nauczaniem.

Postaw jedną jasną granicę, np. „Żadnych e-maili po godzinie 18:00”.

Ustanawianie zdrowych granic w praktyce

Gdy uczeń podzieli się czymś trudnym, wysłuchaj go ze zrozumieniem, a następnie skonsultuj się z doradcą szkolnym lub personelem pomocniczym.

Unikaj noszenia do domu poczucia winy: „Robię, co mogę, korzystając z dostępnych mi środków”.

- Używaj skryptów, gdy jest to konieczne:
 - „Jestem tu, żeby cię wesprzeć, ale poproszę też kogoś innego, żeby mi pomógł”.
- „Weźmy głęboki oddech i zastanówmy się nad naszym następnym krokiem”.

Refleksja dla nauczycieli

Jak mogę zregenerować siły emocjonalne po trudnych dniach?

- Czy odczuwam presję, żeby „naprawić” wszystko u moich uczniów?

Jaką granicę mogę ustalić w tym tygodniu, aby wesprzeć własne dobre samopoczucie?

Kiedy ostatni raz prosiłem o pomoc?

Dlaczego to ma znaczenie

Wspieranie uczniów-uchodźców wymaga empatii, ale także wytrwałości. Nauczyciele to ludzie, a nie tarcze emocjonalne. Kiedy uznajemy swoje ograniczenia i dbamy o siebie, dajemy naszym uczniom przykład zdrowych nawyków emocjonalnych.

- I trwamy w tej pracy – nie tylko próbując przetrwać, ale i rozkwitnąć.

Co-funded by
the European Union

REFINC

PLANY LEKCJI

**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694

Plan lekcji 1: Językoznawstwo i nauki społeczne.

Nazwa aktywności: „Mapa uczuć: nazywanie i nawigowanie po naszych emocjach”

- **Cele edukacyjne**
- Pod koniec tej aktywności uczniowie będą:
- Rozpoznać i nazwać co najmniej pięć emocji występujących w języku wykładowym.
- Powiązać słownictwo emocjonalne z doświadczeniami osobistymi lub wyobrażonymi
- Ćwiczyć używanie języka emocjonalnego w rozmowach z rówieśnikami
- Rozwijaj empatię poprzez słuchanie i akceptowanie emocji innych
- **Grupa docelowa**
- Wiek: 9–14 lat
- Nadaje się do klas mieszanych językowo i włączających uchodźców
- Poziom języka: podstawowy do średniozaawansowanego (można dostosować)
- **Wymagane materiały**
- Wydrukowane lub wyświetlane karty ze słowami wyrażającymi emocje (z elementami wizualnymi)
- Duża mapa świata lub pusty plan sali lekcyjnej
- Markery, karteczki samoprzylepne, papier do rysowania
- Delikatna muzyka (opcjonalnie)
- **Czas trwania lekcji**
- 45–60 minut

Plan lekcji 1: Językoznawstwo i nauki społeczne.

1. Wprowadzenie i przełamanie lodów (5–10 min)

Zacznij od krótkiej rozgrzewki: „Jak się dziś czujesz?”. Użyj prostej tabeli uczuć (szczęśliwy, zmęczony, zdenerwowany, ciekawy itp.). Niech uczniowie wskażą ją lub odegrają.

Wyjaśnij: „Dziś będziemy badać uczucia w taki sam sposób, w jaki badamy miejsca na mapie”.

2. Eksploracja słownictwa (10 min) Pokaż karty z wyrazami określającymi emocje. Wprowadź 6–8 słów określających emocje, w zależności od poziomu językowego grupy.

Zapytać:

„Co oznacza to słowo?” „Kiedy czujesz się w ten sposób?” Pozwól uczniom pokazać, narysować lub użyć własnego języka, aby to wyjaśnić.

3. Ćwiczenie „Mapa uczuć” (20–25 min)

Przyklej na ścianie lub podłozie dużą papierową „mapę” lub zarys klasy/szkoły/społeczności.

Daj każdemu uczniowi karteczkę samoprzylepną lub kartkę papieru z jego imieniem.

Zapytaj uczniów: „Gdzie w klasie lub szkole czujesz się szczęśliwy? Gdzie czujesz się zdenerwowany? Bezpieczny? Podekscytowany?”

Niech uczniowie zapiszą swoje odpowiedzi (używając nowych słów opisujących emocje) i umieszczą je na mapie.

Młodszym uczniom lub uczniom, którzy nie potrafią mówić, pozwól rysować lub używać kodów kolorystycznych.

Wariacja: Uczniowie tworzą osobistą mapę „Krajobrazu emocjonalnego”, używając kolorów i symboli do oznaczenia uczuć w różnych porach dnia.

4. Krąg empatii i dzielenia się w parach (10–15 min)

Uczniowie pracujący w parach dzielą się 1–2 emocjami, które umieścili na mapie:

„Czuje się bezpiecznie przy oknie, bo widzę niebo”. „Jestem zdenerwowany na korytarzu – jest głośno”. W kręgu zamykającym pytanie:

„Co cię zaskoczyło?” „Czy słyszałeś, że ktoś czuje to samo co ty?”

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 1: Językoznawstwo i nauki społeczne.

Przykładowe reakcje budujące empatię:

„Dziękuję za podzielenie się tym.” „Ja też czasami tak się czuję.”

Wskazówki dotyczące adaptacji

Używaj dwujęzycznych kart z wyrazami lub pomocy wizualnych, aby wspierać osoby uczące się języka. Pozwól uczniom używać swojego pierwszego języka na początkowym etapie. Zaoferuj uczniom opcje rezygnacji, jeśli czują się przytłoczeni (np. rysowanie zamiast mówienia).

Pytania podsumowujące

W jaki sposób nazywanie naszych uczuć pomaga nam poczuć się lepiej?

Czy dowiedziałeś się dziś czegoś nowego o koledze z klasy?

- Jak sprawić, by nasza klasa stała się miejscem, w którym każdy będzie czuł się dobrze?

- **Oczekiwane rezultaty**

Lepsze słownictwo emocjonalne i samoekspresja Większa empatia w klasie i więź z uczniami Mocniejsze podstawy rutynowych zajęć w klasie, obejmujących kontrolę emocji i rozwiązywanie konfliktów

Co-funded by
the European Union

Nazwa aktywności: „Zbuduj skrzynkę spokoju: inżynieria narzędzi emocjonalnych”

Cele edukacyjne

Pod koniec tej aktywności uczniowie będą:

- Zrozumieć koncepcję samoregulacji i to, jak wspiera ona uczenie się i dobre samopoczucie
- Zastosuj podstawowe umiejętności inżynierskie i projektowania, aby stworzyć spersonalizowane „pudełko spokoju”
- Współpracuj w zespołach, aby dzielić się strategiami i narzędziami uspokajającymi
- Zastanów się, w jaki sposób narzędzia i codzienne czynności mogą wspierać równowagę emocjonalną

Grupa docelowa

Wiek: 10–15 lat

- Nadaje się do klas o zróżnicowanym poziomie umiejętności i włączających uchodźców
- Poziom znajomości języka: Dostosowywalny do niskiego lub rozwijającego się poziomu znajomości języka

Wymagane materiały

- Małe pudełka lub pojemniki (pudełka na buty, kartony z recyklingu)
 - Papier, nożyczki, klej, sznurek, taśma, markery, materiały dekoracyjne
 - Przykładowe pomoce uspokajające (piłki antystresowe, pióra, miękkie tkaniny, wskazówki do rysowania, karty do oddychania itp.)
- Arkusze robocze lub szablony projektów

Czas trwania lekcji

60 minut

Plan lekcji 2: Nauki ścisłe, technologia i matematyka.

1. Wprowadzenie i burza mózgów (10 min)

Zapytaj uczniów:

- „Co robisz, kiedy czujesz się przytłoczony?”
 - „Co pomaga Ci się uspokoić, gdy odczuwasz silne emocje?”

Przedstaw krótko naukę o regulacji emocji:

Wyjaśnij, w jaki sposób „system alarmowy” mózgu (ciało migdałowe) reaguje na stres i w jaki sposób metody uspokajające (takie jak głębokie oddechy lub trzymanie miękkiego przedmiotu) pomagają przywrócić równowagę mózgu.

2. Spacer po galerii Calm Tool (10 min)

Przygotuj stacje z przedmiotami wywołującymi uspokojenie, zdjęciami i przykładami.

- Uczniowie obracają je, badają i wypróbowują (dotykają, wachają, obserwują), a następnie głosują: „Który z nich chciałbyś umieścić we własnym pudełku?”

3. Projekt i budowa (25 min) W parach lub małych grupach uczniowie:

- Zaprojektuj własne pudełko spokoju z 3–4 przedmiotami w środku
- Napisz lub narysuj techniki uspokajające, które można uwzględnić (np. kartka „Wdech na 4, wydech na 4”)
- Udekoruj i spersonalizuj ich pudełko (dodając ich imię, symbole pocieszenia itp.)

Rozszerzenie: Użyj prostej listy kontrolnej lub formularza opartego na matematyce, aby śledzić, które elementy były najpopularniejsze, i utwórz wykres danych dla klasy.

4. Dzielenie się i refleksja (10–15 min)

Uczniowie pokazują swoje pudełka i dzielą się:

Jeden przedmiot w środku

Kiedy mogą tego użyć

Jeden nowy, uspokajający pomysł poznali od kolegi z klasy

Opcjonalnie: Przygotuj w klasie Kącik Spokoju, w którym uczniowie będą mogli korzystać ze swoich pudełek, gdy zajdzie taka potrzeba.

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 2: Nauki ścisłe, technologia i matematyka.

Wskazówki dotyczące adaptacji

Połącz uczniów o ograniczonej znajomości języka z rówieśnikami, którzy Cię wspierają

- Stosuj elementy wizualne (ikony, rysunki) zamiast opisów pisemnych

Jeśli materiały są ograniczone, zezwól uczniom na wspólne przygotowanie klasowych „zestawów uspokajających”.

Pytania podsumowujące

- Jakże to uczucie mieć coś, co pomaga ci się uspokoić?
- Czy pomysł kogoś innego Cię zainspirował?
- Jak może nam to pomóc zachować koncentrację i wspierać się nawzajem?

Oczekiwane rezultaty

Zwiększona świadomość emocjonalna i samoregulacja

Wzmocnione zaufanie rówieśnicze poprzez dzielenie się strategiami uspokajającymi

Praktyczne wnioski: namacalne, samodzielnie wykonane narzędzie do poprawy samopoczucia emocjonalnego

Zastosowanie podstawowych umiejętności STEM: klasyfikacja, projektowanie i śledzenie danych

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 3: Sztuki plastyczne i muzyka.

Nazwa aktywności: „Dźwięki i kolory moich uczuć”

Cele edukacyjne

Pod koniec tej aktywności uczniowie będą:

- Wyrażaj emocje za pomocą kolorów, kształtów i dźwięków
- Odkryj związek między muzyką, ruchem i nastrojem
- Opracuj niewerbalne strategie przetwarzania i dzielenia się uczuciami
- Zastanów się, w jaki sposób twórcza ekspresja może pomóc nam poczuć się zauważonymi i zrozumianymi

Grupa docelowa

- **Wiek: 8–14 lat**
Idealne dla klas o zróżnicowanym poziomie umiejętności, wielojęzycznych i uwzględniających uchodźców
- **Poziom językowy:** Aktywność minimalizuje wymagania werbalne, wspiera bezpieczeństwo emocjonalne

Wymagane materiały

Zestaw utworów muzycznych (instrumentalnych, o różnym tempie i nastroju)

- **Materiały artystyczne:** kredki, farby, kredki kolorowe, papier, pędzle
- **Opcjonalnie:** duże rolki papieru lub płótna do grupowego muralu
- **Głośniki lub słuchawki**

Czas trwania lekcji

45–60 minut

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 3: Sztuki plastyczne i muzyka.

1. Wprowadzenie: „Jak wyglądają i brzmią uczucia?” (5–10 min)

- Zapytać:

- „Jaki kolor ma szczęście?”

„Gdyby smutek był dźwiękiem, czym by był?”

- Podaj przykłady: zagraj radosną melodię, pokaż ciemny obraz lub jasną, kolorową abstrakcję.

- Wyjaśnij: „Dziś wykorzystamy muzykę i sztukę, aby zbadać, jakie emocje odczuwamy w nas – i jak możemy je wyrazić bez użycia słów”.

2. Eksploracja muzyki i ruchu (10–15 min)

Odtwórz 3–4 krótkie utwory instrumentalne, jeden po drugim (np. spokojne brzmienie fortepianu, szybkie tempo perkusji, delikatne instrumenty smyczkowe, wesołe brzmienie gitary).

- Poproś uczniów, aby:

Zamknij oczy i posłuchaj

- Poruszaj rękami, ramionami lub całym ciałem, aby dopasować się do nastroju muzyki
- Po każdym utworze zapytaj: „Jaką emocję poczułeś? Jaki kolor do niej pasuje?”

3. Tworzenie sztuki: „Namaluj swój emocjonalny pejzaż dźwiękowy” (20–25 min)

Rozdaj papier i artykuły plastyczne.

- Powiedz uczniom:
- „Wybierz jeden utwór muzyczny, który ci się spodobał. Podczas jego odtwarzania użyj koloru, kształtu i linii, aby pokazać, co czułeś.”
- Zachęcaj do swobodnej ekspresji – bez podziału na dobre i złe. Pozwól uczniom pracować indywidualnie lub w małych, spokojnych grupach.

Opcja: W przypadku grupowych murali przypisz każdej grupie jeden temat emocjonalny (np. odwaga, zmartwienie, spokój) i poproś, aby wspólnie stworzyli dzieło sztuki, słuchając.

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 3: Sztuki plastyczne i muzyka.

4. Dzielenie się i delikatna refleksja (10–15 min)

Zaproś uczniów (dobrowolnie) do zaprezentowania swoich prac artystycznych:

„Jaką muzykę wybrałeś?”

- „Jakie kolory i kształty wyrażają Twoje uczucia?”

Stosuj pozytywne podpowiedzi:

- „Dziękujemy za pokazanie nam.”
- „Twoje kolory również sprawiły, że poczułem się spokojny/szczęśliwy.”

Ci, którzy nie chcą mówić, mogą napisać jedno słowo lub zdanie na karteczce samoprzylepnej i przykleić je do swojego dzieła.

Wskazówki dotyczące adaptacji

- Zapewnij uczniom wrażliwym na dźwięk cichą przestrzeń lub zastosuj ochronniki słuchu

Przygotuj gotowe konspekty dla uczniów, którzy są przytłoczeni pustymi stronami

- Pozwól uczniom pracować w parach lub przy wsparciu rówieśników, jeśli czują się niepewnie

Pytania podsumowujące

- Jak muzyka wpłynęła na Twoje emocje?
- Czy łatwiej było opisać swoje uczucia, niż o nich mówić?

Czy sztuka i muzyka mogą pomóc nam się uspokoić i poczuć się silniejszymi?

- Oczekiwane rezultaty
 - Zwiększona świadomość emocjonalna i ekspresja niewerbalna
 - Większa pewność siebie i odpowiedzialność w dzieleniu się swoimi uczuciami
 - Wzmocniona empatia rówieśnicza poprzez dzielenie się doświadczeniami
- Uspokajające i bezpieczne zajęcia, które wspierają powrót do zdrowia po traumie

Co-funded by
the European Union

REFINC

Ocena

**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694

Format: Test wielokrotnego wyboru. Instrukcje: Wybierz poprawną odpowiedź. Tylko jedna odpowiedź jest prawidłowa w każdym pytaniu.

Jednostka 1: Zrozumienie traumy i jej wpływu na uczenie się

Jakie są typowe objawy behawioralne traumy u dzieci?

A. Wysokie wyniki w nauce

- B. Wycofanie i drażliwość
- C. Zadawanie zbyt wielu pytań
- ☒ **Prawidłowo: B**

Która część mózgu jest zwykle nadmiernie aktywowana w wyniku urazu?

A. Kora czołowa

- B. Pień mózgu
- C. Ciało migdałowe
- ☒ **Poprawna odpowiedź: C**

Salę lekcyjną uwzględniającą traumę powinny być:

A. Surowe i wysoce konkurencyjne

- B. Niestrukturyzowane i wolne od rutyny
- C. Przewidywalny i bezpieczny emocjonalnie
- ☒ **Poprawna odpowiedź: C**

Nauczyciel uwzględniający traumę koncentruje się na:

A. Karanie trudnego zachowania

- B. Rozumienie zachowania jako komunikacji
- C. Ignorowanie potrzeb emocjonalnych
- ☒ **Prawidłowo: B**

Które z poniższych NIE jest podejściem uwzględniającym wrażliwość na traumę?

A. Udzielanie jasnych instrukcji

- B. Krzyczenie w celu odzyskania kontroli
- C. Zapewnianie spokojnych wyborów
- ☒ **Prawidłowo: B**

Jednostka 2: Nauka społeczno-emocjonalna (SEL)

- SEL oznacza:

- A. Nauka społeczna i edukacyjna
- B. Samoocena dla uczniów
- C. Nauka społeczna i emocjonalna

- ☒ Poprawna odpowiedź: C

Która z poniższych jest podstawową kompetencją SEL?

- A. Planowanie finansowe
- B. Samoświadomość
- C. Zarządzanie czasem

- ☒ Prawidłowo: B

- Dlaczego SEL jest ważny dla uczniów-uchodźców?

- A. Pomaga im szybciej zapamiętywać słownictwo
- B. Wspiera ekspresję emocjonalną i więzi rówieśnicze
- C. Zastępuje naukę języka

- ☒ Prawidłowo: B

- Codzienna praktyka SEL może obejmować:

- A. Niespodziewany quiz
- B. „Sprawdzenie uczuć”
- C. Zadawanie dodatkowych prac domowych

- ☒ Prawidłowo: B

- SEL powinno być nauczane:

- A. Tylko przez psychologów szkolnych
- B. Poprzez wykłady o uczuciach
- C. Poprzez rutynę, opowieści i pracę grupową

- ☒ Poprawna odpowiedź: C

Jednostka 3: Dobrostan nauczyciela i granice zawodowe

Zmęczenie współczuciem może wynikać z:

- A. Praca z uczniami o wysokich osiągnięciach
- B. Stała ekspozycja na ból emocjonalny innych
- C. Nie otrzymano wystarczającej ilości prac domowych do oceny

- ☒ Prawidłowo: B

Objawami wypalenia zawodowego nauczyciela mogą być:

- A. Zwiększony poziom energii
- B. Ciągłe uczucie zmęczenia lub wyczerpania emocjonalnego
- C. Chęć prowadzenia większej liczby zajęć

- ☒ Prawidłowo: B

Która z poniższych granic jest zdrowa?

- A. Odbieranie telefonów służbowych podczas rodzinnego obiadu
- B. Unikanie trudnych rozmów
- C. Brak odpowiedzi na e-maile niepilne po godzinie 18:00
- ☒ Poprawna odpowiedź: C

Nauczyciele powinni dbać o siebie, ponieważ:

- A. Jest to opcjonalne, ale miło je mieć
- B. Pomaga im zachować dobre samopoczucie emocjonalne i psychiczne
- C. Wygląda dobrze w ocenach
- ☒ Prawidłowo: B

Spotkania rówieśnicze pomagają poprzez:

- A. Tworzenie środowiska konkurencyjnego
- B. Zapobieganie przeszkadzaniu nauczycielowi przez uczniów
- C. Zmniejszanie izolacji i dzielenie się obciążeniem emocjonalnym
- ☒ Poprawna odpowiedź: C

Przegląd ogólny

Jaki jest cel „pudełka spokoju” w klasie?

- A. System nagród
- B. Miejsce do przechowywania niewykorzystanych materiałów
- C. Narzędzie do samoregulacji emocjonalnej
- ☒ Poprawna odpowiedź: C

Jaki typ uczenia się promuje SEL?

- A. Zapamiętywanie pasywne
- B. Rozwój emocjonalny, społeczny i interpersonalny
- C. Tylko umiejętności mechaniczne
- ☒ Prawidłowo: B

Która aktywność najlepiej wspiera nauczanie uwzględniające traumę?

- A. Dyscyplina publiczna
- B. Codzienne kontrole emocjonalne
- C. Niespodziewane sprawdziany na czas
- ☒ Prawidłowo: B

Dlaczego sztuka i muzyka są przydatne w nauce psychospołecznej?

- A. Pomagają w zapamiętywaniu faktów
- B. Oferują niewerbalny wyraz emocji
- C. Odciągają uwagę uczniów od ich problemów
- ☒ Prawidłowo: B

Klasa uwzględniająca traumę:

- A. Całkowicie unika tematów emocjonalnych
- B. Koncentruje się wyłącznie na zachowaniu
- C. Promuje bezpieczeństwo, zaufanie i więzi
- ☒ Poprawna odpowiedź: C

PREZENTACJA

Nauczanie we współczesnych klasach – zwłaszcza tych ukształtowanych przez migracje, przesiedlenia i różnorodność kulturową – wymaga czegoś więcej niż wiedzy i planowania. Wymaga adaptacji, doskonałości i bycia obecnym w obliczu zmian. Uczniowie-uchodźcy wnoszą ze sobą wiele doświadczeń, języków, wykształcenia i realiów emocjonalnych. To, co sprawdza się jednego dnia, może nie działać następnego. To, co pomaga jednemu uczniowi, może nie pomóc innemu.

W tym module skupiono się na zdolności adaptacji i elastyczności jako kompetencjach zawodowych, które pozwalają nauczycielom skutecznie reagować na nieprzewidywalną i ciągle zmieniającą się dynamikę.

Adaptacja to nie tylko kwestia logistyki. To sposób myślenia. Elastyczny nauczyciel pozostaje otwarty, refleksyjny i zorientowany na rozwiązania – nawet w złożonych lub emocjonalnie wymagających sytuacjach.

Zdajemy sobie również sprawę, że uczniowie-uchodźcy muszą nieustannie się adaptować – do nowych szkół, języków, norm społecznych i oczekiwań akademickich. Ten moduł oferuje również pomysły, jak pomóc uczniom rozwijać umiejętności adaptacyjne w bezpiecznym i wspierającym środowisku edukacyjnym.

W tym module nauczyciele zapoznają się z następującymi zagadnieniami:

Co oznacza bycie osobą kompetentną i elastyczną w wielokulturowych klasach, w których uwzględnia się uchodźców

Jak rozwijać elastyczne myślenie, planowanie lekcji i strategie zarządzania zachowaniami

Jak wspierać uczniów w budowaniu odporności i radzeniu sobie ze zmianami

Jak radzić sobie z nieprzewidywalnością, nie tracąc struktury ani dobrego samopoczucia

Nie chodzi o improwizację we wszystkim, ale o budowanie responsywnych systemów, które oferują strukturę i przestrzeń. Chodzi o oddanie kontroli, gdy jest to potrzebne, i przedkładanie możliwości nad perfekcję.

Moduł składa się z trzech kluczowych jednostek:

Jednostka 1: Elastyczny nauczyciel – profesjonalna adaptacja w zróżnicowanych klasach

Jednostka 2: Pomaganie uczniom w radzeniu sobie ze zmianami i budowaniu odporności

Jednostka 3: Tworzenie elastycznych sal lekcyjnych – równoważenie struktury z elastycznością

Jednostka 1: Elastyczny nauczyciel – profesjonalna adaptacja w zróżnicowanych klasach

W klasach, w których przyjmowani są uchodźcy, nie ma dwóch takich samych dni – ani dwóch takich samych uczniów. Nauczyciele mogą mierzyć się ze zmieniającą się liczbą uczniów, barierami językowymi, zachowaniami związanymi z traumą lub sprzecznymi oczekiwaniami kulturowymi. Nie są to oznaki porażki – to nowa norma w wielu klasach na całym świecie.

Bycie elastycznym nauczycielem nie oznacza obniżania standardów ani rezygnacji ze struktury. Oznacza to umiejętność dostosowywania nauczania w razie potrzeby, przy jednoczesnym zachowaniu wierności wartościom i celom. Ta jednostka omawia, co oznacza bycie elastycznym w praktyce i jak elastyczność może zwiększyć, a nie osłabić, skuteczność nauczania.

Kluczowe koncepcje

1. Adaptowalność jako umiejętność zawodowa

- Adaptowalność to zdolność do:

Reaguj konstruktywnie na zmiany lub zakłócenia

Modyfikuj strategię nauczania, aby sprostać zróżnicowanym potrzebom

Zachowaj spokój i zaradność pod presją

Ucz się i rozwijaj w nowych sytuacjach

To połączenie nastawienia, planowania i praktyki.

2. Połączenie nastawienia na rozwój

Elastyczni nauczyciele postrzegają wyzwania jako okazje do nauki. Pytają:

„Czego mogę spróbować następnym razem?”

„Co działa i dla kogo?”

„Jak mogę się dostosować, nie tracąc koncentracji?”

Koncepcja nastawienia na rozwój Carol Dweck podkreśla, że umiejętności można rozwijać z czasem, a to obejmuje również zdolność adaptacji.

Typowe scenariusze wymagające adaptacji

Sytuacja | Elastyczna reakcja

Nowy uczeń przybywa w połowie semestru bez wcześniejszego doświadczenia szkolnego | Przypisz go do kolegi, dostosuj oczekiwania i skup się najpierw na integracji społecznej
Lekcja nie powiodła się | Zastanów się, przegrupuj i przeformułuj – zapytaj uczniów, czego zamiast tego potrzebowali

Uczeń denerwuje się podczas pracy w grupie | Zaproponuj spokojną alternatywę, sprawdź później, w razie potrzeby dostosuj role

Powstaje nieporozumienie kulturowe | Wykorzystaj to jako okazję do nauki, zaproś do dialogu, bądź przykładem szacunku i ciekawości

Strategie budowania elastyczności

Zaplanuj Plan B: Przygotuj zadania zapasowe dla uczniów, którzy kończą przed czasem lub mają problemy.

Stosuj działania otwarte, których skalę można zwiększać lub zmniejszać.

Skup się na potrzebach ucznia: pozwól, aby reakcje uczniów wyznaczały tempo i ton wykładu.

Regularnie zadawaj sobie pytania: Co się dzisiaj sprawdziło? Co nie? Co spróbuję następnym razem?

- Refleksja dla nauczycieli
- Jak zazwyczaj reaguję na nagłe zmiany lub zakłócenia w moim dniu nauczania? Czy mogę wskazać jedną praktykę nauczania, w której mógłbym wykazać się większą elastycznością?
- Czy jestem dla moich uczniów wzorem elastyczności?

Dlaczego to ma znaczenie

Adaptacja buduje zaufanie. Uczniowie czują się bezpieczniej, gdy nauczyciel reaguje spokojnie i kreatywnie, a nie w panice czy frustracji. Modeluje to również odporność psychiczną i umiejętności rozwiązywania problemów, które szczególnie uczniowie-uchodźcy stale rozwijają.

- Kiedy nauczyciele potrafią się zginać, nie łamiąc zasad, tworzą klasy, które są nie tylko efektywne, ale także ludzkie.

Jednostka 2: Pomaganie uczniom w radzeniu sobie ze zmianami i budowaniu odporności

Wstęp

- Studenci-uchodźcy często stają w obliczu ciągłych, złożonych zmian przed, w trakcie i po przybyciu do nowego kraju. Nowe otoczenie, języki, normy społeczne i oczekiwania mogą prowadzić do stresu, dezorientacji, a nawet wycofania. Jednak dzięki odpowiedniemu wsparciu studenci mogą rozwinąć odporność psychiczną – umiejętność adaptacji, otrzęsania się i wzmacniania w obliczu trudnych doświadczeń.
- Jednostka ta pomaga nauczycielom wspierać uczniów w radzeniu sobie ze zmianami i aktywnym rozwijaniu umiejętności poruszania się w nowych sytuacjach z pewnością siebie, kreatywnością i poczuciem bezpieczeństwa emocjonalnego.

- Kluczowe koncepcje

- 1. Czym jest odporność?

- Odporność nie polega na „wytrwaniu”. To zdolność do:

Zachować równowagę podczas zmian

Odzyskać siły po niepowodzeniach

Poprosić o pomoc, gdy jej potrzebujesz

Podchodzić do nieznanych sytuacji z ciekawością i wiarą w siebie.

- Odporność psychiczną można rozwijać, zwłaszcza w bezpiecznych i wspierających warunkach szkolnych.

2. Dlaczego uczniowie-uchodźcy potrzebują umiejętności adaptacyjnych

Studenci mogą:

W połowie roku szkolnego rozpoczynają naukę w szkole z ograniczoną znajomością języka

Zmagania z niejasnymi oczekiwaniami lub nieznanymi rutynami

Noszenie stresu emocjonalnego z powodu niestabilności z przeszłości

Nauczanie umiejętności adaptacji pomaga im:

Odzyskać poczucie kontroli

Opracuj pozytywne strategie radzenia sobie

Poczuj się kompetentny i włączony

Działania budujące zdolność adaptacji

Dzienniki emocji: Poproś uczniów, aby napisali lub narysowali jakieś wyzwanie, z którym się zmierzili, i opowiedzieli, jak na nie zareagowali.

- **Odgrywanie ról rozwijających odporność psychiczną:** Uczniowie odgrywają scenariusze (np. spóźnienie się na autobus, niezrozumienie pracy domowej) i zastanawiają się nad zdrowymi reakcjami.
- **Wykres zmian:** narzędzie wizualne śledzące ostatnie zmiany (nowy kolega/koleżanka z klasy, zmiana klasy, zmiana planu zajęć) i sposób, w jaki klasa sobie z nimi radziła.
- **Język używany w klasie, który wspiera odporność**
- „To coś nowego i wspólnie damy sobie z tym radę”.
- „Jak możemy rozwiązać to inaczej?”
- „To normalne, że czujesz się niepewnie – to część procesu uczenia się”.

- **Refleksja dla nauczycieli**

Jak rozmawiać o zmianach w klasie?

- **Jakie komunikaty mam przekazać, gdy coś nie idzie zgodnie z planem?**
- **Czy moi uczniowie mają przestrzeń do ćwiczenia dokonywania wyborów i rozwiązywania problemów?**

Dlaczego to ma znaczenie

- **Każdy uczeń jest inny, a ścieżka każdego ucznia jest wyjątkowa. Jednak wszyscy uczniowie – zwłaszcza ci, którzy doświadczyli przesiedlenia – zasługują na wsparcie w rozwijaniu wewnętrznych narzędzi potrzebnych do radzenia sobie ze zmianami, stawiania czoła niepowodzeniom i wiary w swoją zdolność do rozwoju.**

Kiedy pomagamy uczniom rozpoznawać swoje mocne strony, zastanawiać się nad wyzwaniami i codziennie dostosowywać się do nich w małych krokach, nie tylko uczymy treści. Uczymy odwagi, kompetencji i budowania więzi.

Jednostka 3: Tworzenie elastycznych sal lekcyjnych – równoważenie struktury z elastycznością

- **Wstęp**

Elastyczna klasa potrafi dostosować się do potrzeb uczniów, zapewniając jednocześnie jasną strukturę i bezpieczeństwo emocjonalne. Ta równowaga jest kluczowa dla klas integracyjnych dla uchodźców. Uczniowie pochodzący z niestabilnych lub traumatycznych środowisk często pragną przewidywalności, ale potrzebują również przestrzeni do rozwoju, regeneracji i zaangażowania we własnym tempie.
- Jednostka ta koncentruje się na projektowaniu środowisk edukacyjnych zapewniających stabilność bez sztywności – środowisk, które wspierają uczenie się uczniów i ich dobre samopoczucie emocjonalne.
- **Kluczowe koncepcje**
 1. Czym jest responsywna klasa?
 - Klasa reagująca na potrzeby uczniów to taka, w której:
 - Praktyki nauczycielskie odzwierciedlają potrzeby i różnorodność uczniów
 - Uczniowie czują się widziani, wysłuchani i bezpieczni
 - Elastyczność jest wbudowana w rutynę, oczekiwania i działania edukacyjne
 - Nauczanie responsywne jest celowe. Nie chodzi o improwizację, ale o tworzenie systemów, które umożliwiają drobne zmiany, udział uczniów i inkluzywny udział.
 1. 2. Dlaczego studenci-uchodźcy potrzebują zarówno struktury, jak i elastyczności
 - Wielu studentów-uchodźców odnosi sukcesy dzięki:
 - Jasne oczekiwania i rutyny (zmniejszają niepokój i niepewność)
 - Spersonalizowane wsparcie (aby sprostać potrzebom uczniów tam, gdzie się znajdują)
 - Elastyczne harmonogramy i ścieżki (dostosowane do różnych punktów wyjścia i potrzeb)

Projektowanie elastycznego środowiska

Elastyczne strefy siedzenia lub nauki: umożliwiają ruch i regulację sensoryczną.

Tablice wyboru: Pozwól uczniom wybrać sposób zademonstrowania wiedzy.

- Wskazówki wizualne: Timery, ikony i piktogramy pomagają ograniczyć nadmiar słów.
- Głos uczniów: regularne spotkania klasowe lub skrzynki na sugestie zachęcają do przekazywania opinii i budowania poczucia odpowiedzialności.
- Język nauczyciela dla elastycznych klas
- Spróbujmy inaczej.
- „Możesz wybrać, w jaki sposób chcesz rozpocząć to zadanie.”
- „Co pomogłoby Ci poczuć się gotowym do nauki już teraz?”

Refleksja dla nauczycieli

Gdzie w mojej klasie uczniowie mają przestrzeń do podejmowania wyborów?

- Czy reaguję na potrzeby uczniów, czy też sztywno trzymam się planów?

Jaką rutynę mógłbym uczynić bardziej responsywną, nie tracąc przy tym struktury?

Dlaczego to ma znaczenie

Struktura bez elastyczności może sprawiać wrażenie kontroli, a elastyczność bez struktury może wydawać się chaotyczna. Klasy responsywne łączą oba te aspekty, zapewniając bezpieczeństwo i swobodę wyboru, rutynę i elastyczność.

Mówią uczniom: Jesteście tu bezpieczni. Jesteście tu szanowani. Możecie się tu rozwijać – po swojemu i we własnym tempie.

REFINC

PLANY LEKCJI

**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694

Plan lekcji 1: Językoznawstwo i nauki społeczne.

Nazwa aktywności: „Historie, które się zmieniają – nauka płynąca ze zmian”

- **Cele edukacyjne**
- Pod koniec tej aktywności uczniowie będą:
 - Zidentyfikuj przykłady zdolności adaptacji i odporności w osobistych lub wymyślonych historiach
 - Opracowywanie narracji ustnych lub pisemnych, w których biorą udział bohaterowie stawiający czoła zmianom
 - Porównuj sposoby adaptacji ludzi, wykorzystując dyskusję i refleksję
 - Wzmocnij słownictwo emocjonalne i ekspresywny język
- **Grupa docelowa**
- **Wiek: 10–15 lat**
- **Zajęcia wielojęzyczne i mieszane**
- **Poziom językowy: początkujący do średniozaawansowanego (możliwość dostosowania za pomocą materiałów wizualnych/wsparcia)**
- **Wymagane materiały**
- Wydrukowane podpowiedzi do opowiadań lub karty ze scenariuszami zmian (mogą być fikcyjne lub inspirowane prawdziwymi wydarzeniami)
- Papier, ołówki lub tablety do pisania/rysowania
- Arkusz słownictwa wizualnego (emocje, działania, otoczenie)
- Opcjonalnie: urządzenia nagrywające do opowiadania historii w formie audio/wideo
- **Czas trwania lekcji**
- **45–60 minut**

Plan lekcji 1: Językoznawstwo i nauki społeczne.

1. Wprowadzenie: Co oznacza adaptacja? (10 min)

Napisz na tablicy słowo „adaptacja”. Zapytaj:

- „Co oznacza adaptacja?”
- „Czy potrafisz sobie przypomnieć sytuację, w której ktoś musiał zmienić swoje plany?”

- Opowiedz krótką, prostą historię (np. o uczniu, który musiał zmienić szkołę, o kimś, kto przeprowadził się do nowego miasta lub o uchodźcy, który musiał nauczyć się nowego języka).

- 2. Burza mózgów w grupie: Adaptacja do zmian (10 min) W małych grupach uczniowie:

Wymień sytuacje, w których ludzie muszą się dostosować (np. nowa szkoła, konflikt, choroba, nieoczekiwany problem)

- Omów: „Jak ktoś może się czuć w takiej sytuacji?” i „Co może mu pomóc w przystosowaniu się?”
- Podaj słownictwo dotyczące emocji i działań w celu wsparcia.

3. Zadanie główne: Stwórz „Historię zmian” (25–30 min)

Każdy uczeń (lub para/grupa) wybiera temat lub tworzy własną historię o postaci stawiającej czoła zmianie.

Uczniowie piszą, rysują lub odgrywają historię, która odpowiada na następujące pytania:

Co się zmieniło?

Jak czuła się ta postać?

Co zrobili, aby się dostosować?

Co pomogło im osiągnąć sukces?

Przykładowe odpowiedzi:

Dziewczyna przeprowadza się do nowego kraju i nie zna języka

Chłopiec zgubił plecak w drodze do szkoły

Projekt klasowy nie idzie zgodnie z planem.

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 1: Językoznawstwo i nauki społeczne.

4. Krąg dzielenia się i empatii (10–15 min)

- Zachęć uczniów do podzielenia się swoimi historiami lub odegrania ról:
„Co pomogło tej postaci się zaadaptować?”
„Było łatwo czy trudno? Dlaczego?”

Zachęcaj do pozytywnego feedbacku, stosując ramy zdań:

- „Podobało mi się, jak twoja postać zachowywała spokój, kiedy...”
„To przypomniało mi, kiedy musiałem...”

Wskazówki dotyczące adaptacji

W przypadku uczniów o niższych umiejętnościach pisania stosuj szablony komiksów
Zezwalaj na opowiadanie historii w pierwszym języku z tłumaczeniem koleżeńskim
lub wizualnym podsumowaniem

Jeśli uczniowie nie są pewni swoich historii, pozwól im je nagrać

Pytania podsumowujące

Co pomaga nam zachować spokój, gdy sytuacja się zmienia?

Czego potrzebujemy od innych, kiedy stajemy w obliczu czegoś nowego?

- Jak możemy pomóc kolegom z klasy, którzy wciąż mają trudności z adaptacją?
- Oczekiwane rezultaty

Ulepszony język emocjonalny i narracyjny

Zwiększona świadomość zdolności adaptacyjnych i wspólnych wyzwań

Wzmocniona empatia i więzi rówieśnicze

Praktyka w zakresie elastycznej komunikacji i przyjmowania perspektywy

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 2: Nauki ścisłe, technologia i matematyka.

Nazwa działania: „Wyzwanie elastycznego mostu – inżynieria pod presją”

Cele edukacyjne

Pod koniec tej aktywności uczniowie będą:
Zastosuj podstawowe koncepcje inżynierskie do zbudowania prostej konstrukcji
Ćwicz współpracę, zdolność adaptacji i kreatywne rozwiązywanie problemów
Zastanów się, jak reagują na wyzwania i zmieniające się warunki
Rozwijaj wytrwałość i odporność w obliczu niepowodzeń

Grupa docelowa

Wiek: 10–15 lat

- **Nie jest wymagana wcześniejsza wiedza inżynierska**
- **Poziom językowy: Dostępny dla grup mieszanych językowo, z elementami wizualnymi i modelowaniem**

Wymagane materiały

Materiały budowlane (np. słomki, papier, taśma, gumki recepturki, spinacze do papieru, sznurek)

- **Przedmioty służące jako „ciężarki” (małe książeczki, samochodziki, gumki)**
- **Timer lub stoper**
- **Arkusze robocze do planowania i refleksji**

Czas trwania lekcji
60 minut

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 2: Nauki ścisłe, technologia i matematyka.

1. Wprowadzenie: Dlaczego plany się zmieniają? (5–10 min)

Zapytać:

- „Czy kiedykolwiek musiałeś zmienić swój plan, bo coś nie wyszło?”
 - „Co sprawia, że adaptacja jest trudna lub łatwa?”

Przedstaw pomysł: „Dziś sprawdzimy, jak elastyczne jest twoje myślenie, podejmując wyzwanie zespołowe!”

2. Zadanie główne: Wyzwanie brydżowe – runda 1 (15 min)

Pracując w małych grupach, uczniowie muszą zbudować most łączący jedno biurko z drugim, korzystając z dostarczonych materiałów.

Zasady:

Musi utrzymać co najmniej jeden „ciężar” (np. gumkę lub małą zabawkę)

- Bez kleju i nożyczek
- Limit czasu: 10–12 minut

- Uczniowie planują, szkicują i budują.

• 3. Twist! Adaptuj się i ulepszaj – runda 2 (15–20 min)

- W połowie (lub po rundzie 1) wprowadź zwrot akcji:
„Teraz twój most musi być wyższy!”
„Teraz musi dźwigać podwójny ciężar!”
„Każda osoba może używać tylko jednej ręki!”

Uczniowie muszą się dostosować i odbudować. Pozwól im poczuć wyzwanie, ale także ekscytację związaną z jego rozwiązaniem.

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 2: Nauki ścisłe, technologia i matematyka.

4. Testowanie i dyskusja (10–15 min)

Przetestuj każdy most, obciążając go. Świętuj WSZYSTKIE próby, nie tylko sukces.

Zapytać:

„Jaki był twój początkowy plan?”

„Co się zmieniło? Jak zareagowałeś?”

- „Co pomogło Twojemu zespołowi zachować elastyczność?”
- Wskazówki dotyczące adaptacji
- W przypadku uczniów o niższej znajomości języka stosuj arkusz z instrukcjami wizualnymi

Zaoferuj wsparcie koleżeńskie i modelowanie w zakresie technik budowlanych

Skupiaj informacje zwrotne na wysiłku, kreatywności i pracy zespołowej, a nie tylko na wynikach

Pytania podsumowujące

- Czy łatwo było zmienić plan? Dlaczego lub dlaczego nie?
- Jak Twój zespół poradził sobie z nieoczekiwanymi zmianami?
- Czego możemy się z tego nauczyć o rozwiązywaniu problemów życiowych?

Oczekiwane rezultaty

Praktyczne zrozumienie adaptacji i elastyczności

- Lepsza praca zespołowa i odporność na stres

Bezpieczne doświadczenie „porażki” jako część rozwoju

- Bezpośrednie przeniesienie do sytuacji z życia wziętych, w których plany muszą ulec zmianie

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 3: Sztuki plastyczne i muzyka.

Nazwa aktywności: „Zmiana rytmu, zmiana kształtów – wyrażanie elastyczności poprzez sztukę i dźwięk”

Cele edukacyjne

Pod koniec tej aktywności uczniowie będą:

- **Odkryj, w jaki sposób muzyka i sztuka odzwierciedlają zmiany i zdolność adaptacji**
- **Wyrażaj emocje i doświadczenia związane ze zmianą za pomocą koloru, ruchu i rytmu**
- **Reaguj elastycznie na nowe sygnały podczas kreatywnego zadania**
- **Zastanów się, jak to jest zmieniać się, dostosowywać i płynąć z prądem**

Grupa docelowa

- **Wiek: 8–14 lat**
- **Idealne dla uczniów z ograniczoną znajomością języka lub umiejętnością pisania**
- **Kładzie nacisk na uczestnictwo niewerbalne i ekspresję emocjonalną**

- **Wymagane materiały**

Materiały artystyczne (papier, kredki, farby, markery, akwarele)
Głośniki i playlisty muzyczne o różnym tempie/nastroju
Opcjonalnie: szaliki lub wstążki do poruszania się
Duża powierzchnia papieru lub muralu (jeśli pracujesz w grupach)

- **Czas trwania lekcji**
- **45–60 minut**

**Co-funded by
the European Union**

Plan lekcji 3: Sztuki plastyczne i muzyka.

1. Wstęp: Jak wygląda i brzmi zmiana? (5–10 min)

- Zapytać:
 - „Jakie to uczucie, gdy coś nagle się zmienia?”
- „Co robisz, kiedy musisz spróbować czegoś nowego?”
- Odtwórz dwa krótkie klipy muzyczne — jeden cichy i wolny, drugi szybki i energiczny.
- Zapytaj: „Jak to sprawiło, że twoje ciało chciało się ruszać? Jakie kolory lub kształty pasują do każdego dźwięku?”

2. Sztuka inspirowana muzyką (15–20 min)

Odtwórz utwór muzyczny (bez tekstu, w zróżnicowanym tempie).

- Uczniowie słuchają i:
Użyj kolorów, kształtów lub linii, aby pokazać, co słyszą i czują
Możliwość pracy nad dokumentem indywidualnym lub współdzielonym

Po kilku minutach nagle zmień muzykę. Zapytaj:

- „Jak muzyka może zmienić Twój wizerunek?”

Czy mógłbyś zachęcić uczniów, aby dostosowywali kolory, kreski i odstępy do zmieniającego się nastroju?

- 3. Przerwa na ruch – rozciągnij ciało! (5–10 min)
 - Za pomocą muzyki i prostych instrukcji poprowadź uczniów przez:
Rozciąganie w rytm wolnej muzyki
Podskakiwanie lub machanie w szybkim rytmie
Swobodne poruszanie się z szalikiem lub wstążką

Skup się na reagowaniu, a nie na występach. Pozwól im poczuć, jak adaptują się do muzyki.

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 3: Sztuki plastyczne i muzyka.

4. Ostateczne dzielenie się przemyśleniami i refleksja (10–15 min)

Zachęć uczniów do podzielenia się:

- Ich dzieło sztuki
 - Jedno słowo lub gest opisujący, jak czułeś się po zmianie
 - Omówić:
 - „Czy zmiana rysunku i ruchów była trudna czy przyjemna?”
- „Jak udało Ci się zachować elastyczność?”

Wskazówki dotyczące adaptacji

- Zaoferuj karty z wizualnymi emocjami, które można połączyć z muzyką lub kolorami
- Zezwalaj na opcje rysowania, ruchu lub samej muzyki, zależnie od wygody
- Pozwól uczniom pracować w ciszy lub w parach, jeśli przeszkadza im hałas.

Pytania podsumowujące

Co pomaga ci zachować spokój, gdy coś się zmienia?

- Co podoba Ci się w próbowaniu czegoś nowego?

Czy elastyczność może pomóc nam lepiej się uczyć?

- Oczekiwane rezultaty

Wyrażanie emocji poprzez kreatywne, wieloczuciowe ujęcia

- Większy komfort w przypadku zmian w środowisku niestwarzającym zagrożenia
- Wzmocniona zdolność do podążania za zmieniającymi się wskazówkami i dostosowywania się z pewnością siebie

Budowanie więzi rówieśniczych poprzez wspólną zabawę i refleksję

Co-funded by
the European Union

REFINC

Ocena

**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694

Jednostka 1: Elastyczny nauczyciel

Co oznacza bycie elastycznym nauczycielem?

- A. Zawsze trzymaj się pierwotnego planu
- B. Zmiana stylu nauczania w zależności od potrzeb uczniów
- C. Unikanie informacji zwrotnej od uczniów
- ☒ Prawidłowo: B

Nastawienie na rozwój pomaga nauczycielom:

- A. Unikaj porażki
- B. Trzymaj się jednej strategii
- C. Ucz się na wyzwaniach i dostosowuj się
- ☒ Poprawna odpowiedź: C

Jaka strategia może okazać się pomocna, gdy lekcja nie przebiega zgodnie z planem?

- A. Obwiniaj uczniów
- B. Zastanów się i dostosuj na przyszłość
- C. Powtórz tę samą lekcję
- ☒ Prawidłowo: B

Która z tych sytuacji wymaga elastyczności?

- A. Uczniowie kończą swoją pracę szybciej niż oczekiwano
- B. Klasa nie ma żadnych prac domowych
- C. Wszyscy od razu rozumieją instrukcje
- ☒ Poprawna odpowiedź: A

Dlaczego zdolność adaptacji jest ważna w klasach, w których przyjmowani są uchodźcy?

- A. Każdy uczeń uczy się w ten sam sposób
- B. Potrzeby i sytuacje edukacyjne mogą się nagle zmienić
- C. Uczniowie muszą zapamiętać więcej treści
- ☒ Prawidłowo: B

Jednostka 2: Pomaganie uczniom w budowaniu odporności

Co oznacza „odporność”?

- A. Szybkie poddawanie się
- B. Unikanie nowych doświadczeń
- C. Powrót do formy po wyzwaniu
- ☒ Poprawna odpowiedź: C

Dlaczego uczniowie-uchodźcy mogą mieć trudności ze zmianami?

- A. Nie lubią szkoły
- B. Przystosowują się do wielu nowych rzeczy naraz
- C. Wolą być sami
- ☒ Prawidłowo: B

W jaki sposób pomóc uczniom ćwiczyć zdolność adaptacji?

- A. Ignoruj ich uczucia
- B. Zachęcaj do rozwiązywania problemów i dokonywania wyboru

C. Unikaj stawiania im wyzwań

- ☒ Prawidłowo: B

Aktywność w klasie wspierająca odporność psychiczną może:

- A. Wymagać refleksji i dzielenia się

B. Skup się tylko na zapamiętywaniu

C. Unikaj udziału uczniów

- ☒ Poprawna odpowiedź: A

- Uczniowie czują się pewniej, gdy:

A. Są karani za błędy

- B. Są wspierani w uczeniu się na błędach

C. Nie ponoszą żadnej odpowiedzialności

- ☒ Prawidłowo: B

Jednostka 3: Klasy responsywne

Czym jest „elastyczna klasa”?

A. Klasa, której struktura zmienia się każdego dnia

- B. Klasa, która równoważy strukturę i potrzeby uczniów
- C. Klasa bez żadnych zasad

- ☒ Prawidłowo: B

- Która z poniższych opcji wspiera tworzenie elastycznych klas?

- A. Szttywne harmonogramy
- B. Głos studentów i elastyczne harmonogramy
- C. Podejmowanie decyzji wyłącznie przez nauczyciela

- ☒ Prawidłowo: B

- Który z przykładów jest przykładem elastyczności w strukturze zajęć w klasie?

- A. Umożliwienie uczniom wyboru sposobu prezentacji swojej pracy
- B. Zmuszanie wszystkich uczniów do pracy w ten sam sposób
- C. Zawsze podążanie za ustalonym planem

- ☒ Poprawna odpowiedź: A

W jaki sposób pomoce wizualne mogą wspomagać elastyczność?

A. Wprowadzają studentów w błąd

B. Pomagają uczniom lepiej zrozumieć zmiany

C. Utrudniają codzienne czynności

- ☒ Prawidłowo: B

Która z poniższych granic jest zdrowa?

- A. Odbieranie telefonów służbowych podczas rodzinnego obiadu
- B. Unikanie trudnych rozmów
- C. Brak odpowiedzi na e-maile niepilne po godzinie 18:00
- ☒ Poprawna odpowiedź: C

Nauczyciele powinni dbać o siebie, ponieważ:

- A. Jest to opcjonalne, ale miło je mieć
- B. Pomaga im zachować dobre samopoczucie emocjonalne i psychiczne
- C. Wygląda dobrze w ocenach
- ☒ Prawidłowo: B

Spotkania rówieśnicze pomagają poprzez:

- A. Tworzenie środowiska konkurencyjnego
- B. Zapobieganie przeszkadzaniu nauczycielowi przez uczniów
- C. Zmniejszanie izolacji i dzielenie się obciążeniem emocjonalnym
- ☒ Poprawna odpowiedź: C

Przegląd ogólny

Jaki jest cel „pudełka spokoju” w klasie?

- A. System nagród
- B. Miejsce do przechowywania niewykorzystanych materiałów
- C. Narzędzie do samoregulacji emocjonalnej
- ☒ Poprawna odpowiedź: C

Jaki typ uczenia się promuje SEL?

- A. Zapamiętywanie pasywne
- B. Rozwój emocjonalny, społeczny i interpersonalny
- C. Tylko umiejętności mechaniczne
- ☒ Prawidłowo: B

Która aktywność najlepiej wspiera nauczanie uwzględniające traumę?

- A. Dyscyplina publiczna
- B. Codzienne kontrole emocjonalne
- C. Niespodziewane sprawdziany na czas
- ☒ Prawidłowo: B

Dlaczego sztuka i muzyka są przydatne w nauce psychospołecznej?

- A. Pomagają w zapamiętywaniu faktów
- B. Oferują niewerbalny wyraz emocji
- C. Odciągają uwagę uczniów od ich problemów
- ☒ Prawidłowo: B

Klasa uwzględniająca traumę:

- A. Całkowicie unika tematów emocjonalnych
- B. Koncentruje się wyłącznie na zachowaniu
- C. Promuje bezpieczeństwo, zaufanie i więzi
- ☒ Poprawna odpowiedź: C

Która z poniższych odpowiedzi odzwierciedla nauczanie responsywne?

- A. Ignorowanie opinii uczniów
- B. Wprowadzanie małych zmian na podstawie obserwacji
- C. Odmowa zmiany planu lekcji
- ☒ Prawidłowo: B

Ogólne pytania aplikacyjne i oparte na lekcjach

- W ramach aktywności „Historie, które się zmieniają” uczniowie ćwiczą:
- A. Zapamiętywanie słownictwa
- B. Pisanie o zmianie i rozwoju emocjonalnym
- C. Kopiowanie zdań
- ☒ Prawidłowo: B

Jaki był cel „Flexible Bridge Challenge”?

- A. Test pamięci
- B. Ćwicz zasady pisania
- C. Promowanie pracy zespołowej i dostosowywania się do zmian
- ☒ Poprawna odpowiedź: C

W jaki sposób muzyka wspierała zdolność adaptacji na lekcji sztuki?

- A. Sprawilo, że uczniowie siedzieli nieruchomo
- B. Zachęcał do reagowania kształtami i ruchami
- C. Odciągało ich to od zadania
- ☒ Prawidłowo: B

Które sformułowanie zachęca uczniów do elastyczności?

- A. „Jest tylko jeden sposób, żeby to zrobić.”
- B. „Spróbujmy razem innej drogi.”
- C. „Nie proś o pomoc.”
- ☒ Prawidłowo: B

Który z tych wyników odzwierciedla sukces w tym module?

- A. Uczniowie nigdy nie popełniają błędów
- B. Uczniowie radzą sobie z niepowodzeniami dzięki wsparciu i kreatywności
- C. Nauczyciele unikają zmian
- ☒ Prawidłowo: B

Moduł 6: Budowanie społeczności i integracja

PREZENTACJA

Wstęp

Społeczność kontra społeczeństwo

Społeczność to żyta grupa dzielająca wartości i silne relacje, podczas gdy społeczeństwo to szersza struktura powiązanych ze sobą jednostek i instytucji. Zrozumienie tej różnicy jest kluczowe w edukacji, szczególnie w kontekście wspierania uczniów-uchodźców, którzy mogą mieć trudności z przynależnością z powodu zerwanych więzi społecznych.

Znaczenie społeczności w szkołach

Tworzenie wspólnoty klasowej polega na pielęgnowaniu relacji, wyznaczaniu wspólnych celów i budowaniu poczucia przynależności. Nauczyciele muszą świadomie budować pozytywne, inkluzywne środowiska, w których każdy uczeń, a zwłaszcza uchodźcy, czuje się mile widziany, ceniony i wspierany.

Kluczowe elementy silnej społeczności klasowej

Wspólne wartości i cele: szacunek, empatia i współpraca jednoczą klasy i przyczyniają się do sukcesów akademickich i społecznych.

Poczucie przynależności: więź emocjonalna wzmacnia zaangażowanie i odporność, co jest kluczowe dla uczniów-uchodźców, którzy muszą odnaleźć się w nieznanym otoczeniu.

Relacje: Pozytywne relacje nauczyciel-uczeń oraz relacje rówieśnicze są podstawą. Nauczyciele muszą rozumieć indywidualne potrzeby, budować zaufanie i zachęcać do inkluzywnych interakcji z rówieśnikami.

Mniejsze społeczności i dynamika grupy

W klasach naturalnie tworzą się mniejsze grupy społeczne skupione wokół wspólnych zainteresowań lub doświadczeń. Choć te subspołeczności mogą oferować wsparcie, mogą również narazić się na wykluczenie lub podział, jeśli nie zostaną celowo zintegrowane z kulturą całej klasy.

Wyzwania dla studentów-uchodźców

Studenci-uchodźcy często zmagają się z następującymi problemami:

Bariery językowe utrudniają komunikację i uczestnictwo.

Nieporozumienia kulturowe tworzą dystans społeczny.

Trauma wpływająca na zaufanie i samopoczucie emocjonalne.

Brak wspólnych doświadczeń, co utrudnia budowanie relacji.

Co-funded by
the European Union

Moduł 6: Budowanie społeczności i integracja

Jednostka 1 – Zrozumienie integracji i asymilacji

Integracja to dynamiczny, dwukierunkowy proces, obejmujący wzajemną adaptację zarówno studentów-uchodźców, jak i społeczności przyjmującej. W przeciwieństwie do asymilacji, która wymaga od uchodźców porzucenia swojej tożsamości kulturowej, integracja ceni różnorodność i inkluzywność, wzmacniając spójność społeczną.

Proces integracji

Wstępne dostosowanie: nauka języka, orientacja kulturowa, wsparcie emocjonalne. Budowanie więzi: rozwijanie relacji z rówieśnikami i nauczycielami, angażowanie rodzin.

Uczestnictwo: Zaangażowanie akademickie i społeczne poprzez aktywną naukę i zajęcia pozalekcyjne.

Długoterminowa integracja: trwałe relacje, wymiana kulturowa, osiągnięcia naukowe i wkład w życie społeczności.

Dzięki zrozumieniu tych faz nauczyciele mogą lepiej wspierać uczniów-uchodźców w dążeniu do pełnej integracji i przynależności.

Jednostka 2 – Czym jest wsparcie rówieśnicze?

Wsparcie rówieśnicze to wzajemne wspieranie się i pomoc między uczniami, oparte na wspólnych doświadczeniach. Promuje ono dobre samopoczucie emocjonalne, odporność psychiczną i silniejsze poczucie wspólnoty, co jest kluczowym czynnikiem integracji uczniów-uchodźców.

Rola wsparcia rówieśniczego w integracji

Relacje rówieśnicze pomagają uczniom-uchodźcom przezwyciężyć izolację, pokonać bariery kulturowe i językowe oraz rozwinąć niezbędne umiejętności społeczne.

Przyjaźnie nawiązane dzięki wsparciu rówieśniczemu wzmacniają poczucie przynależności i poprawiają wyniki zarówno emocjonalne, jak i akademickie.

Bariery w budowaniu relacji rówieśniczych

Utrata bliskich przyjaciół z powodu wysiedlenia.

Trudności w nawiązywaniu nowych kontaktów w nieznanym otoczeniu.

Ryzyko stania się ofiarą rówieśników, izolacji społecznej i stresu emocjonalnego.

Zaburzony rozwój społeczny i emocjonalny.

Co-funded by
the European Union

Moduł 6: Budowanie społeczności i integracja

Zrozumienie dynamiki rówieśniczej

- Interakcje między rówieśnikami są złożone i mogą być kształtowane przez hierarchie społeczne i dynamikę grupy. Nauczyciele muszą organizować okazje do wartościowego zaangażowania, takie jak praca w grupie i wydarzenia towarzyskie, jednocześnie zapewniając inkluzywne, uwzględniające różnice kulturowe środowisko.
- Strategie wspierania wsparcia rówieśniczego
- Projekty uczenia się opartego na współpracy.
- Materiały dydaktyczne uwzględniające różnice kulturowe.
- Edukacja w zakresie rozwiązywania konfliktów.
- Zachęcanie do otwartej komunikacji i działań budujących zaufanie.

Projektowanie programów mentoringu rówieśniczego

- Stworzenie udanego programu mentoringu rówieśniczego obejmuje:
 - Określenie jasnych celów zgodnych z działaniami integracyjnymi.

Wybór empatycznych i wszechstronnych mentorów.

Zapewniamy kompleksowe szkolenia w zakresie komunikacji, wrażliwości kulturowej, rozwiązywania konfliktów i wsparcia emocjonalnego.

- Przemyślane dobieranie mentorów i podopiecznych.
- Monitorowanie postępów i wprowadzanie ciągłych udoskonaleń.
- Mentoring rówieśniczy oferuje uczniom-uchodźcom niezbędne wskazówki, przyjaźń i wzory do naśladowania w społeczności szkolnej.

Co-funded by
the European Union

REFINC

PLANY LEKCJI

**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694

Plan lekcji 1: Językoznawstwo i nauki społeczne.

Uczniowie utrwalają słownictwo i umiejętności społeczne poprzez dynamiczny ruch i pracę zespołową. Oznaczeni gracze zastygają w bezruchu, a koledzy z klasy muszą ich odblokować, poprawnie używając nowych słów lub zwrotów. Współpraca, szybkie myślenie i inkluzywne uczestnictwo są kluczowe. Podpowiedzi do nauki słownictwa są wyświetlane cyfrowo, a timer wyznacza rytm dynamicznych rund. Następnie cyfrowy quiz lub wideorefleksja rejestrują rezultaty uczenia się. Gra przekształca praktykę językową w żywe, wspierające wyzwanie grupowe, które buduje pewność siebie i ducha wspólnoty.

Zanim przystąpisz do realizacji działań, upewnij się, że przygotowałeś:

Przestrzeń:

Duża, bezpieczna, otwarta przestrzeń (wewnątrz lub na zewnątrz).

- Usuń wszelkie przeszkody mogące spowodować potknięcie się lub zderzenie.

Przybory:

2–3 szaliki, kolorowe śliniaczki lub nadrukowane naszywki „Language Wizard” dla taggerów.

- Fiszki ze słownictwem/frazesami rozmieszczone w różnych miejscach sali (opcjonalnie).
- Dostęp do ekranu cyfrowego (projektor, tablica interaktywna, tablet, jeśli to możliwe), na którym wyświetlane są:

Listy słownictwa

- Wizualne banki słów
- Początki zdań

Prosta aplikacja z timerem (na telefonie, tablecie lub komputerze) do zarządzania rundami gry (np. rundami 5-minutowymi).

- (Opcjonalnie) Kahoot, Quizlet lub Blooket do powtórzenia słownictwa przed lub po grze.

Przygotowanie (przed aktywnością):

Oczyść obszar do zabawy: Jeśli jesteś w środku, odsuń biurka/stoły; jeśli jesteś na zewnątrz, zaznacz granice.

1. Wybierz słownictwo docelowe: Wybierz 10–15 słów/frazesów związanych z treścią lekcji (wyświetl na ekranie lub rozdaj wydruki, jeśli nie masz dostępu do sprzętu technicznego).
2. Przygotuj Czarodziejów: Wybierz 2–3 uczniów na pierwszych Czarodziejów. Daj im szaliki lub odznaki, aby ich wyróżnić.

1. Ustaw timer: Otwórz aplikację timera, aby zarządzać 5-minutowymi rundami.

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 1: Językoznawstwo i nauki społeczne.

Jak wprowadzić tę aktywność:

- Zbierz uczniów w kręgu (jeśli to możliwe, ustaw ich na stojąco, aby dodać im energii).

Na przykład: „Dzisiaj będziemy ćwiczyć nowe słowa w zupełnie inny sposób! Będziemy biegać, śmiać się i mówić jednocześnie”.

- Szybko ustal historię i zasady (użyj tonu opowieści, animowanego głosu):
- W tej grze niektórzy z was zostaną Czarodziejami Języka! Wasza misja: zamrozić kolegów z klasy magicznym znacznikiem!
- Ale — mamy tajne zaklęcie, które przełamie mróz...
- Aby uwolnić zamrożonego przyjaciela, ty i twój partner musicie użyć nowych słów. Jeśli poprawnie użyjecie magicznego języka – „Puff!” – zaklęcie zostanie złamane.
- Pokaż im kilka demonstracji fizycznych:

Jak tagować delikatnie (tzw. „palce motyla”).

- Jak stoją zamrożeni studenci (z otwartymi ramionami jak posąg).

Jak dwaj ratownicy trzymają za ręce zamrożonego przyjaciela i wypowiadają słowo lub zdanie.

- Wyjaśnij, jak działa sukces: „Odnosimy sukcesy razem — nie ma zwycięzców, nie ma przegranych. Celem jest, aby wszyscy mówili i działali! Jeśli ktoś zapomni słowa, możemy mu pomóc!”

Pokaż bank słownictwa (jeśli używasz ekranu lub tablicy):

„Słuchaj! Masz magiczne słowa, które ci pomogą – a jeśli zapomnisz, możesz zapytać kolegę z klasy”.

Przed rozpoczęciem zakończ motywującym akcentem: „Gotowy na odwagę, życzliwość i zabawę językiem? Zaczynamy!”

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 1: Językoznawstwo i nauki społeczne.

REALIZACJA

1. Rozpocznij grę

Krzycz "Start!"

Czarodzieje zaczynają gonić i oznaczać.

Uczniowie ruszają i rozpoczynają akcję ratunkową.

2. Zarządzaj energią

Spaceruj i dopinguj graczy.

Chwal konkretne zachowania

3. Wspieraj uczniów w trudnej sytuacji

Jeśli ktoś ma trudności z mówieniem:

Wskaż bank słownictwa.

Szepnij przykład.

Poproś innego ucznia o pomoc.

4. Obróć kreatorów

Po 5 minutach (zadzwoni timer) zamroź grę.

Wybierz 2-3 nowych Czarodziejów spośród graczy niebędących Czarodziejami.

Wznów odtwarzanie.

5. Monitoruj integrację

Upewnij się, że każdy jest zaangażowany.

Delikatnie zachęcaj nieśmiałych uczniów do dobierania się w pary z silniejszymi rówieśnikami.

6: Zatrzymaj grę

Zadzwon dzwonkiem lub gwizdkiem i zakończ grę.

Zbierz ponownie uczniów w kręgu (tym razem najlepiej na siedząco, aby się uspokoić) i zapytaj:

Skupione na języku:

Które słowo lub wyrażenie było dla Ciebie najłatwiejsze do zapamiętania?

„Które słowo słyszałeś najczęściej podczas gry?”

„Czy było ci łatwiej czy trudniej mówić, kiedy pomagałeś przyjacielowi?”

Skoncentrowane na aspektach społecznych/emocjonalnych:

„Jak się czułeś, kiedy ktoś przyszedł ci na ratunek?”

„Kto ci dziś pomógł i jak się z tym czułeś?”

„W jaki sposób pomogłeś dziś komuś innemu?”

Meta-refleksja (powiązanie z szerszą nauką):

Dlaczego łatwiej się uczyć, gdy bawimy się razem?

„Co możemy zrobić następnym razem, aby mieć pewność, że wszyscy będą mówić jeszcze więcej?”

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 2: Nauki ścisłe, technologia i matematyka.

W tym ćwiczeniu z czytania predyktywnego, skoncentrowanym na STEM, uczniowie rozwijają myślenie naukowe, logiczne wnioskowanie i umiejętności rozumienia tekstu, przewidując rezultaty w tekstach naukowych, technologicznych lub matematycznych. Wykorzystując dowody z tekstów informacyjnych lub scenariuszy problemowych, uczniowie przewidują rozwój sytuacji, formułują hipotezy i uzasadniają swoje rozumowanie. Współpracując, rozwijają umiejętności analitycznego rozumowania i krytycznej dyskusji, przekształcając czytanie w aktywny proces naukowej eksploracji i dociekań.

• ZANIM PRZEJDZIESZ DO WDROŻENIA:

• Przestrzeń:

- Standardowa sala lekcyjna z elastycznymi miejscami do pracy w grupach lub parach.

Tablica suchościeralna lub miejsce na notatki na ścianie.

Przybory:

Krótki tekst związany z nauką lub technologią (drukowany lub wyświetlany na ekranie), np.:

Opowieść o odkryciu naukowym

Oś czasu wynalazków technologicznych

Zadanie matematyczne z otwartym zakończeniem

Tablica lub flipchart i markery.

- Wykres kategorii predykcyjnych.
- Karteczki samoprzylepne.
- Wydrukowane arkusze prognoz (opcjonalnie).
- (Opcjonalnie) Projektor cyfrowy lub ekran do wyświetlania tekstu i przewidywań.

• Przygotowanie (przed aktywnością):

• Wybierz odpowiedni tekst:

- Przykład: „Co się stanie po wprowadzeniu nowej technologii?”
- Przykład: „Jakie może być rozwiązanie tego problemu naukowego?”

• Przygotuj nagłówki prognoz:

- Procesy naukowe
- Wyniki technologiczne

Ścieżki rozwiązywania problemów matematycznych

- Rozdaj karteczki samoprzylepne i markery do zapisywania przewidywań.

Przygotuj miejsce pracy: Ustaw stoły w taki sposób, aby ułatwić dyskusję.

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 2: Nauki ścisłe, technologia i matematyka.

JAK WPROWADZIĆ AKTYWNOŚĆ:

Krok 1: Zbierz uczniów

Podziel uczniów na małe grupy lub pary.

- Napełnij grupę aktywnym, ciekawym tonem.

Krok 2: Rozgrzewka (mówi nauczyciel):

- Naukowcy i inżynierowie zawsze przewidują!

Zanim zakończą eksperyment, próbują zgadnąć, co może się wydarzyć, opierając się na znanych im już wskazówkach.

Dzisiaj WY jesteście naukowcami! Przewidzicie, co wydarzy się w realnej sytuacji STEM.

- Krok 3: Wyjaśnij zasady:

„Przeczytamy o sytuacjach związanych z nauką, matematyką lub technologią”.

- „W pewnym momencie zatrzymasz się, pomyślisz i przewidzisz, co może się wydarzyć.”

„Musisz wyjaśnić DLACZEGO tak myślisz — tak jak prawdziwi badacze”.

Krok 4: Motywowanie do uczestnictwa:

„Nie ma błędnych przewidywań – jest tylko mądre myślenie oparte na dowodach!”

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 2: Nauki ścisłe, technologia i matematyka.

REALIZACJA

1. Wprowadzenie do prognozowania naukowego (5 minut)

- Krótko wyjaśnij, w jaki sposób przewidywania stanowią hipotezy naukowe oparte na obserwacjach.

Dyskusja rozgrzewkowa:

- „Co robią inżynierowie, zanim przetestują coś nowego?”
- „Jak naukowcy odgadują wynik eksperymentu?”

2. Czytanie i wstępne przewidywania (10 minut)

- Przeczytaj na głos (lub poproś uczniów o przeczytanie w ciszy) tekst skupiony wokół nauk ścisłych i technicznych.

Zatrzymaj się w logicznych punktach:

- Uczniowie indywidualnie zapisują swoje przewidywania na karteczkach samoprzylepnych.

Dodają uzasadnienie („Myślę, że X, ponieważ Y zaobserwowano do tej pory.”).

Grupowe, szybkie dyskusje w parach (porównanie przewidywań, wyrażanie zgody/niezgody).

3. Organizowanie i porównywanie prognoz (5 minut)

- Uczniowie umieszczają karteczki samoprzylepne w następujących kategoriach:

- Wyniki naukowe
- Zmiany technologiczne
- Rozwiązania matematyczne

- Przeprowadź krótką dyskusję na temat różnych podejść myślowych.

4. Kontynuacja czytania i ocena prognoz (10 minut)

Czytaj dalej, aby poznać prawdziwe wyniki naukowe i matematyczne.

Ułatwienie porównania:

- „Które przewidywania okazały się trafne?”
- „Jakie wskazówki okazały się pomocne?”
- „Czy były zaskakujące wyniki?”

Co-funded by
the European Union

REFLEKSJA PO AKTYWNOŚCI

Skupienie na języku i rozumowaniu:

- „Jakie dowody pomogły Ci w stworzeniu lepszej prognozy?”
- „Czy łatwiej było przewidzieć, stosując rozumowanie naukowe czy matematyczne?”
- Skoncentrowane na aspektach społecznych/emocjonalnych:
 - „W jaki sposób słuchanie pomysłów innych osób pomogło Ci udoskonalić swoje myślenie?”
 - „Czy zmieniłeś swoją prognozę po rozmowie z zespołem?”
- Meta-refleksja (połączenie z nauką w świecie rzeczywistym):
 - „Dlaczego umiejętności przewidywania są ważne dla naukowców, inżynierów i matematyków?”
 - „W jaki sposób ta metoda pomaga nam zrozumieć nowe problemy w życiu codziennym?”

Plan lekcji 3: Sztuki plastyczne i muzyka.

Poezja blackout przekształca istniejące teksty w sztukę wizualną i poezję, łącząc język, sztukę i twórczą ekspresję. Uczniowie wybierają znaczące słowa z materiałów drukowanych, kreatywnie je wyodrębniają i ilustrują swoje wybory za pomocą artystycznych projektów. Proces ten zachęca do krytycznego myślenia, semiotycznej eksploracji i artystycznej wolności. Uczniowie wykorzystują media fizyczne lub cyfrowe do tworzenia wizualnie uderzających wierszy, łącząc kreatywność literacką z wizualnym językiem sztuk plastycznych, wspierając głębokie zaangażowanie i ekspresję multimodalną.

• ZANIM PRZEJDZIESZ DO WDROŻENIA:

Przestrzeń:

Kreatywne miejsce pracy:

Stoły i krzesła są ustawione tak, aby umożliwić pracę w małych grupach.

Dostęp do ścian lub tablic w celu ekspozycji gotowych prac.

Przybory:

- Stare książki, gazety lub artykuły drukowane (jedna strona na ucznia).

Czarne markery, kolorowe długopisy, ołówki i cienkopisy.

- Taśma korekcyjna lub płyn korekcyjny (opcjonalnie).

Papier milimetrowy lub puste kartki do dodatkowych rysunków.

(Opcjonalnie) Tablety lub komputery z narzędziami do projektowania cyfrowego, takimi jak:

- Canva
- Rysowanie Google
- Darmowe generatory poezji blackout online.

- Głośniki lub delikatna muzyka instrumentalna w tle (stwarzająca artystyczną atmosferę).

Przygotowanie (przed aktywnością):

Wybierz materiały:

Zbierz uszkodzone, nieaktualne wydruki (lub wstępnie wydrukowane teksty należące do domeny publicznej).

Przygotuj materiały artystyczne:

Przygotuj stoły, markery, długopisy, korektor i papier.

Konfiguracja technologii (opcjonalnie):

Jeśli korzystasz z opcji cyfrowych, otwórz Canva, Google Draw lub aplikację do pisania poezji blackout.

Stwórz inspirującą atmosferę:

W fazie tworzenia dzieła sztuki puść spokojną, instrumentalną muzykę w tle (opcjonalne, ale zdecydowanie zalecane).

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 3: Sztuki plastyczne i muzyka.

JAK WPROWADZIĆ AKTYWNOŚĆ

Krok 1: Zbierz uczniów

Zbierz uczniów w kręgu lub przy swoich stolikach.

Krok 2: Rozgrzewka (mówi nauczyciel):

„Dziś staniecie się jednocześnie pisarzami i artystami wizualnymi.

Nie zaczniesz od zera — Twoje wiersze i obrazy wyłonią się ze słów ukrytych w starych tekstach.

- Odkryjesz ukryte znaczenia i przekształcisz je w piękną sztukę!"

Krok 3: Wyjaśnij zasady w sposób jasny:

- „Otrzymasz losową stronę.
- Najpierw szybko przejrzyj i zakresł interesujące Cię słowa.
- Następnie przekształcasz te słowa w wiersz lub przesłanie.
- Na koniec zaczerpnij resztę i artystycznie udekoruj swój wiersz!

Krok 4: Motywowanie grupy:

- „Nie ma złych odpowiedzi. Każdy twój wybór – czy to w słowach, czy w sztuce – pokazuje twoją wyjątkową kreatywność!"

REALIZACJA:

- 1. Wprowadzenie i konfiguracja (5 minut)
Wyjaśnij, czym jest poezja blackout (jeśli to możliwe, podaj kilka inspirujących przykładów wizualnych).
- Wprowadź semiotykę delikatnie:
- „Każde słowo i obraz, które zachowujesz lub wymazujesz, mają znaczenie. Tworzysz nowe znaczenia".
- 2. Odkrywanie słów i wstępny wybór (5–10 minut)
Rozdaj wydrukowane strony.
- Uczniowie przeglądają stronę:
- Szybko zakresł lub podkreśl około 15–20 słów, które przykuły ich uwagę — bez zbytniego zastanawiania się.
- Skoncentruj się na instynkcie i uczuciach.

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 3: Sztuki plastyczne i muzyka.

3. Udoskonalanie i strukturyzacja wiersza (5–10 minut)

Uczniowie przyglądają się wybranym przez siebie słowom i układają je w sensownej kolejności:

- Twórz zdania lub wyrażenia abstrakcyjne.
- Potrafią czytać od lewej do prawej, od góry do dołu lub kreatywnie, poruszając się po całej stronie.

- Wykreśl wszystkie słowa, których nie chcą użyć, używając:
 - Czarne znaczniki

Kreatywne ilustracje

Kolorowe cieniowanie

- 4. Wzbogacanie artystyczne i znaczenie wizualne (5 minut)
- Uczniowie zamieniają swoją blackout w dzieło sztuki:
- Dodaj rysunki, kształty i kolory, które podkreślą temat wiersza.

Użyj wzorów, obramowań lub tematycznych rysunków.

- Podkreśl emocje i idee poprzez odpowiedni dobór kolorów.

W wersji cyfrowej: Uczniowie tworzą poezję wizualną za pomocą Canvy lub Google Draw.

- 5. Dzielenie się i refleksja (5 minut)
- Uczniowie krótko prezentują swoje prace artystyczne i, jeśli chcą, czytają wiersz na głos.

- Moderator prowadzi dyskusję:
 - „Jakie nieoczekiwane znaczenia odkryłeś?”
- „Jak wizualizacje zmieniły odbiór Twojego wiersza?”
- „Czy ten wiersz istniałby bez ukrytego tekstu?”

Co-funded by
the European Union

REFINC

Ocena

**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694

Jaki jest główny cel tagu Language Wizards?

- A) Zapamiętywanie list ortograficznych B) Dynamiczne ćwiczenie słownictwa poprzez ruch i pracę zespołową C) Indywidualna rywalizacja o punkty
- Prawidłowa odpowiedź: B

Jak można odmrozić zamrożonego ucznia w trakcie gry?

- A) Poprzez spokojne siedzenie. B) Poprzez uratowanie przez jednego z partnerów, używającego dowolnego słowa. C) Poprzez wypowiedzenie przez dwóch uczniów poprawnego słowa lub frazy ze słownictwa.
- Prawidłowa odpowiedź: C

Co pokazuje nauczyciel, aby wesprzeć uczniów?

- A) Lista zasad gramatycznych B) Podpowiedzi dotyczące słownictwa na ekranie cyfrowym lub tablicy C) Tabela wyników pokazująca punkty
- Prawidłowa odpowiedź: B

Dlaczego uczniowie pracują w parach, aby ratować kolegów z klasy?

- A) Aby utrudnić grę B) Aby zachęcić do pracy zespołowej i wspólnego mówienia C) Ponieważ jedna osoba nie wystarczy

Prawidłowa odpowiedź: B

Jaka jest kluczowa rola nauczyciela podczas gry?

A) Surowo karć uczniów, gdy się mylą. B) Tylko obserwuj w milczeniu. C) Wspieraj uczniów mających trudności i świętuj sukcesy.

Prawidłowa odpowiedź: C

Na czym głównie polega czytanie predykcyjne?

A) Dzięki zgadywanie, co wydarzy się dalej. B) Tworzenie logicznych przewidywań na podstawie dowodów. C) Podsumowanie całej historii.

Prawidłowa odpowiedź: B

W tekstach STEM przewidywania najczęściej wyglądają następująco:

A) Hipotezy

B) Opinie C) Osobiste odczucia

Prawidłowa odpowiedź: A

Co umieszcza się na karteczkach samoprzylepnych podczas czytania prognostycznego?

A) Rysunek postaci B) Przewidywania i uzasadnienia C) Historie osobiste

- Prawidłowa odpowiedź: B

- Co się dzieje, gdy uczniowie przedstawiają swoje przewidywania?

A) Ignorują prawdziwe zakończenie. B) Porównują swoje przewidywania z rzeczywistym wynikiem.
C) Odrzucają swoje przewidywania.

- Prawidłowa odpowiedź: B

Na czym skupiamy się najbardziej podczas refleksji nad czytaniem predykcyjnym?

A) Obwinianie błędnych domysłów B) Celebrowanie logicznego myślenia i wykorzystywania dowodów

C) Zapamiętywanie imion postaci

- Prawidłowa odpowiedź: B

- Czym jest poezja blackout?

A) Pisanie wiersza od podstaw B) Odkrywanie poezji w istniejących tekstach poprzez wykreślanie słów

C) Kopiowanie znanego wiersza

- Prawidłowa odpowiedź: B

- Jaki jest pierwszy krok w poezji blackout?

A) Uważne przeczytanie całej strony B) Szybkie skanowanie i zaznaczanie interesujących słów C) Wybieranie tylko długich słów

Prawidłowa odpowiedź: B

W jaki sposób uczniowie przekształcają swoje wiersze o blackoutach w sztukę wizualną?

A) Pozostawiając tło puste B) Kolorując, rysując lub projektując wokół wybranych słów C) Tnąc stronę na kawałki

Prawidłowa odpowiedź: B

Jaką muzykę zaleca się podczas sesji poezji blackout?

A) Głośna muzyka pop

B) Instrumentalna, spokojna muzyka w tle. C) Brak muzyki w ogóle.

Prawidłowa odpowiedź: B

Jakiego opcjonalnego narzędzia cyfrowego mogą używać uczniowie do nauki poezji blackout?

A) Canva lub Google Draw

B) Excel C) Kalendarz Google

Prawidłowa odpowiedź: A

Dlaczego ważne jest, aby tego typu zajęcia odbywały się w grupie?

A) Aby skrócić gry. B) Aby zachęcić do współpracy i rozwijać umiejętności społeczne. C) Aby uczynić zajęcia bardziej konkurencyjnymi.

- Prawidłowa odpowiedź: B

Dlaczego rotacja Kreatorów Językowych jest ważna?

- A) Aby dać każdemu szansę na przewodzenie i pozostanie aktywnym B) Aby uczynić grę myłą C) Aby wybrać faworytów

- Prawidłowa odpowiedź: A

Jeśli Twoje przewidywania okażą się błędne, na czym powinieneś się skupić, stosując czytanie predykcyjne?

A) Bycie zdenerwowanym B) Zrozumienie, w jaki sposób nowe informacje zmieniły bieg wydarzeń C) Obwinianie historii

- Prawidłowa odpowiedź: B

- Jaką rolę odgrywa sztuka w poezji blackout?

A) Odwraca uwagę od słów. B) Wzmacnia i pogłębia znaczenie wiersza. C) Jest jedynie opcjonalne i nie ma znaczenia.

Prawidłowa odpowiedź: B

Jaki jest jeden kluczowy wynik oczekiwany we wszystkich trzech działaniach?

A) Idealne odpowiedzi B) Kreatywna ekspresja, współpraca i myślenie krytyczne C) Wygrana z kolegami z klasy

Prawidłowa odpowiedź: B

Moduł 7: Innowacyjne i angażujące nauczanie

Wdrażanie innowacyjnych metod nauczania ma kluczowe znaczenie dla stworzenia inkluzywnego środowiska edukacyjnego, szczególnie dla uczniów będących uchodźcami. Metody te mają na celu zapewnienie wszystkim uczniom, niezależnie od ich pochodzenia, możliwości rozwoju w klasie. Tworząc środowisko pełne kreatywności i elastyczności, nauczyciele pomagają budować pewność siebie, promować sukcesy w nauce i dbać o to, by uczniowie czuli się mile widziani. Kluczowe strategie obejmują adaptacyjne środowiska edukacyjne, uczenie się oparte na współpracy oraz klasy wielokulturowe. Systemy wsparcia rówieśniczego również odgrywają istotną rolę w promowaniu inkluzywności. Metody takie jak uczenie się oparte na projektach (PBL) zachęcają uczniów do angażowania się w rzeczywiste sytuacje, pomagając im w krytycznym myśleniu i współpracy.

Jednostka 1. Omówienie uczenia się opartego na projektach (PBL)

PBL koncentruje się na angażowaniu uczniów poprzez dogłębne, praktyczne projekty, które zachęcają do rozwiązywania problemów, krytycznego myślenia i praktycznej nauki. Uczniowie aktywnie zgłębiają złożone problemy, prowadzą badania i prezentują swoje wyniki, czyniąc naukę bardziej istotną. Kluczowe cechy PBL to odniesienie do rzeczywistości, uczenie się skoncentrowane na uczniu, podejście oparte na dociekaniach oraz współpraca. Ta metoda sprzyja również uczeniu się interdyscyplinarnemu, gdzie wiele przedmiotów jest zintegrowanych w ramach projektu, na przykład łącząc nauki ścisłe, matematykę i nauki społeczne. Ponadto, informacja zwrotna i refleksja odgrywają kluczową rolę w pomaganiu uczniom w doskonaleniu ich rozumienia.

- **Projektowanie lekcji opartych na projektach**

Nauczyciele powinni dostosowywać projekty do celów nauczania, wykorzystując wyzwania z życia wzięte, które pobudzają ciekawość uczniów. Na przykład, projekty mogą koncentrować się na projektowaniu zrównoważonych rozwiązań dla lokalnych społeczności. Planowanie powinno obejmować strukturyzowanie projektów w łatwe do opanowania fazy, zachęcanie do pracy zespołowej, zapewnianie stałego wsparcia i stosowanie autentycznej oceny. Współpraca jest kluczowa, ponieważ pomaga rozwijać umiejętności komunikacyjne, a kreatywność jest wspierana poprzez oferowanie uczniom wyboru sposobu prezentacji swoich projektów.

Co-funded by
the European Union

Moduł 7: Innowacyjne i angażujące nauczanie

Metodologia Brainfinity jako przykład uczenia się opartego na projektach i uczenia się opartego na problemach

Brainfinity to innowacyjna metoda edukacyjna, która wykorzystuje zadania w stylu detektywistycznym, aby rozwijać u uczniów umiejętności rozwiązywania problemów, krytycznego myślenia i prowadzenia badań. Wykracza ona poza wkuwanie na pamięć, angażując uczniów w wyzwania z życia wzięte, rozwijając wiedzę przydatną zarówno w szkole, jak i w życiu codziennym. Zadania Brainfinity są wysoce motywujące zarówno dla uczniów, jak i nauczycieli, wspierając model Edukacji 4.0, czyniąc z nauczycieli aktywnych i kreatywnych członków zespołu.

Więcej szczegółów można znaleźć w metodologii Brainfinity. Pod tym linkiem można znaleźć materiały dotyczące aspektów teoretycznych i praktycznych tej metodologii.

1. Jeden z typów zadań Brainfinity — RDA (analiza danych i badań) — koncentruje się na badaniach i interpretacji danych, kładąc nacisk na przetwarzanie danych i myślenie krytyczne.

Kroki tworzenia problemu RDA Brainfinity opartego na temacie:

Określ wynik uczenia się — wybierz jeden cel w zakresie umiejętności lub wiedzy, na którym chcesz się skupić.

Badania — zbierz przykłady i dane ze świata rzeczywistego, aby zadanie było istotne (np. obliczenie objętości rzeczywistej sterty piasku w kształcie stożka, patrz przykład poniżej).

Sformułuj problem — Stwórz jasne, angażujące wyzwanie, które wymaga od uczniów zebrania danych i zastosowania swojej wiedzy.

Stwórz narrację — dodaj historię z życia wziętą lub materiał wizualny, aby problem był bardziej zrozumiały i motywujący.

Zidentyfikuj wszystkie rezultaty uczenia się — po zaprojektowaniu zadania wypisz wszystkie rozwijane przez nie kompetencje, korzystając z poprawionej taksonomii Blooma. Im więcej rezultatów zostanie uwzględnionych, tym trudniejszy i bardziej wartościowy będzie problem.

Przykład: „Spacerując po podwórku firmy budowlanej, zauważasz stertę piasku, która bardzo przypomina stożek. Firma musi oszacować objętość piasku, aby określić, ile jeszcze potrzeba na nadchodzący projekt. Twoim zadaniem jest zmierzenie lub znalezienie niezbędnych danych i zastosowanie wzoru na objętość stożka, aby obliczyć całkowitą ilość piasku w stercie”.

Co-funded by
the European Union

Moduł 7: Innowacyjne i angażujące nauczanie

Jednostka 2. Projektowanie i wdrażanie efektywnych programów kształcenia nauczycieli
Skuteczne szkolenie nauczycieli jest niezbędne do skutecznego wdrażania innowacyjnych metod nauczania. Aby zapewnić nauczycielom odpowiednie przygotowanie do wdrażania tych metod, programy szkoleniowe powinny koncentrować się na współpracy rówieśniczej, edukacji inkluzywnej i rozwoju zawodowym.

- Innowacyjne i angażujące metody nauczania
- Szkolenia nauczycieli powinny uwzględniać odejście od tradycyjnego podejścia skoncentrowanego na nauczycielu na rzecz nauczania skoncentrowanego na uczniu. Ta zmiana pozwala uczniom aktywnie uczestniczyć w edukacji, wykraczając poza bierne przyswajanie informacji i angażując się w rozwiązywanie problemów oraz uczenie się we współpracy. Jest to szczególnie istotne dla uczniów będących uchodźcami, którzy często korzystają z elastycznego, zróżnicowanego nauczania, uwzględniającego zróżnicowane potrzeby edukacyjne.
- Wdrażanie zajęć dydaktycznych dla uczniów będących uchodźcami oferuje wiele istotnych korzyści, które odpowiadają na ich wyjątkowe potrzeby i wyzwania.

- Rodzaje zajęć edukacyjnych:

- 1. Działania werbalne:

Dyskusje klasowe: Pytania otwarte, 1/4/Wszystkie

- Debaty: Formalne argumenty za i przeciw danemu tematowi.
- Burza mózgów: Generowanie pomysłów indywidualnie lub/i w grupach.
- Grupy dyskusyjne: krótkie, ukierunkowane dyskusje w małych grupach.
- Dyskusje w stylu akwariów: Wewnętrzny krąg dyskutuje, zewnętrzny obserwuje i komentuje.

Seminaria sokratejskie: dyskusje prowadzone przez studentów na podstawie tekstów.

Prezentacje (indywidualne i grupowe): dzielenie się wynikami badań i wiedzą.

- Opowiadanie historii: dzielenie się historiami, prawdziwymi lub fikcyjnymi.
- Odgrywanie ról: odgrywanie scenariuszy w celu zrozumienia różnych perspektyw.
- Wywiady: Studenci przeprowadzają wywiady ze sobą nawzajem lub z zaproszonym gościem.

- 2. Działania wspólne:

- Projekty grupowe: badania, tworzenie i prezentowanie w ramach zespołu.
- Nauczanie rówieśnicze: Uczniowie przekazują sobie nawzajem pewne koncepcje.
- Zajęcia układanki: Uczniowie stają się ekspertami w jednej części danego tematu i nauczają jej swoją grupę.
- Wspólne rozwiązywanie problemów: wspólna praca w celu znalezienia rozwiązań.
- Kawiarnia: W pomieszczeniu znajdują się różne zadania, które grupy mogą wykonywać na zmianę.
- Symulacje: Uczestnictwo w realistycznych scenariuszach w celu nauki.
- Gry planszowe i edukacyjne (współpraca): Współpraca w celu osiągnięcia wspólnego celu.

Co-funded by
the European Union

Moduł 7: Innowacyjne i angażujące nauczanie

3. Zajęcia praktyczne i doświadczalne:

Eksperymenty i badania: badania naukowe i eksploracja.

- Budownictwo: Wykorzystanie materiałów do tworzenia modeli i konstrukcji.
- Zajęcia artystyczno-rzemieślnicze: nauka wizualna i ekspresja twórcza.
- Dramat i skecze: odgrywanie scen w celu zrozumienia koncepcji.

Wycieczki (realne i wirtualne): nauka poza klasą.

- Gotowanie i zajęcia związane z jedzeniem: stosowanie matematyki, nauk ścisłych i wiedzy kulturowej.
- Ogrodnictwo i poznawanie przyrody: praktyczna nauka o środowisku.
- Manipulanty: wykorzystywanie obiektów fizycznych do zrozumienia abstrakcyjnych pojęć (np. bloków matematycznych).

• 4. Zajęcia kreatywne i ekspresyjne:

- Pisanie (różne formy): Eseje, wiersze, opowiadania, raporty, dzienniki.

Rysunek i ilustracja: wizualna reprezentacja idei.

Muzyka i tworzenie piosenek: wyrażanie zrozumienia poprzez muzykę.

- Tworzenie plakatów i infografik: Wizualna komunikacja informacji.
- Cyfrowe opowiadanie historii: łączenie multimediów w celu opowiadania historii.
- Tworzenie filmów i animacji: ekspresja i komunikacja cyfrowa.

• 5. Działania oparte na technologii:

- Badania i webquesty online: Odkrywanie informacji online.
- Interaktywne symulacje i laboratoria wirtualne: korzystanie ze środowisk wirtualnych.
- Aplikacje i oprogramowanie edukacyjne: Wykorzystanie technologii w nauce.
- Narzędzia do współpracy online: wspólna praca nad dokumentami lub projektami cyfrowymi.
- Tworzenie prezentacji cyfrowych: korzystanie z oprogramowania do udostępniania wiedzy.
- Zajęcia z kodowania i programowania: rozwijanie umiejętności myślenia obliczeniowego.
- Doświadczenia rzeczywistości wirtualnej (VR) i rzeczywistości rozszerzonej (AR): nauka immersyjna.

• 6. Działania oceniające i przeglądowe (w formie interaktywnej):

- Quizy i gry (np. Jeopardy, Kahoot!): angażujące sposoby powtarzania materiału.
- Mapowanie koncepcji: wizualne porządkowanie pomysłów.
- Bilety wyjściowe: szybkie sprawdzenie zrozumienia materiału na koniec lekcji.
- Ocena koleżeńska: Uczniowie oceniają wzajemnie swoją pracę.
- Samoocena: Uczniowie dokonują refleksji nad własną nauką.

Co-funded by
the European Union

Moduł 7: Innowacyjne i angażujące nauczanie

Włączenie aktywności do nauczania uczniów będących uchodźcami wykracza poza samo uczynienie lekcji przyjemniejszymi. To podejście pedagogiczne, które bezpośrednio odpowiada na ich unikalne potrzeby językowe, emocjonalne, społeczne i kulturowe, wspierając zaangażowanie, promując zrozumienie, budując pewność siebie i ostatecznie wspierając ich pomyślną integrację i postępy w nauce.

Etapy szkolenia

- Aby zaprojektować skuteczne szkolenie nauczycieli, kluczowe jest najpierw oszacowanie potrzeb nauczycieli i zidentyfikowanie luk w wiedzy. Należy jasno określić cele dotyczące tego, czego nauczyciele powinni się nauczyć i jak będą wdrażać te metody. Samo szkolenie powinno łączyć wiedzę teoretyczną z praktycznymi działaniami. Integracja technologii, na przykład z wykorzystaniem narzędzi takich jak Google Classroom i Padlet, może zwiększyć efektywność nauczycieli. Ponadto nauczyciele powinni angażować się we współpracę koleżeńską, dzieląc się doświadczeniami i wspólnie pracując nad doskonaleniem swoich praktyk dydaktycznych.
- Ciągły rozwój zawodowy
- Szkolenie nie powinno być wydarzeniem jednorazowym. Stałe wsparcie, obejmujące coaching, mentoring i warsztaty uzupełniające, zapewnia nauczycielom ciągły rozwój. Ewaluacja programu szkoleniowego powinna obejmować ankiety i obserwacje zajęć, aby określić jego skuteczność i wskazać modyfikacje w przyszłych sesjach.
- Jednostka 3. Model odwróconej klasy
- Model Odwróconej Klasy to zmiana w tradycyjnym nauczaniu. Zamiast wykładów w trakcie zajęć, treści dydaktyczne są przekazywane poza salą lekcyjną (poprzez filmy lub materiały do czytania), co pozwala na poświęcenie czasu na aktywną naukę. Model ten oferuje elastyczność, umożliwiając uczniom-uchodźcom naukę we własnym tempie.

Co-funded by
the European Union

Moduł 7: Innowacyjne i angażujące nauczanie

Kluczowe elementy odwróconej klasy

- **Nauka przed zajęciami:** Uczniowie korzystają z materiałów poza zajęciami, we własnym tempie, i zazwyczaj wykonują zadania zachęcające do aktywnego zaangażowania, takie jak oglądanie filmów lub rozwiązywanie quizów.
- **Zajęcia w klasie:** Czas w klasie skupia się na zajęciach skoncentrowanych na uczniach, takich jak dyskusje i praca w grupach, podczas których nauczyciele pełnią rolę moderatorów, pomagając uczniom zastosować w praktyce swoją wiedzę.
- **Ocena i informacja zwrotna:** Ciągła ocena, taka jak quizy i opinie kolegów, gwarantuje, że uczniowie rozumieją materiał. Nauczyciele udzielają informacji zwrotnej w czasie rzeczywistym podczas zajęć w klasie.
- **Integracja technologii:** Korzystanie z narzędzi cyfrowych wzbogaca naukę zarówno w klasie, jak i poza nią — platformy takie jak Google Classroom, Flipgrid i Padlet wspierają współpracę i zaangażowanie uczniów.

Zróżnicowanie: Nauczyciele mogą dostosowywać materiały dydaktyczne do różnych stylów i poziomów nauczania, wspierając uczniów o różnych potrzebach, w tym uczniów uczących się języka angielskiego i uczniów o specjalnych potrzebach.

Korzyści i wnioski

- Dzięki wdrożeniu modelu Odwróconej Klasy (Flipped Classroom), nauczyciele mogą wspierać głębszą naukę i zachęcać do krytycznego myślenia. Metoda ta promuje myślenie wyższego rzędu i współpracę, jednocześnie pozwalając uczniom uczyć się we własnym tempie. Po zakończeniu szkolenia nauczyciele powinni umieć projektować treści przed zajęciami, wdrażać w klasie ćwiczenia zorientowane na ucznia oraz skutecznie oceniać uczniów.
- **Podsumowanie:**
- Wszystkie te metody i strategie szkoleniowe mają na celu stworzenie wspierającego, adaptacyjnego środowiska nauczania, w którym uczniowie-uchodźcy mogą się rozwijać. Nacisk na innowacyjne, zorientowane na ucznia podejście gwarantuje, że wszyscy uczniowie, niezależnie od pochodzenia, mogą osiągnąć sukces.

Co-funded by
the European Union

REFINC

PLANY LEKCJI

**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694

Plan lekcji 1: Językoznawstwo i nauki społeczne.

Temat: „Język jako most: łączenie kultur”

Grupa docelowa: Mieszana grupa uczniów (w tym uczniów uchodźców) w szkole średniej.

Cele edukacyjne:

Uczniowie będą potrafili określić, w jaki sposób język łączy ludzi z różnych kultur.

Uczniowie będą mieli okazję poznać przykłady wykorzystania języka do budowania mostów między kulturami.

Studenci-uchodźcy będą czuli się swobodnie dzieląc się swoimi doświadczeniami językowymi i nawiązując kontakt z nowym środowiskiem edukacyjnym.

Wszyscy uczniowie rozwiną w sobie uznanie dla wielojęzyczności i komunikacji międzykulturowej.

Czas trwania: 2 sesje po 60 minut

Przybory:

Różnorodne teksty wielojęzyczne (krótkie fragmenty, wiersze, teksty piosenek) z tłumaczeniami.

- Pomoce wizualne: obrazy i krótkie klipy wideo prezentujące komunikację międzykulturową.

Technologia: komputery/tablety z dostępem do Internetu, urządzenia nagrywające (dźwięk).

Duża mapa świata.

Papier wykresowy i markery.

Początki zdań i listy słownictwa w odpowiednich językach.

Metody nauczania:

Plan ten zakłada połączenie innowacyjnych i angażujących metod dostosowanych do potrzeb uczniów będących uchodźcami, w skondensowanych ramach czasowych:

Sesja 1: Eksploracja powiązań językowych

Przełamanie lodów: „Łańcuch językowy” (15 minut)

Opis: Uczniowie siedzą w kręgu. Jeden uczeń wypowiada słowo w swoim języku ojczystym (lub w języku, który zna). Następny uczeń powtarza to słowo i dodaje kolejne słowo w innym języku. W ten sposób uczniowie krążą po kręgu, tworząc „łańcuch” wielojęzycznego słownictwa.

Innowacja: Ta aktywność jest dynamicznym i interaktywnym sposobem na wprowadzenie do tematu wielojęzyczności i przełamanie barier językowych.

Adaptacja dla uczniów-uchodźców:

Zachęć uczniów będących uchodźcami, aby rozpoczęli łańcuch od słów ze swoich ojczystych języków.

W razie potrzeby udzielaj wsparcia w zakresie wymowy i tłumaczeń.

Skoncentruj się na stworzeniu przyjemnej i pozbawionej presji atmosfery.

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 1: Językoznawstwo i nauki społeczne.

- **Eksploracja tekstu wielojęzycznego (20 minut)**
 - **Opis:** Uczniowie pracują w małych grupach, badając wielojęzyczne teksty (krótkie fragmenty, wiersze, teksty piosenek) z różnych kultur. Analizują, jak język służy do przekazywania znaczeń, emocji i tożsamości kulturowej.
- **Innowacja:** Ta aktywność zapoznaje uczniów z autentycznymi materiałami wielojęzycznymi i zachęca ich do krytycznego myślenia o roli języka w ekspresji kulturowej.

Adaptacja dla uczniów-uchodźców:

Wybierz teksty odnoszące się do pochodzenia kulturowego uczniów.

Zapewnij tłumaczenia i pomoce wizualne ułatwiające zrozumienie.

W celu ułatwienia wymowy korzystaj z nagrań dźwiękowych czytanych na głos tekstów.

Łączenie studentów-uchodźców z lokalnymi studentami w celu ułatwienia wymiany językowej i wsparcia rówieśniczego.

Burza mózgów „Most językowy” (20 minut)

Opis: Razem z całą klasą, wymyślcie przykłady, jak język działa jako „pomost” między kulturami. Przykłady mogą obejmować:

Tłumaczenia i interpretacje.

Użycie zapożyczeń.

Komunikacja wielojęzyczna w kontekście międzynarodowym.

Rola języka w programach wymiany kulturalnej.

Jak wspólny język ułatwia zrozumienie.

Innowacja: Burza mózgów to dynamiczny i włączający sposób generowania pomysłów i rozwijania istniejącej już wiedzy uczniów.

Adaptacja dla uczniów-uchodźców:

Przygotuj początki zdań i listy słownictwa, aby wspomóc produkcję języka.

Aby zilustrować koncepcje, wykorzystaj wizualizacje i przykłady z życia wzięte.

- Zachęcaj uczniów, aby dzielili się przykładami z własnych doświadczeń.

Refleksja i połączenie (5 minut)

Opis: Uczniowie indywidualnie zastanawiają się nad tym, czego dowiedzieli się o języku i powiązaniach kulturowych podczas tej sesji. Zapisują jeden lub dwa kluczowe wnioski lub pytania, które wciąż im się nasuwają.

Adaptacja dla uczniów-uchodźców:

Pozwól uczniom na spisanie swoich refleksji w języku ojczystym lub na wykorzystanie kombinacji języków.

Podaj rdzenie zdań ułatwiające refleksję.

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 1: Językoznawstwo i nauki społeczne.

• Sesja 2: Dzielenie się tożsamościami językowymi

- Przegląd i podsumowanie (10 minut)

Krótko powtórz najważniejsze koncepcje z sesji 1 (język jako pomost, wielojęzyczność).

- Aby utrwalić wiedzę, stosuj szybką, interaktywną aktywność (np. krótki quiz z pomocą wizualną).
- Aktywność „Moja oś czasu lingwistyki” (30 minut)
- Opis: Uczniowie tworzą wizualną oś czasu swojej własnej językowej podróży, uwzględniającą języki, których się nauczyli, miejsca, w których się ich nauczyli, a także znaczące doświadczenia związane z językiem.
- Innowacja: Ta aktywność pozwala uczniom spersonalizować naukę i powiązać ją z własnymi doświadczeniami. Promuje autorefleksję i celebrowanie różnorodności językowej.
 - Adaptacja dla uczniów-uchodźców:
 - Czy możesz udostępnić szablony lub narzędzia graficzne, które pomogą w stworzeniu osi czasu?
 - Zachęcaj do stosowania elementów wizualnych, symboli i kolorów w celu przedstawienia doświadczeń językowych.
 - Zaoferuj możliwość tworzenia osi czasu w ich ojczystym języku lub w kombinacji języków.

Pozwól uczniom dzielić się swoimi osiami czasu w małych grupach lub z całą klasą, kładąc nacisk na stworzenie bezpiecznej i pełnej szacunku atmosfery sprzyjającej dzieleniu się.

Opowiadanie historii w wielu językach (15 minut)

Opis: Uczniowie dzielą się krótkimi opowiadaniem lub anegdotami o tym, jak język pomógł im nawiązać kontakt z kimś z innej kultury.

Innowacja: Kontynuuje opowiadanie historii z poprzedniej lekcji, kładąc nacisk na pozytywny wpływ języka.

Adaptacja dla uczniów-uchodźców:

- Zachęcaj uczniów będących uchodźcami do dzielenia się historiami na temat ich doświadczeń związanych z poznawaniem nowych języków i kultur.

Podaj początki zdań i wsparcie słownictwa.

Pozwól uczniom opowiedzieć swoje historie w ich ojczystym języku (w razie potrzeby z pomocą tłumacza) lub użyj mieszanki języków.

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 1: Językoznawstwo i nauki społeczne.

Podsumowanie i działanie (5 minut)

Podsumuj najważniejsze wnioski z obu sesji.

- Zachęcaj uczniów do dalszego zgłębiania roli języka w łączeniu kultur w ich życiu.
- Opcjonalnie: Zasugerowałbym kontynuację działań, np. przygotowanie wielojęzycznej prezentacji klasowej lub zbadanie konkretnego przykładu języka łączącego kultury.

Ocena:

- Ciągła ocena kształtująca: poprzez obserwację udziału uczniów w zajęciach, pracę w grupach i dyskusje.
- Aktywność „Moja oś czasu lingwistyki”: ocena ukończenia, jasności wypowiedzi i refleksji na temat doświadczeń językowych.
- Udział w zajęciach: Oceń aktywne zaangażowanie i pełną szacunku komunikację.

• Rozróżnianie:

Zapewniamy zróżnicowany poziom wsparcia językowego (pomoc wizualna, słowniki dwujęzyczne, teksty uproszczone, początki zdań).

- Zaoferuj szereg opcji aktywności dostosowanych do różnych stylów uczenia się i preferencji.
- Pozwól uczniom pracować indywidualnie, w parach lub małych grupach, w zależności od tego, na ile są elastyczni.
- Czy mógłbyś zapewnić dodatkowy czas i wsparcie studentom-uchodźcom, jeśli zajdzie taka potrzeba?

• Integracja technologii:

Korzystaj z narzędzi online do wyszukiwania i uzyskiwania dostępu do tekstów wielojęzycznych.

Nagrywaj i udostępniaj historie uczniów w formie cyfrowej.

- Wykorzystaj zasoby multimedialne (filmy, muzykę, obrazy), aby ulepszyć proces nauki.

Wykorzystuj aplikacje i oprogramowanie do tłumaczeń, aby ułatwić komunikację.

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 2: Nauki ścisłe, technologia i matematyka.

Temat: Woda w kryzysie: Jak możemy zapewnić wszystkim dostęp do czystej wody?

Rezultat uczenia się:

Uczniowie będą badać i analizować problemy niedoboru wody oraz proponować proste, realistyczne rozwiązania, uwzględniające cykl obiegu wody i znaczenie zrównoważonego użytkowania wody.

Kroki:

Krok 1: Identyfikacja rezultatu uczenia się

Podstawowy wynik nauczania:

- **Uczniowie wyjaśniają, jak ważna jest czysta woda i proponują rozwiązania mające na celu poprawę dostępu do wody w oparciu o naukową wiedzę o cyklu hydrologicznym.**

Dodatkowe umiejętności rozwijane:

- **Myślenie krytyczne**
- **Współpraca**
- **Umiejętności badawcze**
- **Komunikacja między różnymi językami i kulturami**

Krok 2: Faza badawcza

Uczniowie zbierają informacje na temat:

- **Jak działa cykl wodny (parowanie, kondensacja, opady)**
- **Najczęstsze przyczyny niedoboru wody**
- **Globalne i lokalne problemy z dostępem do wody (np. obozy dla uchodźców, obszary wiejskie, miasta)**
- **Proste metody oczyszczania wody stosowane na całym świecie**
- **Adaptacja dla uczniów-uchodźców:**
- **Jeśli to możliwe, udostępnij materiały badawcze w wielu językach**
- **Pozwól uczniom oglądać filmy, przeglądać infografiki lub przeprowadzać ze sobą wywiady**
- **Utwórz „Ścianę badań” ze zdjęciami, prostym tekstem i mapami**

Plan lekcji 2: Nauki ścisłe, technologia i matematyka.

Krok 3: Sformułowanie problemu

Oświadczenie o problemie dla studentów:

- Wyobraź sobie, że Ty i Twoja rodzina właśnie przenieśliście się w miejsce, w którym trudno znaleźć czystą wodę.
- Misją Twojego zespołu jest:
 - Zrozum, dlaczego występuje niedobór wody.
 - Zbadaj, jak ludzie na całym świecie rozwiązują ten problem.
 - Stwórz plan zabezpieczenia czystej wody, wykorzystując swoją wiedzę o cyklu hydrologicznym.
- Studenci muszą:
 - Zbadaj rzeczywiste problemy związane z wodą (szczególnie w kontekście uchodźców)
 - Zbieraj proste dane (np. ile wody potrzebuje rodzina dziennie, jakie są metody oczyszczania wody)

Przeanalizuj możliwe rozwiązania

- Krok 4: Narracja
- Podaj uczniom historię z prawdziwego świata, z którą mogą się utożsamić:
 - W małej osadzie na skraju miasta wiele rodzin uchodźców czerpie swoje potrzeby z wody deszczowej. Ostatnio opady deszczu stały się rzadsze, a społeczność musi znaleźć nowe sposoby gromadzenia i oczyszczania wody.

Twój zespół składa się z młodych naukowców, których zadaniem jest pomoc społeczności w znajdowaniu bezpiecznych i kreatywnych rozwiązań”. Wykorzystaj zdjęcia, krótkie filmy lub historie z różnych krajów, aby uczynić materiał żywym i zrozumiałym dla uczniów-uchodźców.

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 2: Nauki ścisłe, technologia i matematyka.

Krok 5: Wykonanie zadania (na zajęciach)

Praca grupowa:

- Uczniowie tworzą mieszane zespoły (zapewniając włączenie i wsparcie uczniom będącym uchodźcami).
- Faza badawcza (30 minut): korzystanie z Internetu, książek lub materiałów dostarczonych przez nauczyciela.
- Faza planowania (30 minut): zespoły projektują proste rozwiązanie (plakat, model lub krótki film).

Faza prezentacji (15 minut): każdy zespół przedstawia swój pomysł w sposób prosty i jasny.

- a. Umożliwiał komunikację multimodalną — rysowanie, mówienie, działanie, pokazywanie diagramów.

Ocena / Refleksja

- Skoncentrowane na procesie: praca zespołowa, badania, myślenie kreatywne, integracja kulturowa.
 - Skupienie na produkcie: jakość i realizm proponowanego rozwiązania.
 - Uczniowie-uchodźcy są oceniani i chwaleni za wysiłek, współpracę i kreatywne uczestnictwo — nie tylko za znajomość języka.

Potrzebne materiały:

- Materiały badawcze drukowane

Dostęp do Internetu (jeśli to możliwe)

- Materiały artystyczne (papier, markery, klej)
- Projektor do wyświetlania filmów lub obrazów

Arkusz ćwiczeń dla uczniów

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 3: Sztuki plastyczne i muzyka.

Temat: „Wyrażanie tożsamości poprzez sztukę i muzykę”

- **Grupa docelowa: Mieszana grupa uczniów (w tym uczniów uchodźców) w szkole średniej.**

- **Cele edukacyjne:**
- **Uczniowie będą mieli okazję zbadać, w jaki sposób sztuka i muzyka służą wyrażaniu tożsamości kulturowej i osobistej.**
- **Uczniowie będą mogli tworzyć własne dzieła artystyczne i muzyczne odzwierciedlające aspekty ich tożsamości.**

Uczniowie-uchodźcy będą czuli się swobodnie, dzieląc się swoją ekspresją artystyczną i muzyczną oraz nawiązując kontakt z nowym środowiskiem edukacyjnym.

Wszyscy uczniowie rozwiną w sobie uznanie dla różnorodnych tradycji artystycznych i muzycznych.

- **Czas trwania: 2 sesje po 60 minut**

- **Przybory:**
- **Różnorodne materiały artystyczne: papier, markery, farby, glina, materiały kolażowe, materiały pochodzące z recyklingu.**
- **Instrumenty muzyczne (jeśli dostępne) lub dostęp do narzędzi do tworzenia muzyki cyfrowej.**
- **Przykłady sztuki i muzyki z różnych kultur, w tym tych związanych ze środowiskiem, w którym żyją uczniowie-uchodźcy.**
- **Urządzenia nagrywające (dźwięk/obraz).**

**Duża powierzchnia papierowa lub ścienna do wspólnego projektu artystycznego.
Słuchawki (w przypadku tworzenia muzyki cyfrowej).**

- **Pomoce wizualne: obrazy i filmy przedstawiające różnorodne dzieła sztuki i muzykę.**

Metody nauczania:

- **W planie tym zastosowano połączenie innowacyjnych i angażujących metod dostosowanych do potrzeb uczniów będących uchodźcami, w skondensowanych ramach czasowych:**

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 3: Sztuki plastyczne i muzyka.

Sesja 1: Eksploracja tożsamości artystycznych i muzycznych

„Dźwięk i kolor” – przełamanie lodów (15 minut)

Opis: Uczniowie otrzymują zestaw kolorowych markerów/farb i proszeni są o wysłuchanie krótkich fragmentów muzycznych z różnych kultur. Następnie tworzą abstrakcyjne dzieła sztuki, które wyrażają emocje lub uczucia wywołane przez muzykę.

- **Innowacja:** Ta aktywność łączy dwie formy sztuki (muzykę i sztuki wizualne) oraz zachęca do wyrażania się niewerbalnie, dzięki czemu jest dostępna dla uczniów o różnym stopniu zaawansowania językowego.
- **Adaptacja dla uczniów-uchodźców:**
- Wybierz fragmenty muzyczne, które są znane lub reprezentatywne dla kultury uczniów-uchodźców.
- Zapewnij różnorodne materiały artystyczne, aby umożliwić różnorodne formy ekspresji.
- Stwórz atmosferę spokoju i bezstronności, w której uczniowie mogą swobodnie wyrażać siebie.

Wystawa sztuki i muzyki (20 minut)

- **Opis:** Uczniowie dzielą się przykładami sztuki lub muzyki ze swoich kultur lub tych, które są ważne dla ich tożsamości. Mogą to być:
- Wnoszenie obrazów i nagrań.
- Wykonanie krótkiego utworu muzycznego (jeśli czujesz się na siłach).
- Opisanie tradycyjnej formy sztuki.
- **Innowacja:** Ta aktywność koncentruje głos uczniów i ich wiedzę kulturową, czyniąc ich aktywnymi uczestnikami procesu uczenia się. Promuje wymianę kulturową i docenianie.
- **Adaptacja dla uczniów-uchodźców:**

Zachęcaj uczniów będących uchodźcami do dzielenia się aspektami swojej kultury poprzez sztukę i muzykę oraz w razie potrzeby udzielaj im wsparcia.

Pozwól uczniom dzielić się wiedzą w małych grupach lub z całą klasą, zależnie od tego, jak bardzo się od nich odizolują.

- Wykorzystaj technologię (obrazy, filmy, nagrania), aby pomóc uczniom w przedstawieniu swoich przykładów.
- **Wspólna instalacja artystyczna (20 minut)**

Opis: Klasa rozpoczyna wspólną instalację artystyczną na dużym arkuszu papieru lub ścianie.

Tematem przewodnim jest „Nasze wspólne tożsamości”. Uczniowie tworzą prace indywidualne lub w małych grupach, które reprezentują aspekty ich tożsamości, łącząc je z całością dzieła.

- **Innowacja:** Ta aktywność wzmacnia poczucie wspólnoty i przynależności, pozwalając uczniom wyrazić swoją indywidualną tożsamość, tworząc jednocześnie wspólne dzieło sztuki.
- **Adaptacja dla uczniów-uchodźców:**
- Zapewniamy różnorodne materiały i techniki artystyczne dostosowane do różnych poziomów umiejętności i preferencji.
- Zachęcaj do stosowania symboli, kolorów i wzorów, które są znaczące dla kultury uczniów-uchodźców.
- Zezwól na wkład niewerbalny (np. tekstury, kształty), aby wesprzeć uczniów o ograniczonej znajomości języka.

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 3: Sztuki plastyczne i muzyka.

Refleksja i połączenie (5 minut)

Opis: Uczniowie indywidualnie zastanawiają się, w jaki sposób sztuka i muzyka mogą być wykorzystane do komunikowania tożsamości i łączenia ludzi.

- Adaptacja dla uczniów-uchodźców:
- Pozwól uczniom na refleksję w ich ojczystym języku lub na wykorzystanie kombinacji języków.
- Podaj wątki zdaniowe lub wskazówki wizualne ułatwiające refleksję.

○ Sesja 2: Tworzenie i udostępnianie ekspresji artystycznych

- Przegląd i podsumowanie (10 minut)
- Krótko powtórz kluczowe koncepcje z Sesji 1 (sztuka i muzyka jako wyraz tożsamości, dzielenie się kulturą).
- Aby utrwalić wiedzę, wykorzystaj szybką aktywność (np. „spacer po galerii” obejmującej wspólną instalację artystyczną).
- Indywidualne/grupowe tworzenie sztuki i muzyki (30 minut)

Opis: Uczniowie pracują indywidualnie lub w małych grupach, tworząc własne dzieła artystyczne lub muzyczne, które wyrażają aspekty ich tożsamości osobistej lub kulturowej. Mogą wybierać spośród różnych opcji:

Tworzenie dzieł sztuki wizualnej (malarstwo, rysunek, kolaż, rzeźba).

- Komponowanie krótkiego utworu muzycznego (z wykorzystaniem instrumentów lub narzędzi cyfrowych).
- Napisanie i wykonanie piosenki lub wiersza.

Projektowanie kostiumu lub maski.

Innowacja: Ta aktywność pozwala uczniom na syntezę wiedzy i kreatywne wyrażanie siebie poprzez wybraną formę sztuki. Promuje samoekspresję i rozwój umiejętności.

- Adaptacja dla uczniów-uchodźców:
- Zapewniamy szeroką gamę materiałów i narzędzi dostosowanych do różnych zainteresowań i poziomów umiejętności.
- Zaoferuj możliwości wyrażania się w sposób niewerbalny (np. muzyka instrumentalna, sztuka abstrakcyjna), aby pomóc uczniom o ograniczonej znajomości języka.
- W razie potrzeby udostępnij szablony, przykłady i wsparcie techniczne.
- Zachęcaj uczniów do włączania elementów swojego dziedzictwa kulturowego do swoich dzieł.

Co-funded by
the European Union

Plan lekcji 3: Sztuki plastyczne i muzyka.

„Prezentacja tożsamości” (15 minut)

Opis: Uczniowie dzielą się z klasą swoimi dziełami artystycznymi i muzycznymi. Można to zrobić na wiele sposobów:

- Prezentują swoje dzieła sztuki.
 - Wykonywanie własnego utworu muzycznego.
- 1. Udostępnianie nagrania swojej piosenki lub kompozycji.
- Wyjaśnienie kulturowego i osobistego znaczenia ich stworzenia.
 - Innowacja: Ta aktywność stanowi platformę, na której uczniowie mogą dzielić się swoją twórczością i celebrować swoją tożsamość. Wzmacnia poczucie spełnienia i buduje pewność siebie.
- Adaptacja dla uczniów-uchodźców:
- Stwórz atmosferę wsparcia i świętowania podczas pokazu.
 - Pozwól uczniom dzielić się wiedzą w małych grupach lub z całą klasą, zależnie od tego, jak bardzo się od nich odizolują.
- Zaoferuj możliwości prezentacji niewerbalnych (np. prezentowanie prac graficznych z pisemnym wyjaśnieniem), aby dostosować się do różnych stylów komunikacji.
- Podsumowanie i refleksja (5 minut)

Podsumuj najważniejsze wnioski z obu sesji.

Zachęcaj uczniów do dalszego zgłębiania sztuki i muzyki jako form samoekspresji i budowania więzi kulturowych.

Co-funded by
the European Union

REFINC

Ocena

**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694

Ocena:

- Ciągła ocena kształtująca: poprzez obserwację udziału uczniów w zajęciach i pracy grupowej.
- Stworzone dzieła sztuki i muzyki: Oceń kreatywność, wysiłek i sposób wyrażania tożsamości.

Prezentacja: Ocena jasności komunikacji i zaangażowania.

- Rozróżnianie:

Zapewnianie zróżnicowanego poziomu wsparcia i doradztwa w procesie tworzenia.

Zaoferuj szereg materiałów i narzędzi dostosowanych do różnych poziomów umiejętności i zainteresowań.

Pozwól uczniom pracować indywidualnie, w parach lub małych grupach, w zależności od tego, na ile są elastyczni.

- Zapewnij dodatkowy czas i wsparcie, jeśli zajdzie taka potrzeba, studentom-uchodźcom.

Integracja technologii:

Korzystaj z narzędzi cyfrowych do tworzenia, nagrywania i edycji muzyki.

Wykorzystaj zasoby multimedialne (filmy, muzykę, obrazy), aby ulepszyć proces nauki.

Dokumentuj i udostępniaj twórczość uczniów w formie cyfrowej.

Plan ten ma na celu wykorzystanie sztuk plastycznych i muzyki w celu stworzenia angażującego i inkluzywnego doświadczenia edukacyjnego, w którym wszyscy uczniowie, w tym uczniowie-uchodźcy, mogą odkrywać i wyrażać swoją tożsamość, rozwijać umiejętności artystyczne i budować więzi z rówieśnikami.

Ocena w formie G

Format do druku

Colegio Virgen de la Rosa

CAJADEBURGOS

Jump in para um Futuro Inovador e Empreendedor

SŁOWA KOŃCOWE

Jako pedagodzy, mamy odpowiedzialność i przywilej tworzenia inkluzywnego, wspierającego środowiska, w którym każdy uczeń czuje się ceniony, szanowany i wspierany. Praktyki opisane w tej broszurze mają na celu pomóc Państwu w tworzeniu takiego środowiska dla uczniów będących uchodźcami, pomagając im nie tylko w integracji, ale także w rozwoju w klasie. Stosując te podejścia, pomagacie Państwo tworzyć lepszą przyszłość, w której różnorodność jest doceniana, a każde dziecko ma możliwość rozwijania swojego potencjału.

Niniejsza broszura, opracowana przez konsorcjum Erasmus+ w ramach projektu „Zwiększenie udziału uchodźców w szkołach europejskich - REFINC”, 2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694, to dopiero początek stałego zaangażowania na rzecz wzmocnienia wsparcia edukacyjnego dla dzieci uchodźców.

Mamy nadzieję, że te praktyczne narzędzia dostarczą Państwu cennych spostrzeżeń i skutecznych narzędzi do radzenia sobie z wyjątkowymi wyzwaniami i możliwościami edukacji inkluzywnej. Wspólnie, poprzez ciągłą naukę, empatię i zaangażowanie, możemy wywrzeć trwały wpływ na życie naszych uczniów i budować bardziej zintegrowane, pełne współczucia społeczności w całej Europie.

Dziękujemy za Twoje zaangażowanie w dokonywanie zmian!

REFINC

Finansowane przez Unię Europejską.
Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie
poglądami autorów i niekoniecznie
odzwierciedlają poglądy Unii Europejskiej
ani Europejskiej Agencji Wykonawczej ds.
Edukacji i Kultury (EACEA). Ani Unia
Europejska, ani EACEA nie ponoszą za nie
odpowiedzialności.

**Niniejszy dokument jest przeznaczony
wyłącznie do użytku elektronicznego.
Prosimy nie drukować.**

**Niniejsza praca jest licencjonowana na
zasadach CC BY-SA 4.0.**

**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694